GUILLAUME MUSSO

„O POVESTE ÎN CARE CELE MAI NEBUNEȘTI VISURI PRIND VIAȚĂ.“
PARIS MATCH

FICTION CONNECTION

TREI

Un amplu exercițiu de iluzionism despre interacțiunile dintre autor și creațiile sale.

L'EXPRESS

Musso semnează unul dintre cele mai personale romane ale sale. Și, totodată, unul dintre cele mai bune.

LE PARISIEN

Autorul francez ne invită într-o aventură plină de răsturnări de situație și de piste false, culminând cu o lovitură de teatru în urma căreia înțelegem că s-a jucat cu noi de la început și până la sfârșit.

LE MATIN DIMANCHE

Musso plasează cititorul de cealaltă parte a oglinzii. Iar efectul este surprinzător.

COSMOPOLITAN

„Guillaume Musso este un vrăjitor care face să apară imposibilul în viața personajelor sale atunci când nu te aștepți. Presărat cu nenumărate referințe literare, acest roman al său aduce un omagiu meseriei de scriitor."

Version Femina

FICTION CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Guillaume Musso

Viața e un roman

Traducere din franceză de
Liliana Urian

3
TREI

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Domnica Drumea

Ilustrație și design copertă:
Mathieu Persan

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Mihaela Gavriloiu

Corectură:
Irina Mușătoiu
Dușa Udrea-Boborel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUSSO, GUILLAUME
Viața e un roman / Guillaume Musso; trad. din franceză de Liliana Urian. – București: Editura Trei, 2020
ISBN 978-606-40-0942-5

I. Urian, Liliana (trad.)

821.133.1

Titlul original: *La vie est un roman*
Autor: Guillaume Musso

Copyright © Calmann-Lévy, 2020

Copyright © Editura Trei, 2020
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-0942-5

Lui Nathan

Sâmbătă 3 iunie, ora 10:30 dimineața

Am un trac îngrozitor. Aș vrea să încep un roman în după-amiaza asta. Mă pregătesc de vreo două săptămâni. În ultimele zece zile, am trăit împreună cu personajele mele, în mediul lor. Tocmai mi-am ascuțit cele patru duzini de creioane noi, dar mâna îmi tremura atât de tare, încât am luat o jumătate de comprimat de belladenal. Voi reuși oare? [...] Pentru moment, mi-e frică și sunt tentat, ca și până acum, s-o las pe mai târziu, ba chiar să nu mai scriu deloc.

Georges SIMENON,
Când eram bătrân

Romanciera galeză Flora Conway, laureată a premiului Franz Kafka

Agenția France-Presse, 20 octombrie 2009

Discreta romancieră în vârstă de 39 de ani a primit prestigioasa distincție oferită în fiecare an unui autor pentru întreaga sa operă.

Suferind de fobie socială și detestând fățiș mulțimile, călătoriile și jurnaliștii, Flora Conway nu s-a deplasat la Praga pentru a asista marți-seară la ceremonia care a avut loc în sala de festivități a primăriei.

Editoarei sale, Fantine de Vilatte, i-a revenit sarcina de a primi trofeul, o statuetă de bronz cu efigia lui Franz Kafka, însoțit de suma de 10 000 de dolari. „Tocmai am vorbit cu Flora la telefon. Vă mulțumește călduros. Acest premiu îi face o deosebită plăcere, cu atât mai mult cu cât opera lui Kafka este pentru ea o inepuizabilă sursă de admirație, de reflecție și de inspirație", a declarat doamna de Vilatte. Acest premiu, acordat de Franz Kafka Society în colaborare cu municipalitatea orașului Praga, este decernat începând din 2001 de către un juriu internațional. Printre laureați figurează Philip Roth, Václav Havel, Peter Handke și Haruki Murakami.

Apărut în 2004, primul ei roman, ambițiosul *Fata în Labirint*, a propulsat-o în prim-planul scenei literare. Tradusă în peste douăzeci de țări și salutată încă de la

apariție de către critici drept o operă de mare valoare, cartea urmărește destinul mai multor newyorkezi în ziua dinaintea atentatelor de la World Trade Center. Cu toții se întâlnesc în Labirint, un bar de pe strada Bowery, unde Flora Conway însăși a fost chelneriță înainte de a-și publica romanul. Au urmat alte două titluri, *Echilibrul lui Nash* și *Sfârșitul sentimentelor*, care au impus-o ca pe o romancieră de mare forță a începutului de secol XXI.

În discursul ei de mulțumire, Fantine de Vilatte și-a exprimat de altfel bucuria de a putea anunța lansarea în curând a unui nou roman al autoarei. Această veste s-a răspândit cu iuțeala fulgerului în lumea literară, căci apariția unui roman semnat Conway constituie un eveniment.

O aură care rămâne învăluită într-un oarecare mister. Fără a-și ascunde identitatea, Flora Conway n-a apărut niciodată la televiziune, n-a participat niciodată la o emisiune radio, iar editura prezintă mereu singura și aceeași fotografie a ei.

La fiecare lansare de carte, romanciera se mulțumește să dea cu zgârcenie câteva interviuri pe e-mail. Doamna Conway a declarat de mai multe ori că vrea să scape de constrângerile și de ipocrizia pe care le implică notorietatea. În paginile cotidianului *The Guardian*, ea explica recent că refuză să ia parte la un circ mediatic de care are oroare, adăugând că scrie romane tocmai „pentru a fugi de această lume plină de ecrane, dar lipsită de inteligență".

O hotărâre care se înscrie și în traiectoria altor artiști contemporani precum Bansky, Invader, grupul Daft Punk sau romanciera italiană Elena Ferrante, pentru care anonimatul este un mijloc de a pune în evidență

opera, și nu artistul. „Odată publicată, cartea mea își este suficientă sieși", a afirmat Flora Conway.

Fără îndoială, unii observatori sperau că obținerea premiului Kafka o va provoca pe scriitoare să iasă din bârlogul ei newyorkez. Din păcate, s-au înșelat amarnic și de data asta.

Blandine Samson

FATA ÎN LABIRINT

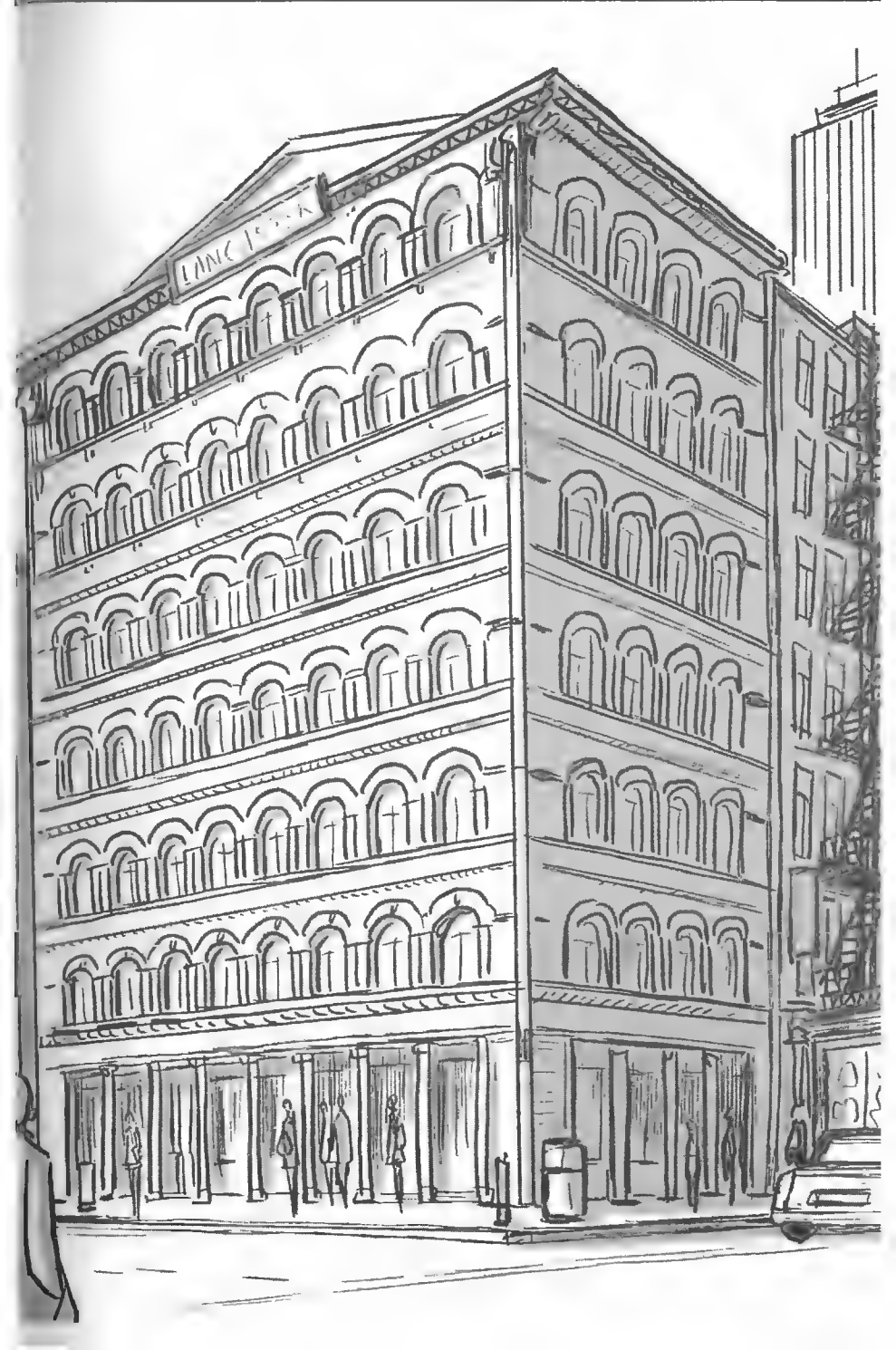

1

Ascunsă

Povestea care se desfășoară sub ochii noștri ar trebui să fie foarte clară, și totuși este foarte confuză.

Julian Barnes

1.
Brooklyn, toamna anului 2010

Acum șase luni, pe 12 aprilie 2010, fetița mea de trei ani, Carrie Conway, a fost răpită în timp ce ne jucam amândouă de-a v-ați ascunselea în apartamentul meu din Williamsburg.

Era o după-amiază frumoasă, senină și însorită, ca multe altele pe care ți le oferă New Yorkul primăvara. Așa cum făceam de obicei, mă dusesem pe jos să o iau pe Carrie de la școală, Montessori School din McCarren Park. Pe drumul de întoarcere, ne opriserăm la Marcello's ca să cumpărăm un suc natural de fructe și un cannoli cu cremă de lămâie pe care Carrie îl înfulecase în timp ce țopăia veselă pe lângă căruciorul ei.

Când am ajuns acasă, în holul imobilului Lancaster Building, situat pe Berry Street, la numărul 396, noul nostru paznic, Trevor Fuller Jones — fusese angajat cu mai puțin de trei săptămâni în urmă —, i-a oferit lui Carrie o acadea cu miere și susan, punând-o să-i promită că n-o s-o mănânce imediat. Apoi i-a zis cât de norocoasă este să aibă o mamă scriitoare, căci probabil că-i spune povești frumoase seara, înainte de culcare. Eu i-am atras atenția râzând că, dacă își imaginează asta, înseamnă că n-a deschis niciunul dintre romanele mele, ceea ce a și recunoscut. „E adevărat, n-am timp să citesc, doamnă Conway", mi-a zis el. „Nu-ți faci timp să citești, Trevor, ceea ce nu-i același lucru", i-am răspuns eu în timp ce ușile ascensorului se închideau.

După ritualul nostru bine stabilit, am ridicat-o pe Carrie ca să poată apăsa pe butonul de la etajul șase, ultimul. Cabina s-a pus în mișcare cu un scârțâit metalic care nu ne mai înfricoșa de mult pe niciuna dintre noi. Lancaster Building era un imobil vechi, cu o structură din fontă, în curs de renovare. Un soi de palat ciudat, cu ferestre largi încadrate de coloane corintice. Cândva era folosit ca depozit de către o fabrică de jucării care-și încetase activitatea la începutul anilor '70. Odată cu sfârșitul industrializării, clădirea a rămas abandonată aproape treizeci de ani, apoi a fost reabilitată ca imobil de locuințe în perioada când era la modă să locuiești în Brooklyn.

Imediat ce a intrat în apartament, Carrie și-a scos din picioare tenișii minusculi, ca să-și pună doi papucei roz-pal, împodobiți cu niște pompoane pufoase. S-a ținut după mine până la comoda pe care se afla combina muzicală, s-a uitat cum pun un disc de vinil

la pick-up — a doua parte a *Concertului în Sol major* de Ravel —, aplaudând încântată de ideea de a asculta muzică. A rămas apoi câteva minute agățată de poalele rochiei mele, așteptând să termin de pus rufele la uscat, după care mi-a cerut să mă joc de-a v-ați ascunselea cu ea.

Era de departe jocul ei preferat. O fascina, pur și simplu.

Când avea un an, jocul „cucu-bau" însemna pentru Carrie să-și lipească mâinile ei micuțe peste ochi, cu degetele răsfirate și privirea pe jumătate ascunsă. Mă pierdea din vedere preț de câteva secunde, apoi fața mea reapărea ca prin magie, făcând-o să izbucnească în hohote de râs. Cu timpul, a învățat să caute o ascunzătoare. Se ducea să se pitească după o perdea sau sub măsuța joasă. Dar îi rămânea întotdeauna afară un vârf de pantof, un cot sau un picioruș îndoit pentru a-i semnala prezența. Ba chiar uneori, dacă jocul se lungea prea mult, în cele din urmă, își flutura mâna în direcția mea ca s-o găsesc mai repede. Pe măsură ce creștea, jocul devenea mai complicat. Carrie se familiarizase cu alte camere ale apartamentului, înmulțind posibilitățile de a se ascunde: lăsată pe vine în spatele ușilor, ghemuită în cadă, ghemuită sub cearșafuri, întinsă pe jos, sub patul ei.

Regulile se schimbaseră și ele. Jocul devenise o treabă serioasă.

Acum, înainte să plec în căutarea ei, trebuia să mă întorc cu fața la perete, să închid ochii și să număr răspicat până la 20.

Și exact asta am făcut, în acea după-amiază de 12 aprilie, în timp ce soarele strălucea în spatele zgârie-norilor, scăldând apartamentul într-o lumină caldă, aproape ireală.

— Nu trișa, mami! m-a certat ea, deși respectam întocmai ritualul.

În camera mea, cu mâinile la ochi, am început să număr cu voce tare, nici prea lent, nici prea repede.

— Unu, doi, trei, patru, cinci...

Îmi amintesc foarte bine zgomotul înăbușit al pașilor ei micuți pe parchet. Carrie ieșise din cameră. Am auzit-o traversând livingul și răsturnând fotoliul Eames care trona în fața unui imens perete de sticlă.

— ... șase, șapte, opt, nouă, zece...

Era plăcut. Mintea îmi hoinărea aiurea, purtată de notele cristaline ce răzbăteau din living. Pasajul meu preferat din *Adagio*. Dialogul dintre cornul englez și pian.

— ... șaisprezece, șaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece, douăzeci.

Deschide ochii.

2.

Am deschis ochii și am ieșit din cameră.

— Atenție, atenție! Cine nu-i gata îl iau cu lopata! Mami te caută!

Am jucat jocul. Am interpretat veselă partitura pe care fetița mea o aștepta de la mine. Am străbătut încăperile, comentând pe un ton glumeț fiecare dintre încercările mele de a o găsi:

— Carrie nu este sub perne... Carrie nu este în spatele canapelei...

Psihologii cred că jocul de-a v-ați ascunselea are un rol pedagogic: este un mijloc prin care copilul experimentează separarea într-o manieră pozitivă. Repetând această distanțare temporară și falsă, copilul pune la încercare soliditatea legăturii pe care o are cu părinții

săi. Pentru a avea efect, jocul trebuie să funcționeze ca o adevărată piesă de teatru și să acopere într-un timp scurt o gamă largă de emoții: exaltarea, așteptarea și un pic de spaimă, pentru a face mai apoi loc bucuriei regăsirii.

Să lași toate aceste emoții să se manifeste înseamnă să prelungești puțin plăcerea și să nu spulberi prea repede suspansul. Bineînțeles, se întâmpla frecvent să știu unde se ascundea Carrie chiar înainte să deschid ochii. Dar nu și de data asta. Așa că, după două–trei minute cam teatrale, m-am hotărât să termin cu prefăcătoria și m-am apucat să o caut. De-adevăratelea.

Chiar dacă apartamentul meu este imens — un soi de cub de sticlă uriaș, de două sute de metri pătrați, în aripa de vest a imobilului —, posibilitățile de a te ascunde nu sunt nelimitate. Îl cumpărasem cu câteva luni în urmă, investind în el tot ce câștigasem din drepturile de autor. Proiectul de renovare a clădirii Lancaster demarase în forță și, chiar dacă lucrările erau departe de a fi terminate, locuința pe care o aveam în vizor era deja ultima disponibilă pe piață. Mă îndrăgostisem de locul acesta încă de la prima vizită și, pentru a-l obține și a mă muta mai repede, acceptasem să-i dau un bacșiș agentului imobiliar. După ce m-am instalat, pusesem să se dărâme toți pereții posibili pentru a transforma apartamentul într-un loft[1] cu parchet auriu ca mierea și cu mobilier și decorațiuni minimaliste. Ultimele dăți când ne jucaserăm împreună, Carrie reușise să găsească niște ascunzători sofisticate: șirenga se furișase după uscătorul de rufe și în debaraua cu mături.

---

[1] Locuință cu spații deschise, situată cel mai adesea într-un fost atelier, depozit sau fabrică. (*N.t.*)

Deși eram un pic iritată, continuam s-o caut cu răbdare prin toate cotloanele, în spatele fiecărei piese de mobilier. Apoi am luat-o de la capăt. În graba mea, am răsturnat consola din stejar pe care erau aranjate vinilurile și pick-upul. Drept urmare, brațul aparatului a fost smuls din șănțulețele discului și muzica s-a oprit, cufundând încăperea în liniște.

În clipa aceea, am simțit un ghem în stomac.

— Gata, scumpo, ai câștigat. Ieși din ascunzătoare, imediat!

Am dat fuga în hol pentru a verifica intrarea. Ușa blindată era încuiată de două ori. Cheia era vârâtă în broasca de sus, prinsă pe un inel de chei la care nu putea ajunge un copil mic.

— Carrie! Ieși din ascunzătoare, ți-am spus, ai câștigat!

Am apelat la toată rațiunea pe care o mai aveam, încercând să domolesc valurile de panică ce amenințau să mă înghită. Carrie era *în mod obligatoriu* în casă. Cheile aflate în ușă, blocând cilindrul încuietorii, nu permiteau deschiderea din exterior, chiar dacă cineva avea o dublură. Cât despre ferestre, de la renovarea imobilului, fuseseră sigilate definitiv. Nu numai că fetița nu putuse să iasă din casă, dar nimeni nu putuse să intre.

— Carrie! Spune-mi unde ești.

Gâfâiam de parcă tocmai străbătusem jumătate din Central Park alergând. Degeaba deschideam gura ca să respir, aerul nu mai ajungea în plămâni. Era imposibil. Nu poți dispărea în timp ce te joci de-a v-ați ascunselea într-un apartament. Este un joc care se termină întotdeauna cu bine. Dispariția este o punere în scenă simbolică și temporară. Nu poate fi altfel. E condiția de bază a conceptului: nu accepți să te joci de-a v-ați ascunselea decât dacă ai certitudinea că o să-l găsești pe celălalt.

— Carrie, gata, ajunge! Mami nu e mulțumită!

Mami nu era mulțumită, dar mai ales lui mami îi era foarte frică. Am verificat pentru a treia sau a patra oară toate ascunzătorile obișnuite, apoi m-am repezit la cele mai puțin probabile: coșul de rufe al mașinii de spălat, hornul șemineului — astupat de ani de zile. Am mișcat din loc frigiderul greu, am oprit chiar curentul electric pentru a debloca și deschide spațiul dintre tavanul fals și plafon care ascundea țevile aparatului de aer condiționat.

— CARRIE!

Urletul meu a răsunat cu putere în tot apartamentul, făcând geamurile să vibreze. Dar ecoul s-a stins și tăcerea s-a așternut din nou. Afară, soarele dispăruse. Era frig. Ca și cum tocmai venise iarna, pe neașteptate.

Preț de o clipă, am rămas încremenită, lac de sudoare, cu lacrimile curgându-mi pe obraji. Venindu-mi în fire, am văzut unul dintre papuceii lui Carrie în holul de la intrare. Am luat de jos papucelul din velur roz-pal. Era cel pentru piciorul stâng. L-am căutat pe celălalt, dar și el părea să fi dispărut.

Atunci m-am hotărât să sun la poliție.

3.

Primul polițist care s-a prezentat a fost detectivul Mark Rutelli de la Secția 90, de care aparține nordul cartierului Williamsburg. Polițistul nu mai avea probabil mult până la pensie. În ciuda figurii obosite și a pungilor de sub ochi, a înțeles imediat urgența situației și nu s-a dat în lături de la niciun efort. După o nouă inspectare minuțioasă a apartamentului, a cerut întăriri pentru a face percheziție în clădire, a convocat o echipă de criminaliști, a trimis doi oameni să-i interogheze pe

ceilalți locatari și a vizionat el însuși înregistrările camerei de supraveghere împreună cu echipa serviciului de pază.

Încă de la sosire, papucelul lipsă îl convinsese să activeze dispozitivul „Alertă răpire", dar poliția statală dorea să adune și alte elemente concrete înainte de a-și da acordul.

În tot acest timp, mie îmi venea să-mi smulg părul din cap. Mă simțeam total pierdută, incapabilă să-mi dau seama cum să mă fac utilă și totuși atât de dornică să ajut. I-am lăsat un mesaj pe robot editoarei mele: „Fantine, am nevoie de ajutorul tău, Carrie a dispărut, poliția e la mine, nu știu ce să fac, sunt groaznic de îngrijorată, sună-mă imediat".

În curând, s-a lăsat noaptea peste Brooklyn. Nu numai că fetița mea nu apăruse, dar niciuna dintre investigațiile NYPD nu condusese la vreo pistă. Carrie părea să se fi evaporat, luată și dusă prin beznă de un Rege al Arinilor sângeros care profitase de un moment de neatenție din partea mea.

La ora opt seara, superioara lui Rutelli, *lieutenant* Frances Richard, și-a făcut apariția în fața clădirii, unde mi se spusese să cobor în timp ce o echipă percheziționa pivnița alocată apartamentului.

— V-am pus telefonul sub supraveghere, m-a informat ea, ridicându-și gulerul impermeabilului.

Strada era închisă și un vânt înghețat năvălea în Berry Street.

— Nu este imposibil ca acela sau aceea care v-a răpit fiica să încerce să vă contacteze pentru a cere o răscumpărare sau din alt motiv. Dar, deocamdată, trebuie să veniți cu noi la secție.

— Ce motiv? Cum să fi fost răpită? Ușa era...

— Tocmai asta încercăm să aflăm, doamnă.

Am ridicat capul spre silueta masivă a imobilului care se înălța în beznă. Ceva îmi spunea că scumpa mea Carrie era tot în clădire și că făceam o greșeală să mă îndepărtez. M-am uitat spre Rutelli, căutându-i din priviri sprijinul, dar el i-a luat partea superioarei lui:

— Urmați-ne, doamnă. Trebuie să ne răspundeți mai precis la unele întrebări.

Extras din interogatoriul doamnei Flora Conway

Efectuat luni, 12 aprilie 2010, de către detectivul Mark Rutelli și locotenentul Frances Richard la sediul Secției 90 de Poliție, 211 Union Ave, Brooklyn, NY 11211.

Ora 8:18 PM

Lt. Richard (*recitindu-și însemnările*): Ne-ați spus că tatăl lui Carrie se numește Romeo Filippo Bergomi. Este balerin la Opera din Paris, nu-i așa?

Flora Conway: Balerin corifeu.

Detectiv Rutelli: Și asta ce înseamnă, mai exact?

Flora Conway: În ierarhia operei, există balerinii staruri, prim-soliștii, soliștii și corifeii.

Lt. Richard: Vreți să ziceți că e un ratat?

Flora Conway: Nu, doar vă răspundeam la întrebare.

Lt. Richard: Domnul Bergomi are douăzeci și șase de ani, nu-i așa?

Flora Conway: Presupun că ați verificat.

Detectiv Rutelli: Da, l-am contactat, lucru pe care dumneavoastră ar fi trebuit să-l faceți. Ni s-a părut foarte îngrijorat. S-a urcat de urgență într-un avion. Va fi la New York mâine-dimineață.

Flora Conway: Ar fi prima oară când își face griji pentru fiica lui. Nu s-a interesat niciodată cu adevărat de ea până acum.

Detectiv Rutelli: Sunteți furioasă pe el?

Flora Conway: Nu, îmi convine așa.

Detectiv Rutelli: Credeți că domnul Bergomi sau cei din anturajul lui ar fi putut să-i facă rău lui Carrie?

Flora Conway: Nu cred, dar n-aș putea băga mâna-n foc. Nu-l cunosc prea bine.

Lt. Richard: Nu-l cunoașteți pe tatăl copilului dumneavoastră?

Ora 8:25 PM

Detectiv Rutelli: Aveți dușmani, doamnă Conway?

Flora Conway: Din câte știu eu, nu.

Detectiv Rutelli: Antipatii atunci, fără îndoială. Cine ar putea să-i dorească răul unei romanciere cunoscute ca dumneavoastră? Niște colegi mai puțin norocoși?

Flora Conway: Eu nu am „colegi". Eu nu merg la uzină sau la birou.

Detectiv Rutelli: În fine, înțelegeți ce vreau să spun. Oamenii citesc din ce în ce mai puțin, nu? Așa că, în mod inevitabil, concurența între scriitori e acerbă. Chestia asta creează probabil tensiuni între voi, invidii...

Flora Conway: Posibil, dar nimic care să poată duce la răpirea unui copil.

Lt. Richard: Romanele pe care le scrieți ce gen sunt?

Flora Conway: Nu genul celor pe care le citiți dumneavoastră.

Detectiv Rutelli: Și în privința cititorilor? N-ați identificat niciun fan complet sărit de pe fix ca în povestea aia, *Misery*[2]? N-ați primit scrisori sau e-mailuri din partea unor cititori prea băgăreți?

Flora Conway: Nu citesc scrisorile de la cititorii mei, dar sigur o face editoarea mea. Așa că întrebați-o pe ea.

---

[2] Celebru roman horror al lui Stephen King, apărut în 1987. (*N.t.*)

Detectiv Rutelli: De ce nu le citiți mesajele? Nu vă interesează ce cred despre cărțile dumneavoastră?

Flora Conway: Nu.

Lt. Richard: De ce?

Flora Conway: Fiindcă cititorii citesc cartea pe care vor s-o citească, nu cea pe care ai scris-o.

Ora 8:29 PM

Detectiv Rutelli: Se câștigă bine din meseria asta de scriitor?

Flora Conway: Sumele nu sunt constante.

Detectiv Rutelli: Fiindcă v-am verificat conturile bancare și nu se poate spune că vă scăldați în aur.

Flora Conway: Mi-am folosit toți banii din drepturile de autor ca să-mi cumpăr apartamentul și să-l renovez.

Detectiv Rutelli: Ce-i drept, trebuie să fi costat mulți bani un apartament ca ăsta.

Flora Conway: Era important pentru mine.

Lt. Richard: Ce anume?

Flora Conway: Să am niște pereți care să mă apere.

Detectiv Rutelli: De cine să vă apere?

Ora 8:34 PM

Lt. Richard (*fluturându-i prin fața ochilor comunicatul AFP*): Am văzut că s-a vorbit despre dumneavoastră în presă. Știu că nu e momentul, dar felicitări pentru premiul Kafka...

Flora Conway: Într-adevăr, nu e momentul...

Lt. Richard: Deci nu v-ați dus la Praga să vă ridicați premiul deoarece, citez din comunicat, suferiți de „fobie socială", așa este?

Flora Conway: ...

Detectiv Rutelli: Așa este, doamnă Conway?

Flora Conway: Tare aș vrea să știu ce-aveți în cap de preferați să pierdeți timpul punându-mi astfel de întrebări în loc să...

Lt. Richard: Unde erați aseară? În apartamentul dumneavoastră, împreună cu fiica?

Flora Conway: Aseară am ieșit în oraș.

Lt. Richard: Unde v-ați dus?

Flora Conway: În Bushwick.

Detectiv Rutelli: Bushwick e mare.

Flora Conway: Într-un bar de pe Frederick Street — Boumerang.

Lt. Richard: E ciudat să mergi într-un bar când suferi de fobie socială, nu?

Flora Conway: OK, povestea asta cu fobia socială este o aberație inventată de Fantine, editoarea mea, ca să nu fiu nevoită să mă întâlnesc cu jurnaliștii și cititorii.

Detectiv Rutelli: De ce refuzați să vă întâlniți cu ei?

Flora Conway: Pentru că nu asta-i slujba mea.

Detectiv Rutelli: Dar care este?

Flora Conway: Să scriu cărți, nu să le vând.

Lt. Richard: Bine, să revenim la barul nostru. Când lipsiți de-acasă, cine are grijă de Carrie de obicei?

Flora Conway: O bonă, în marea majoritate a timpului. Sau Fantine, dacă n-am încotro.

Detectiv Rutelli: Și aseară? În timp ce erați la Boumerang?

Flora Conway: O bonă.

Detectiv Rutelli: Cum o cheamă?

Flora Conway: Habar n-am. Apelez la o agenție de babysitting, dar nu-mi trimit de două ori aceeași fată.

Ora 8:35 PM

Detectiv Rutelli: Și în barul ăsta, Boomerang, ce făceați?

Flora Conway: Ce se face de obicei în baruri.

Detectiv Rutelli: Ați băut câteva pahărele?

Lt. Richard: Ați agățat bărbați?

Flora Conway: Chestia asta face parte din munca mea.

Detectiv Rutelli: Munca dumneavoastră presupune să consumați alcool?

Lt. Richard: Și să agățați bărbați?

Flora Conway: Munca mea presupune să merg în diverse locuri ca să observ oamenii, să vorbesc cu ei, să încerc să le ghicesc intimitatea și să-mi imaginez secretele lor. E combustibil pentru scrisul meu.

Lt. Richard: Ați avut vreo întâlnire aseară?

Flora Conway: Chiar nu văd ce legătură are asta...

Lt. Richard: Ați părăsit barul împreună cu un bărbat, doamnă Conway?

Flora Conway: Da.

Detectiv Rutelli: Cum îl cheamă?

Flora Conway: Hassan.

Detectiv Rutelli: Hassan și mai cum?

Flora Conway: Nu știu.

Detectiv Rutelli: Unde v-ați dus?

Flora Conway: Acasă la mine.

Lt. Richard: Ați întreținut relații sexuale cu el?

Flora Conway: ...

Lt. Richard: Doamnă Conway, în apartamentul unde dormea fiica dumneavoastră ați întreținut relații sexuale cu acest necunoscut pe care îl întâlniserăți cu câteva ore înainte?

Ora 8:46 PM

Detectiv Rutelli: Aș vrea să vă uitați cu atenție la acest video: sunt imagini înregistrate în după-amiaza asta de o cameră de supraveghere instalată pe culoarul de la etajul șase al imobilului.

Flora Conway: Nu știam că este o cameră de supraveghere acolo.

Lt. Richard: Decizia a fost votată de adunarea generală a locatarilor acum șase luni. Securitatea clădirii Lancaster a fost mult întărită de când persoane cu bani au cumpărat apartamentele pentru a le renova.

Flora Conway: După cum o spuneți, pare că nu prea sunteți de acord.

Detectiv Rutelli: Camera arată clar ușa de la intrarea în apartamentul dumneavoastră. Aici, vă vedem întorcându-vă de la școală cu Carrie. Uitați-vă la ora afișată în partea de jos a ecranului: 15:53. Apoi nimic. Am derulat banda pe repede înainte. Nimeni nu se apropie de ușă până la sosirea mea la ora 16:58.

Flora Conway: Exact asta v-am spus și eu!

Lt. Richard: Povestea asta nu ține. Cred că nu ne spuneți tot adevărul, doamnă Conway. Dacă nimeni n-a intrat și nici n-a ieșit din apartament, înseamnă că fiica dumneavoastră se află încă acolo.

Flora Conway: Dacă-i așa, GĂSIȚI-O!

[Mă ridic de pe scaun. Îmi văd imaginea reflectată în oglindă: chip palid, coc blond, cămașă albă, jeanși, geacă de piele. Stau în picioare. Și simt nevoia să-mi spun că voi reuși să rămân în picioare.]

Lt. Richard: Luați loc, doamnă Conway! N-am terminat. Mai avem să vă punem niște întrebări.

[Îmi repet în gând că voi face față. Că am cunoscut deja nenorocirea. Că am supraviețuit deja. Și că acest coșmar se va sfârși într-o zi. Și că...]

Detectiv Rutelli: Vă rog, luați loc, doamnă Conway.

Lt. Richard: Fir-ar să fie, leșină. Nu sta înțepenit acolo, Rutelli! Cheamă o ambulanță. O să se spargă tot în capul nostru! Fir-ar al dracu'!

2

Un păienjeniș de minciuni

Când stați de vorbă cu scriitori, nu trebuie să uitați nicio clipă că nu sunt oameni normali.

Jonathan Coe

1.

Acum șase luni, pe 12 aprilie 2010, fetița mea de trei ani, Carrie Conway, a fost răpită în timp ce ne jucam amândouă de-a v-ați ascunselea în apartamentul meu din Williamsburg.

După ce leșinasem în timpul interogatoriului de la secția de poliție, mă trezisem într-un salon din Brooklyn Hospital Center, unde stătusem câteva ore sub supravegherea a doi agenți FBI. Sucursala newyorkeză a Biroului preluase ancheta. Unul dintre agenți îmi spusese că o echipă tocmai îmi „dezmembra" apartamentul și că, dacă fiica mea Carrie mai era acolo, până la urmă aveau să o găsească. Suportasem un al doilea interogatoriu și mă simțisem din nou agresată de tirul întrebărilor lor, ca și cum eu eram problema. Ca și cum

eu aveam răspunsul la acest mister: ce i se întâmplase lui Carrie?

Imediat ce îmi recăpătasem forțele, cerusem să fiu externată și găsisem refugiu la editoarea mea, Fantine de Vilatte. Stătusem la ea o săptămână, așteptând să fiu lăsată să mă întorc în Lancaster Building.

2.

Din acea zi, ancheta n-a mai înaintat deloc. Lună după lună, îmi petrec zilele într-o nebuloasă ticsită cu medicamente. Așteptând cu disperare să se întâmple ceva: să se descopere un indiciu, să fie arestat un suspect, să se ceară o răscumpărare. Așteptând chiar ca un polițist să vină la mine ca să-mi spună că trupul fetiței mele a fost găsit. Orice în afară de această așteptare lipsită de speranță. Orice în afară de acest neant.

În fața clădirii Lancaster, la orice oră din zi și din noapte, mă așteaptă o cameră de filmat, un fotograf, unul sau mai mulți jurnaliști care îmi întind un microfon. Nu e îmbulzeala din primele zile când așteptau cu zecile, dar e suficient pentru a mă descuraja să ies.

Ceea ce ei numesc „afacerea Carrie Conway" a devenit un fapt divers care „captivează America", după formula repetată obsedant de posturile de știri. Unde s-au spus tot felul de lucruri: „noul mister al camerei galbene"[3], „o tragedie demnă de Hitchcock", „Agatha Christie versiunea 2.0", ca să nu mai vorbesc de referințele la Stephen King din cauza numelui fetiței mele[4] sau de teoriile cele mai nebunești care colcăie pe Reddit.

---

[3] Aluzie la romanul polițist al lui Gaston Laroux, *Misterul camerei galbene*. (*N.t.*)

[4] Aluzie la romanul horror *Carrie*. (*N.t.*)

De la o zi la alta, oameni care nu auziseră niciodată de mine, care nu citiseră niciodată vreo carte de-a mea, ba chiar niciun fel de carte se apucaseră să dezgroape fraze criptice din vechile mele romane și să le deformeze, născocind niște ipoteze ridicole. Viața mea și cea a oamenilor pe care i-am cunoscut au fost disecate de acești ulii în căutare de dovezi incriminatoare. Căci mi-e clar că întotdeauna se ajunge la aceeași concluzie: sunt vinovată fără doar și poate de dispariția fiicei mele. Iar acest ecou mediatic este cel mai rău judecător. Fiindcă nu se sinchisește de nicio dovadă, de niciun considerent, de nicio nuanță. Nu caută adevărul, ci spectacolul. Alege calea cea mai simplă, cea a anecdoticului, hrănindu-se cu seducția facilă a imaginilor, cu inerția presei și a cititorilor ei îndobitociți de dependența de *like*-uri. Dispariția fetiței mele, drama cumplită pe care o trăiesc nu este pentru ei decât o distracție, un spectacol, un prilej de glume și de ironii. Ca să fiu cinstită, acest tratament e departe de a fi apanajul mijloacelor media de calitate îndoielnică sau populare. Și alte medii de comunicare ce se pretind serioase profită din plin. Și lor le place la fel de mult precum celorlalte să se tăvălească în noroi cu porcii, dar nu-și asumă pe față acest lucru. Așa că, fără pic de rușine, își ascund voyerismul sub haina „investigației". Cuvântul magic care le justifică fascinația morbidă și plăcerea de a hărțui.

Hăituiala lor mă ține prizonieră, ascunsă toată ziua în cubul meu de sticlă de la etajul șase. Fantine mi-a propus de mai multe ori să mă mut la ea, dar îmi spun mereu că, dacă s-ar întoarce Carrie, s-ar întoarce aici, *acasă*, în apartamentul nostru.

Singura mea portiță de scăpare este terasa de pe acoperișul imobilului: un fost teren de badminton

împrejmuit cu un gărduleț din bambus, care oferă o imagine panoramică asupra cartierelor Manhattan și Brooklyn înălțându-se spre cer. Orașul pare în același timp îndepărtat și apropiat în detaliu: gurile canalelor de scurgere care-și scuipă aburul în toate direcțiile, reflexiile jucăușe în pereții de sticlă ai zgârie-norilor, scările de evacuare din fontă care se agață de fațadele din gresie roșie.

Urc aici de mai multe ori pe zi ca să-mi umplu plămânii cu aer. Uneori, chiar mă cațăr mai sus, luând-o pe scara veche din fier care permite accesul la rezervorul de apă ce alimentează clădirea Lancaster. De aici, priveliștea este amețitoare.

Cerul și hăul se iau la întrecere ca să-mi capteze atenția. Și când îmi cobor privirea, simt tentația marelui salt în gol care îmi amintește că niciodată în viața mea n-am fost în stare să leg vreo relație de familie sau de prietenie.

Carrie era singura mea legătură cu lumea. Dacă n-o voi găsi, știu că într-o bună zi mă voi arunca în gol. Stă scris undeva, în cartea timpului. În fiecare zi, urc pe turnul de apă ca să știu dacă ziua aceea a venit. Deocamdată, un firicel de speranță m-a împiedicat mereu să trec la fapte, dar absența lui Carrie se prelungește și mă tem că n-o să mai rezist prea mult. Îmi vin în cap cele mai prăpăstioase gânduri. Nu e noapte să nu mă trezesc brusc, lac de sudoare, cu răsuflarea tăiată, cu inima care mi se zbate și o ia razna ca un lanț sărit de la bicicletă. În mintea mea, imaginile cu Carrie încep să se estompeze. Simt cum dispare pe nesimțite. Chipul ei devine tot mai neclar, nu-mi mai amintesc expresiile exacte, intensitatea privirii, inflexiunile precise ale vocii. Din ce cauză? A alcoolului?

A calmantelor? A antidepresivelor? Nu contează. E ca și cum aș fi pe cale să o pierd pentru a doua oară.

În mod ciudat, singurul care își face griji pentru mine este Mark Rutelli. Polițistul a ieșit la pensie în urmă cu trei luni și, de atunci, trece să mă vadă cel puțin o dată pe săptămână pentru a mă ține la curent cu propria lui anchetă care, deocamdată, a ajuns într-un punct mort.

Și mai e și editoarea mea, Fantine.

3.

— Insist, Flora: trebuie neapărat să părăsești locul ăsta.

E patru după-amiaza. Așezată pe unul dintre taburetele înalte din bucătărie, cu o ceașcă de ceai în mână, Fantine de Vilatte încearcă pentru a nu știu câta oară să mă convingă să mă mut.

— Nu vei putea să-ți revii decât într-un loc nou.

Poartă o rochie petrecută, cu imprimeu floral, o geacă de piele neagră și cizme cu toc din piele maro. Strâns în coc cu o agrafă lată împodobită cu perle, părul ei roșcat strălucește puternic în lumina toamnei.

Cu cât o privesc mai mult, cu atât am impresia că mă văd într-o oglindă. În câțiva ani, succesul editurii ei a transformat-o pe Fantine. Ea, care altădată era atât de rezervată și stearsă, a devenit mai sigură pe sine și mai seducătoare. Acum, în timpul conversațiilor, mai mult vorbește decât ascultă și suportă din ce în ce mai greu să fie contrazisă. Încet-încet, a devenit o altă versiune a mea. Se îmbracă exact ca mine, mi-a copiat gesturile, glumele, expresiile, felul în care îmi dau o șuviță de păr după ureche. Și-a tatuat o discretă bandă Möbius pe partea dreaptă a gâtului, în același loc cu a mea. Cu cât mă

ofilesc eu mai mult, cu atât ea e mai înfloritoare; cu cât mă scufund eu mai mult, cu atât ea strălucește mai tare.

Am întâlnit-o pe Fantine pentru prima dată la Paris acum șapte ani, în grădinile hotelului Salomon de Rothschild, cu ocazia lansării în Franța a unui nou roman al unei celebre scriitoare americane.

Părăsisem New Yorkul pentru câteva luni pentru a hoinări prin Europa și-mi plăteam călătoria lucrând temporar pe ici, pe colo. În seara aceea, le serveam cupe de șampanie invitaților. Pe atunci, Fantine era asistenta asistentei directoarei editoriale a unei mari edituri. Altfel spus, o nimeni. Fantine era transparentă, oamenii o îmbrânceau fără s-o vadă. O mimoză care își cerea scuze că există și care nu știa să-și folosească trupul și privirea.

Singura care o vedea eram eu. Pentru că am suflet de romancieră. Pentru că mă pricep la asta, poate că e singurul meu talent, în orice caz, e ceea ce știu să fac cel mai bine: să văd în oameni ceva de care nici măcar ei n-au habar. Cum vorbea engleza, am schimbat câteva cuvinte. Un aspect ambivalent mă frapase la ea: faptul că detesta mediul în care se învârtea și furia pe care o simțea pentru că făcea totuși parte din el. Și recunosc că și ea văzuse ceva în mine și că ne simțiserăm bine împreună. Îndeajuns de bine încât să-i spun că tocmai terminam de scris un roman. O poveste pe mai multe voci intitulată *Fata în Labirint*, care prezintă destinul unor newyorkezi ce se întâlnesc într-un bar de pe strada Bowery în ziua de 10 septembrie 2001.

— Labirint este numele barului, i-am explicat eu.

— Promiteți-mi că voi fi prima persoană căreia îi veți trimite romanul!

Câteva săptămâni mai târziu, îi trimisesem pe e-mail manuscrisul pe care-l terminasem după ce mă întorsesem la New York. Timp de zece zile, n-am avut nici veşti de la ea, nici confirmarea că primise e-mailul. Apoi, într-o după-amiază de septembrie, Fantine a sunat la uşa apartamentului meu. Pe atunci, locuiam într-o garsonieră foarte înghesuită din Hell's Kitchen. Un imobil dărăpănat de pe 11th Avenue, dar care oferea o priveliște uimitoare a râului Hudson şi a zonei de coastă din New Jersey. Apariția lui Fantine în ziua aceea mi-a rămas întipărită în memorie: trenciul ei gri-bej, ochelarii de fată cuminte şi servieta-diplomat de femeie de afaceri. Mi-a spus fără ocolişuri că îi plăcuse la nebunie *Fata în Labirint* şi că voia să o publice, dar nu la editura unde lucra: voia să-şi facă *propria* editură, locul ideal unde să-mi apară romanul. În timp ce îi împărtăşeam scepticismul meu, a scos din diplomat un dosar cartonat conținând o cerere de împrumut bancar care tocmai fusese aprobată. „Am mijloacele necesare să-mi lansez afacerea, Flora. Iar textul tău mi-a dat puterea s-o fac." Apoi, cu ochii scăpărând, a adăugat: „Dacă ai încredere în mine, mă voi lupta până la ultima suflare pentru cartea ta". Întrucât aveam impresia că eu şi cartea mea eram totuna, ceea ce am înțeles a fost: „Mă voi lupta până la ultima suflare pentru TINE". Era prima oară când cineva îmi spunea asta şi am crezut în sinceritatea ei. I-am cedat în exclusivitate drepturile de publicare.

Fantine s-a ținut de cuvânt şi s-a luptat trup şi suflet pentru a-mi apăra cartea. În mai puțin de-o lună, la târgul de carte de la Frankfurt, drepturile de publicare pentru *Fata în Labirint* au fost cumpărate de peste douăzeci de țări. În Statele Unite, romanul a apărut la Knopf,

cu o prezentare pe copertă de Mario Margas Llosa, care dădea asigurări că romanul este „tăiat din aceeași piatră" ca și capodopera lui, *Conversație la catedrală*. Criticul literar-vedetă de la *New York Times*, redutabila Michiko Kakutani, a afirmat că romanul era susținut de o „scriitură aspră și îndrăzneață" și că prezenta niște „fragmente de viață care schițau portretul impresionant al unei lumi în agonie".

Mașinăria s-a pus în mișcare. Toată lumea citea *Fata în Labirint*. Nu neapărat pentru un motiv anume și adeseori neînțelegând nimic din ea. Mecanismul inerent succesului.

Cealaltă idee genială a lui Fantine a fost să organizeze rarisima mea apariție mediatică. În loc s-o enerveze refuzul meu de a apărea în public, ea l-a transformat într-un argument comercial, nedifuzând decât o singură fotografie de-a mea, o poză alb-negru un pic misterioasă în care semănam cu Veronica Lake[5]. Dădeam interviuri pe e-mail unor jurnaliști pe care nu-i întâlneam niciodată, refuzam să scriu dedicații în librării sau să țin conferințe în universități ori biblioteci. Într-o perioadă în care mulți scriitori începeau să-și etaleze viața privată sau să se piardă în dezbateri interminabile pe rețelele de socializare, această asceză mediatică mă singulariza. În toate articolele, eram prezentată ca „foarte discreta" sau „foarte misterioasa" Flora Conway. Și asta îmi convenea de minune.

Am scris al doilea roman, apoi pe-al treilea, care mi-a adus un premiu literar. Grație acestui succes, editura lui Fantine de Vilatte, cu sediul la Paris, a dobândit o vizibilitate internațională. Fantine publicase și alți autori. Unii

---

[5] Celebră actriță americană din anii '40. (*N.t.*)

încercau să scrie ca Flora Conway, iar alții, dimpotrivă, să nu scrie ca Flora Conway, dar toată lumea se poziționa până la urmă *în raport* cu mine. Îmi convenea și asta. La Paris, toți intelectualii o adorau pe „Fantine". Fantine care publica „literatură exigentă", Fantine care apăra micile librării, Fantine care-și apăra autorii. Fantine, Fantine, Fantine...

Există o mare neînțelegere între noi două: Fantine crede realmente că ea „m-a descoperit". I se întâmplă chiar să vorbească despre „cărțile noastre" atunci când se referă la romanele *mele*. Îmi închipui că, la un moment dat, întotdeauna se ajunge la chestia asta cu editorii. Dar hai să fim sinceri, cine i-a plătit apartamentul din Saint-Germain-des-Prés, casa de vacanță din Cape Code și chiria apartamentului din Soho?

În perioada în care am fost însărcinată cu Carrie, pentru prima dată viața mi s-a părut mai interesantă decât scrisul. Această impresie a continuat și după nașterea ei. Acum, „viața adevărată" mă acapara mai mult, căci aveam un rol mai activ de jucat. Simțeam mai puțin nevoia să mă rup de realitate.

Când Carrie a împlinit un an, Fantine mi-a împărtășit îngrijorarea ei în privința următoarei mele cărți, care bătea pasul pe loc. I-am dat de înțeles nu că n-o să mai scriu niciodată alte romane, ci că aveam să fac o pauză foarte lungă.

— Doar n-o să-ți irosești talentul din cauza unui plod! s-a enervat ea.

I-am răspuns că decizia mea era luată. Că prioritățile din viața mea se schimbaseră și că voiam să-mi canalizez energia mai degrabă spre fiica mea decât spre cărțile mele.

Chestie pe care Fantine n-o suporta.

4.

— Ca să scapi din gaura asta, trebuie să te reapuci de scris.

Fantine își pune ceașca de ceai pe masă și ridică scurt din umeri ca să-și justifice spusele:

— Mai porți în tine încă trei–patru cărți mari. E meseria mea să te-ajut să le scoți la lumină.

Insensibilă la suferința mea, a trecut de mult peste dispariția lui Carrie și nici măcar nu se obosește să se prefacă.

— Dar cum vrei să scriu? Nu sunt decât o rană deschisă. În fiecare dimineață, când mă trezesc, îmi vine să mă sinucid.

Mă reped în living, dar vine după mine.

— Tocmai, trebuie să scrii despre asta. Sunt o mulțime de artiști care au pierdut un copil, dar lucrul acesta nu i-a împiedicat totuși să creeze.

Fantine nu înțelege. Să pierzi un copil nu e genul de suferință pe care s-o vezi ca pe o încercare ce te poate face mai puternic după ce ai depășit-o. E o suferință care te sfâșie. Și care te lasă prăbușit pe câmpul de luptă fără speranța ca rana să-ți poată fi vindecată într-o bună zi. Dar știu că nu vrea să audă asta, așa că prefer să încerc să pun capăt discuției.

— Tu n-ai copii, deci n-ai dreptul să spui niciun cuvânt.

— Exact asta îți spun și eu: cuvântul tău mă interesează, nu al meu. Multe capodopere aparținând unor genuri foarte diferite s-au născut din suferință.

În contre-jour, silueta i se profilează în fața peretelui de sticlă în timp ce se apucă să înșire:

— Hugo a scris *Mâine, în zori* la puțin timp după moartea fiicei lui, Marguerite Duras a scris *Durerea* folosind

carnetele de însemnări pe care le umpluse în timpul războiului, Styron a scris *Beznă vizibilă* după ce a ieșit dintr-o depresie de cinci ani, cât despre...

— Încetează!

— Scrisul a fost colacul tău de salvare, argumentează ea. Fără cărțile tale, le-ai servi și azi băuturi bețivanilor, în barul Labirint sau altundeva. Ai fi aceeași femeie care erai când ai venit la mine: o fată dezorientată, o haimana care...

— Nu rescrie istoria, *tu* ești cea care ai venit să mă vezi!

Îi cunosc tehnica: să mă atace pentru a urni ceva în mine. Chestia asta a mers o vreme, dar azi nu mai merge.

— Flora, ascultă-mă. Ești acolo unde ai vrut mereu să fii. Amintește-ți când aveai paisprezece ani, la biblioteca municipală din Cardiff, unde citeai cărțile lui George Eliot sau ale lui Katherine Mansfield. Visai să fii ceea ce ai devenit: misterioasa romancieră Flora Conway, căreia cititorii din întreaga lume îi așteaptă următoarea carte.

Epuizată de discursul ei, mă prăbușesc pe canapea. În picioare în fața bibliotecii mele, Fantine scotocește printre cărțile de pe rafturi. Găsește în sfârșit ceea ce caută: un vechi exemplar din *New Yorker*, care include unul dintre interviurile mele.

— O repeți tu însăți în timpul discuției: „Ficțiunea îți permite să ții nenorocirea la distanță. Dacă nu mi-aș fi creat în întregime propria lume, aș fi cu siguranță moartă în lumea celorlalți".

— Cred că am furat fraza asta din *Jurnalul* lui Anaïs Nin.

— Nu contează. Fie că vrei, fie că nu, până la urmă te vei reapuca de scris. Pentru că nu poți să trăiești fără. Îți vei relua în curând ritualul: vei trage jaluzelele, vei da mai tare aerul condiționat până vei transforma încăperea

într-o cameră frigorifică. Îți vei pune discurile tale de jazz infect, vei reîncepe să fumezi ca un turc și...

— Ba nu.

— Dar nu așa merg lucrurile, Flora. Cărțile sunt cele care hotărăsc să le scrii, nu invers.

Uneori, am senzația că Fantine nu există cu adevărat. Că e doar o voce în capul meu. Când Jiminy Cricket, când domnul Hyde, un vârtej de gânduri provocatoare sau contradictorii. Întrucât nu reacționez, încearcă un nou atac.

— Durerea este cel mai bun combustibil al scriitorului. Poate că într-o bună zi, îți vei spune chiar că dispariția lui Carrie a fost o șansă.

Nu reacționez. Simt că-mi pierd toată energia, că sunt din ce în ce mai puțin capabilă să mă înfurii. Reușesc să-i spun doar atât:

— Vreau să pleci.

— O să plec, dar mai întâi, am o surpriză pentru tine.

Scoate o cutie din geanta ei Phantom din piele granulată.

— Poți s-o păstrezi. Nu-mi plac surprizele tale.

Ignorându-mă, așază ceva pe masa din living.

— Ce e asta?

— Începutul soluției, răspunde ea, după care iese din încăpere, trântind ușa.

3

Hăul fără fund

Întrețineți beția scrisului, astfel puterea distructivă a realității nu va avea efect asupra voastră.

Ray BRADBURY

1.

Problema era că, după ce Fantine îmi băgase în cap nenorocita de idee cu țigara, acum muream de poftă să-mi aprind una. Am găsit în bucătărie un pachet început, pe care-l dosisem pe un raft de sus tocmai pentru a face față unor momente ca acesta.

Mi-am aprins țigara și am tras cu înfrigurare din ea trei fumuri, apoi m-am apropiat de masă pentru a examina „cadoul" lui Fantine, pe care-l bănuiam otrăvit. Era o cutie pătrată din lemn brun, de vreo zece centimetri înălțime. Pe suprafața ei strălucitoare, acoperită de picățele, se jucau reflexii roșiatice neregulate, asemănătoare cu o piele de șarpe. Am ghicit ce conținea chiar înainte de a o deschide: un stilou de lux. Fantine avea o viziune romantică despre actul scrierii. Ea chiar credea că îmi redactam ciornele cu

stilouri Caran d'Ache, pe caiete Moleskine cumpărate de pe Cristopher Street. Așa că, deseori, îmi cumpăra stilouri foarte scumpe pentru a sărbători apariția vreunei cărți sau obținerea vreunei noi traduceri.

Ei bine, nu, draga mea, nu așa merg lucrurile.

Dacă, înainte de a începe să scriu un roman, umpleam sute de pagini de note, o făceam în general cu pixuri Bic Cristal și pe niște blocnotesuri de 99 de cenți cumpărate de la minimarketul din colțul străzii. Numai în filme sau în reclame scriitorii scriu cu ditamai Montblancurile.

Am deschis cutia. Conținea un stilou vintage și o călimară cu cerneală. Un model foarte drăguț de Dunhill Namiki, care data probabil din anii '30, cu o peniță din aur și un corp negru lăcuit, decorat cu motive japoneze din sidef, foiță de aur și coajă de ou. Lângă peniță, se unduiau niște arabescuri în formă de valuri care, în dreptul rezervorului, lăsau locul unor crenguțe împletite de cireș înflorit. Faimoasele *sakura*, simboluri ale fragilității vieții noastre.

Am scos stiloul din cutie. Era un obiect frumos — o veritabilă operă de artă chiar —, dar complet depășit. Mi-o închipuiam pe Zelda Fitzgerald sau pe Colette scriind cu un astfel de instrument și rontăind ciocolată sau mai degrabă bând gin sau votcă. Pe corpul stiloului, se afla un levier sidefat. Am tras de el și am scufundat penița în călimară pentru a umple rezervorul. Cerneala avea o nuanță arămie și o consistență groasă.

Am luat stiloul cu mine până la masa din bucătărie. M-am prefăcut pentru câteva secunde că mă duc să-mi fac un ceai, dar știam foarte bine că mă duceam să scot în sfârșit una dintre sticlele de Meursault care dormitau în răcitorul de vinuri. Mi-am turnat un pahar pe care

l-am sorbit cu înghițituri mici, căutând un caiet pentru școală pe care începusem — cu mult timp în urmă — să notez rețete de mâncăruri. L-am găsit pus bine, lângă ustensilele pentru cuptor. Răsfoindu-l, am constatat că veleitățile mele culinare de atunci nu trecuseră mai departe de rețeta de clătite Suzette și de cartofi gratinați. Am deșurubat capacul stiloului și mi-am mâzgălit semnătura pe una dintre paginile albe ca să încerc penița. Aceasta a alunecat pe hârtie. Scrisul era suplu, fluid, debitul de cerneală nici prea lent, nici prea rapid.

2.

„Detest literatura cu rol terapeutic", aveam obiceiul să declar în interviurile mele. Adesea adăugam: „N-am crezut niciodată că literatura trebuie să aibă funcția de a repara sau de a corecta lumea. Și nu scriu nicidecum pentru ca aceia care mă citesc să se simtă mai bine după ce mi-au citit cărțile".

Spuneam asta pentru că era ceea ce așteptau oamenii de la mine. Sau, mai degrabă, ceea ce așteptau de la personajul Flora Conway, pe care îl construisem împreună cu Fantine. Era ceea ce așteptau de la un scriitor care se pretindea serios: să apere idealul unei scrieri estetice, intelectuale, fără alt scop decât forma. Să facă paradă de afirmația lui Oscar Wilde: „Cărțile sunt fie bine scrise, fie prost scrise, atât și nimic mai mult".

Adevărul este că nu credeam o iotă din toate astea. Ba chiar gândisem întotdeauna contrariul: că marea forță a ficțiunii constă în puterea pe care ne-o oferă de a evada din realitate sau de a pansa rănile provocate de violența din jurul nostru. Am privit stiloul Dunhill Namiki. Mult timp, crezusem cu tărie că un stilou era o

baghetă magică. Realmente. Fără falsă naivitate. Pentru mine, chestia asta chiar funcționa. Cuvintele erau niște piese de Lego. Asamblându-le, construiam cu răbdare o lume alternativă. Când mă aflam la masa mea de lucru, eram regina unui univers care se învârtea mai mult sau mai puțin după cum voiam eu. Aveam drept de viață și de moarte asupra personajelor mele. Puteam să-i ucid pe nemernici, să le acord iertarea celor mai merituoși, să fac judecăți în funcție de criteriile mele de moment fără să trebuiască să le justific vreodată. Publicasem trei cărți, dar mai aveam vreo zece care dospeau în mintea mea. Și acest număr contura o lume ficțională în care petreceam aproape tot atâta timp cât în realitate.

Dar lumea aceasta îmi era astăzi inaccesibilă. Bagheta mea magică nu era decât un accesoriu fals, care nu putea face nimic împotriva absenței unei fetițe de trei ani. Realitatea își reintrase dureros în drepturi, ca să mă facă să plătesc pentru tentativele mele de emancipare.

Mi-am mai turnat un pahar și încă unul. Alcoolul și antidepresivele, cel mai bun cocktail pentru a te duce la fund.

Oboseala și durerea mă învăluie în tenebrele lor. *Poate că într-o zi, îți vei spune chiar că dispariția lui Carrie a fost o șansă.* Cuvintele vulgare ale lui Fantine mi-au răsunat în minte. Acum, că eram singură, nu mai încercam să-mi stăpânesc lacrimile. Discuția mă tulburase. Cum îndrăznea Fantine să creadă că aș putea să mă reapuc de lucru pocnind din degete? Îți trebuie o energie ieșită din comun pentru a scrie. O forță fizică și mentală. Or, corabia mea lua apă din toate părțile. Să scrii un roman necesită să cobori până în străfundurile ființei tale. Într-un loc întunecat pe care eu îl numesc hăul fără fund. Acolo

se află ideile cele mai îndrăznețe, străfulgerările, sufletul personajelor, scânteia creativității. Dar hăul fără fund este un teritoriu ostil. Ca să-i înfrunți cerberii și să te întorci de acolo teafăr, ai nevoie de resurse care pe mine mă părăsiseră. Nu mai eram străbătută decât de o durere nesfârșită care îmi ardea venele de dimineața până seara. Nu puteam să scriu, nu voiam să scriu. Nu voiam decât un lucru: să-mi revăd fetița. Chiar dacă trebuia să fie pentru ultima oară.

Și asta am scris, ca o mantra, cu stiloul, pe caietul cu rețete:

Vreau s-o revăd pe Carrie.
Vreau s-o revăd pe Carrie.
Vreau s-o revăd pe Carrie.

Un ultim pahar de Meursault. În seara asta, mai mult decât în altele, mă simțeam complet dezorientată. În pragul nebuniei sau al sinuciderii. Am încercat totuși să mă duc până în camera mea clătinându-mă, dar până la urmă m-am prăbușit, ca răpusă, pe parchetul din bucătărie.

Am închis ochii și noaptea m-a înghițit în vâltoarea ei. Pluteam pe un cer cenușiu. Nori negri se risipeau în jurul meu. Apoi, învăluită în ceață, a apărut ușa unui ascensor. Înăuntru, nu era decât un singur buton. O singură destinație: ultimul etaj din subteran.

3.

Și Carrie a apărut deodată, acolo. În viață.

Era o zi însorită de iarnă și ne aflam la locul de joacă din McCarren Park de lângă școala ei.

— Atenție, mami, vin! m-a anunțat ea din vârful toboganului înainte de a-și da drumul să alunece pe planul înclinat.

Am prins-o în brațe și stomacul mi s-a făcut ghem. Am simțit în nări parfumul părului ei și căldura gâtului. M-am îmbătat cu mirosul ei, cu hohotele de râs pe care le-a scos atunci când am îmbrățișat-o.

— Îți cumpăr o înghețată?

— E prea frig! Prefer un hotdog!

— Cum vrei.

— Haide! Mergem! a strigat ea.

Scena era greu de datat cu precizie, dar se mai distingea încă puțină zăpadă pe peluzele care se întindeau în fața Catedralei Schimbării la Față. Era probabil din ianuarie sau februarie. Am urmat-o pe Carrie până la căruciorul cu hotdogi și i-am comandat unul, pe care l-a înfulecat legănându-se pe ritmul unei vechi melodii reggae care se auzea din boxele unui player audio portabil pe care un grup de skateri îl așezaseră pe niște trepte de beton. Am privit-o cum dansează cu fustița ei ecosez, cu colanții gri-antracit, cu geaca ei marinărească și căciula peruană. Îi regăseam veselia, energia, bucuria exuberantă de a trăi care îmi schimbaseră existența și m-am lăsat și eu la rândul meu atrasă în vârtejul vieții.

4.

Am deschis ochii cu puțin înainte de ora șapte. Deși somnul îmi fusese probabil greu și încețoșat, noaptea trecuse ca o boare. O noapte liniștită în care Carrie îmi apăruse în vis cu lux de amănunte, de mirosuri și de senzații.

Trezirea a fost dificilă. Fața și pieptul îmi erau scăldate în sudoare, iar membrele înțepenite. M-am târât

cu greu până la baie și am stat mult sub jetul fierbinte al dușului. Sângele îmi zvâcnea în tâmple. Gâfâiam și stomacul mă ardea.

Imaginile cu Carrie, incredibil de precise, îmi năvăleau în minte și îmi tulburau vederea. Ce se întâmplase în timpul nopții? Nu mai avusesem niciodată un asemenea vis. Și asta din simplul motiv că ceea ce trăisem nu era un vis. Era *altceva*. O reprezentare mentală țesută din fire ce puteau să reproducă perfect o amintire. O realitate *mai reală* decât realitatea. Cât timp durase această iluzie? Câteva minute sau câteva ore? Se datora stiloului pe care mi-l dăruise Fantine? În definitiv, nu conta. Esențialul era că, preț de o clipă, îmi regăsisem fetița. O regăsire scurtă și artificială, dar care îmi făcuse mai mult bine decât rău.

Am ieșit de la duș clănțănind din dinți. Mă dureau toate. Coastele, spatele, capul. M-am întors în camera mea și am stat toată dimineața sub pături, gândindu-mă iar și iar la cele întâmplate cu o zi în urmă. Apoi, fără să mă dau jos din pat, mi-am deschis laptopul ca să caut informații despre stilou.

Fabricate în Japonia, stilourile Namiki fuseseră distribuite în Franța și în Marea Britanie în anii '20 de către Alfred Dunhill. Antreprenorul englez fusese cucerit de frumusețea obiectelor create de fabrica niponă, care avusese ideea genială să acopere tradiționalele stilouri din ebonită cu un strat de lac prelevat de pe niște arbuști care erau tăiați imediat după recoltarea substanței, pentru a fi înlocuiți cu alții mai tineri. Acest procedeu artizanal, la care se adăuga complexitatea decorațiunilor din fildeș și foiță de aur, făcea ca fiecare stilou să fie „unic și magic", potrivit pliantelor publicitare din epocă.

M-am ridicat din pat pe la mijlocul după-amiezii, când Mark Rutelli a venit să-mi facă vizita lui săptămânală. În fiecare zi de luni, ne creaserăm obiceiul de a sta de vorbă în bucătărie, savurând clătitele evreiești cu cartofi și brânză pe care le cumpăra de la Hatzlacha, băcănia cușer a cartierului evreiesc din Williamsburg. Fostul polițist făcuse cercetări minuțioase, mai ales despre Hassan, bărbatul cu care petrecusem o parte din noapte în ajunul dispariției lui Carrie, și despre Amelita Diaz, bona filipineză pe care agenția mi-o trimisese ca să aibă grijă de ea. Chiar dacă, până în prezent, rapoartele anchetei lui pe cont propriu fuseseră mereu dezamăgitoare, Rutelli avusese măcar meritul de a nu se lăsa păgubaș și, spre deosebire de ceilalți anchetatori pe care-i cunoscusem, el nu crezuse niciodată că aș fi implicată în vreun fel în dispariția lui Carrie.

În după-amiaza aceea, mi-am dat seama imediat după chipul lui că avea noutăți. Era neîngrijit, avea părul ciufulit ca și cum ar fi dormit în mașină, dar ochii încercănați îi sclipeau mai mult ca altă dată.

— Ai găsit ceva, Mark?

— Nu te ambala, Flora, m-a sfătuit el, așezându-se pe unul dintre taburete.

Și-a scos fără grabă geaca și tocul pistolului, pe care l-a pus lângă el, pe masă. În ciuda eforturilor de a părea calm, nu era ca de obicei. Deși nu mai adusese clătite, l-am servit cu restul de vin rămas din seara trecută, apoi m-am așezat lângă el.

— O să fiu sincer cu tine, m-a prevenit, deschizând o servietă-diplomat din piele tocită. L-am anunțat deja pe Perlman, ofițerul de la FBI, despre ceea ce o să-ți povestesc.

O durere ascuțită mi-a sfâșiat inima, ca și cum cineva tocmai îmi înfipsese un țăruș în ea.

— Ce ai descoperit, Rutelli? Vorbește, pentru Dumnezeu!

A scos din servietă un laptop vechi și un dosar cartonat.

— Lasă-mă să-ți explic pe îndelete.

Eram atât de încordată, încât am apucat paharul de Meursault și am dat pe gât mai bine de jumătate. Fostul polițist m-a privit încruntând din sprâncene, apoi a scos din dosar mai multe fotografii.

— Nu ți-am vorbit niciodată despre asta, dar, de câteva săptămâni, am început s-o filez destul de serios pe editoarea ta, mi-a explicat el, înșirând în fața mea niște poze făcute cu teleobiectivul.

— Pe Fantine? Dar de ce?

— De ce nu? Face parte din cercul tău de apropiați și de multe ori, avea grijă de Carrie...

M-am uitat la fotografii. Fantine pe străzile din Greenwich Village, Fantine ieșind din apartamentul ei din Soho, Fantine în Union Square, Fantine uitându-se la niște genți de mână în fața magazinului Celine din Prince Street. Fantine îmbrăcată mereu la patru ace.

— Și ce-ai aflat după filajul ăsta?

— Nu mare lucru, a recunoscut Rutelli. Cel puțin până ieri după-amiază.

Mi-a arătat ultimele două fotografii. O înfățișau pe Fantine, cu ochelari de soare pe nas, îmbrăcată cu blugi și sacou, în fața vitrinei a ceea ce trebuie că era un anticariat sau o librărie specializată în cărți vechi.

— Este The Writer Shop, un magazin din East Village.

— N-am auzit niciodată de el.

— Fantine a cumpărat de aici un stilou.

I-am explicat polițistului că era probabil vorba de Dunhill Namiki, pe care mi-l făcuse cadou cu o zi în urmă pentru a mă convinge să mă reapuc de scris. Foarte interesat, Rutelli mi-a cerut să vadă stiloul. I l-am arătat fără să-i povestesc visul din noaptea trecută. N-aveam chef să par o nebună în fața singurei persoane care mă sprijinea.

— Trebuie să știi ceva despre acest stilou, a continuat el. Se presupune că i-a aparținut Virginiei Woolf.

— Și ce legătură are cu fetița mea?

— Ajung și acolo. The Writer Shop este un magazin specializat în antichități și lucruri personale ale unor scriitori celebri, mi-a explicat Rutelli, intrând de pe vechitura lui de telefon pe site-ul magazinului. Contra unor sume exorbitante, îți poți procura una dintre pipele lui Georges Simenon sau pușca folosită de Hemingway când și-a zburat creierii.

Am ridicat din umeri.

— E ceva tipic pentru zilele noastre. Sunt din ce în ce mai puțini cititori adevărați. Oamenii nu mai sunt interesați de operă, ci de artist. De viața lui, de mutra lui, de trecutul lui, de aiurelile pe care le postează pe rețelele de socializare. Toate astea îi interesează mai mult decât lectura.

— Magazinul ăsta mi-a trezit curiozitatea, a continuat Rutelli. Așa că am făcut niște săpături. M-am dus la fața locului, dându-mă drept colecționar, apoi i-am mai contactat de mai multe ori pe e-mail.

Și-a deschis mesageria și a întors telefonul spre mine.

— Iată ce mi-a răspuns proprietarul.

5.

De la: The Writer Shop — East Village
Către: Mark Rutelli
Subiect: Extras din catalogul nostru

Stimate Domn,

Ca urmare a cererii dumneavoastră, veți găsi atașată o listă cu obiecte disponibile la vânzare și care nu se regăsesc pe site-ul nostru. Contând pe discreția dumneavoastră, vă rămân la dispoziție pentru mai multe informații.

Numai bine,

Shatan Bogat, director

Donatien Alphonse François de Sade (1740–1814)

Două peisaje italiene ale pictorului Jean-Baptiste Tierce aparținând marchizului și reprezentând decorul în ruină al unor orgii descrise în *Juliette sau deliciile viciului.*

Honoré de Balzac (1799–1850)

Cafetieră din porțelan de Limoges cu inițialele H.B., care a aparținut autorului *Comediei umane.* Această cafetieră a fost prima aliată a lui Balzac — scriitorul putea să bea până la 50 de cești de cafea zilnic și scria uneori mai mult de 18 ore pe zi. Dar acest abuz de cafeină este menționat de unii cercetători pentru a explica moartea lui prematură la vârsta de 51 de ani.

Knut Hamsun (1859–1952)

Fotografie a laureatului premiului Nobel pentru literatură din 1920 în compania cancelarului Adolf Hitler.

Marcel Proust (1871–1922)

Swann. Paris, Bernard Grasset, 1914.

Ediție originală (1/5) pe hârtie japoneză imperială, aparținându-i doamnei Céleste Albaret.

Cartea este legată cu material textil din satin albastru provenind din cuvertura de pat a camerei în care Marcel Proust își petrecea majoritatea timpului la sfârșitul vieții.

Virginia Woolf (1882–1941)

Stilou finisat cu lac negru marca Dunhill Namiki, decorat cu motive japoneze. Oferit autoarei romanului *Doamna Dalloway* în 1929 de prietena și amanta ei Vita Sackville-West, însoțit de un bilet scris de mână: „Te rog, în tot acest talmeș-balmeș care e viața, continuă să fii o stea fixă și strălucitoare" și de o călimară cu „cerneală magică". Virginia a folosit-o când a scris romanul *Orlando*.

James Joyce (1882–1941)

Ciorna uneia dintre *Scrisorile perverse*, mult timp cenzurate, trimise soției lui, Nora, în 1909.

Albert Cohen (1895–1981)

Halat din mătase roșie cu picățele negre purtat în timpul scrierii cărții *Ô vous, frères humains*.

Vladimir Nabokov (1899–1977)

Trei doze de morfină injectabilă (20mg/ml) care i-au aparținut domnului Nabokov.

Jean-Paul Sartre (1905–1980)

Pulbere de mescalină și seringă utilizate de filosoful francez pentru a-și stimula imaginația în timpul scrierii piesei sale de teatru *Sechestrații din Altona*.

Simone de Beauvoir (1908–1986)

Turban albastru înspicat din lână de alpaca aparținându-i lui Simone de Beauvoir.

William S. Burroughs (1914–1997)

*Revolver de calibrul .38.

Armă cu care, pe 6 septembrie 1951, domnul Burroughs și-a ucis soția, pe Joan Vollmer Adams. În timpul unei petreceri cu mult alcool din Mexic, vrând să-și arate dibăcia la tir și să repete isprava lui Wilhelm Tell, scriitorul american i-a cerut soției lui să-și pună un pahar de șampanie pe cap, apoi a tras în direcția ei și a ratat ținta.

*Joint de canabis găsit în buzunarul hainei domnului Burroughs, după moartea lui ca urmare a unei crize cardiace pe 2 august 1997.

Roald Dahl (1916–1990)

Baton de ciocolată Cadbury care i-a aparținut domnului Dahl și l-a inspirat în scrierea romanului *Charlie și fabrica de ciocolată*.

Truman Capote (1924–1984)

Urnă funerară conținând cenușa autorului cărții *Mic dejun la Tiffany*.

George R.R. Martin (1948–)

Computer Osborne echipat cu programul de editare de text Wordstar pe care a fost scris primul volum din *Urzeala tronurilor.*

Nathan Fawles (1964–)

Mașină de scris din bachelită de culoare verde-migdală, marca Olivetti, folosită pentru a redacta *Un orășel american*, roman pentru care Fawles a obținut premiul Pulitzer în 1995 (dotată cu două role de bandă impregnată cu tuș).

Romain Ozorski (1965–)

Ceas de mână Patek Philippe, Quantième perpétuel ref. 3940G, oferit autorului francez de către soția sa pentru a sărbători apariția romanului său *Omul dispărut*, în primăvara anului 2005. Are gravat pe spate: *You are at once both the quiet and the confusion of my heart*[6].

Tom Boyd (1970–)

Laptop PowerBook 540c oferit de prietena lui, Carole Alvarez, și pe care scriitorul californian a scris primele două volume din *Trilogia Îngerilor.*

Flora Conway (1971–)

Papucel roz din velur, împodobit cu un pompon. Piciorul drept. Aparținând fiicei sale Carrie, dispărută în mod misterios pe 12 aprilie 2010.

---

6 „Ești în același timp și liniștea, și tulburarea inimii mele" (în lb. engl., în orig.).

6.

— Cine este proprietarul acestui magazin? am întrebat eu, ridicând ochii din ecran.

— Un oarecare Shatan Bogat. Un escroc, condamnat de mai multe ori pentru imitație frauduloasă.

— Nu mă miră. Pun pariu că majoritatea acestor obiecte sunt falsuri. Și cu atât mai mult pretinsul papucel al fiicei mele. Toate astea sunt niște bazaconii, Rutelli.

— Asta crede și FBI-ul. Dar o să-l interoghez totuși pe Shatan Bogat ca să verific.

În câteva minute, entuziasmul meu lăsase loc tristeții. Ce mai fâsâială! Mi-era greu să-mi ascund dezamăgirea și Rutelli și-a dat seama.

— Trebuie să plec, Flora. Îmi pare rău că ți-am dat speranțe false.

M-am prefăcut că nu era grav și i-am mulțumit totuși pentru eforturile sale. Înainte de a ieși pe ușă, a insistat să-i încredințez „stiloul Virginiei Woolf" pe care voia să-l trimită la laborator „ca să fie analizat".

După ce am rămas singură, mi-am dorit din nou să dispar. Să mă dizolv. Să mă scufund atât de adânc, încât nimeni, niciodată, să nu mă mai poată aduce la suprafață. Și pentru a face asta, am urmat același ritual de anihilare din ziua trecută: o nouă sticlă de vin combinată cu niște anxiolitice. Am scos iarăși caietul pentru școală și am regretat că-i dădusem stiloul lui Rutelli, chiar dacă știam foarte bine că tot ceea ce se punea la cale în capul meu era o amăgire, o festă urâtă pe care mi-o juca mintea. Mai aveam totuși călimara cu cerneală. Cerneala magică. Am deschis-o și mi-am înmuiat degetul în lichidul cu reflexe roșietice. Apoi am scris de mai multe ori pe o pagină dublă un mesaj cu litere groase.

VREAU S-O REVĂD PE CARRIE CU O ORĂ ÎNAINTE DE DISPARIȚIE

Eram stăpânită de un soi de gândire magică: ideea stranie că acest ritual putea să-mi ofere o fereastră spre trecut, proiectând ziua în care dispăruse fiica mea. Sub influența cocktailului meu hipnotic, am mers dintr-o parte în alta prin apartament, după care m-am prăbușit pe pat. Dincolo de ferestre, se lăsase noaptea. Încăperea și mintea mea erau cufundate în întuneric. Ideile mi se învălmășeau în cap. Vorbeam fără șir. Realitatea se deforma pentru a lăsa loc unor imagini ciudate. Un liftier, ca aceia pe care-i vedeai altădată în marile hoteluri, a apărut deodată în visul meu. Îmbrăcat cu o haină roșie brodată, cu galoane și nasturi aurii, avea un cap înfricoșător, exagerat de alungit, cu niște urechi diforme și niște dinți imenși care-l făceau să semene cu un iepure.

— Știi, orice-ai face, n-o să schimbi sfârșitul poveștii, m-a prevenit el, deschizând ușa din grilaj a ascensorului.

— Sunt scriitoare, am răspuns eu, intrând în cabină. Eu sunt cea care hotărăște sfârșitul poveștii.

— În romanele pe care le scrii, poate, dar nu în realitate. Scriitorii încearcă să controleze lumea, dar uneori lumea nu se lasă controlată.

— Nu vrei totuși să coborâm?

— La ultimul etaj din subteran, nu-i așa? m-a întrebat el, închizând ușile.

4

Pușca lui Cehov

Totul se plătește în viață, numai moartea este gratuită, dar și ea vă costă viața.
Elfriede JELINEK

1.

Este o după-amiază frumoasă, senină și însorită, ca multe altele pe care ți le oferă New Yorkul primăvara. Holul școlii Montessori din McCarren Park este scăldat în soare. Unii părinți care așteaptă pe culoar nu și-au dat jos ochelarii fumurii. Deodată, se deschide o ușă și vreo douăzeci de copii între trei și șase ani ies din clasă râzând și făcând gălăgie. O înșfac rapid pe Carrie și ieșim în stradă. Este binedispusă, dar refuză să se așeze în cărucior și insistă să meargă alături de mine. Cum se oprește la fiecare trei pași, ne ia aproape o jumătate de oră să ajungem la Marcello's, colț cu Broadway. Carrie își alege cu meticulozitate un suc natural de fructe și un cannoli pe care îl dă gata chiar înainte să intrăm în Lancaster Building.

— Am ceva pentru tine, scumpo, îi spune Trevor Fuller Jones, noul nostru paznic, când intrăm în hol.

Îi întinde lui Carrie o acadea cu miere și susan, punând-o să-i promită că n-o s-o mănânce imediat. Apoi îi spune cât de norocoasă este să aibă o mamă scriitoare, care îi deapănă probabil povești frumoase seara, înainte de culcare.

— Dacă spui așa ceva, înseamnă că n-ai deschis niciodată vreunul dintre romanele mele.

— E adevărat, recunoaște Trevor, cu slujba asta n-am timp să citesc.

— Nu-ți faci timp să citești, ceea ce nu-i același lucru, îi răspund eu în timp ce ușile ascensorului se închid.

După ritualul nostru bine stabilit, o ridic pe Carrie ca să poată apăsa pe butonul de la etajul șase, ultimul. Cabina se pune în mișcare cu un scârțâit metalic, care nu ne mai înfricoșează de mult pe niciuna dintre noi.

Imediat ce intră în apartament, așa cum face de obicei, Carrie își scoate din picioare tenișii pentru a-și pune papuceii roz-pal împodobiți cu pompoane pufoase. Se ține după mine până la comoda pe care se află combina muzicală, se uită cum pun un disc de vinil la pick-up — a doua parte a *Concertului în Sol major* de Ravel —, aplaudând încântată de ideea de a asculta muzică. Rămâne apoi câteva minute agățată de poalele rochiei mele, așteptând să termin de pus rufele la uscat, după care îmi cere să mă joc de-a v-ați ascunselea cu ea.

[Am febră. Simt că această dilatare temporală este fragilă ca un balon de săpun. Și mi-e teamă ca nu cumva fereastra deschisă spre trecut să se închidă înainte de a afla ceva nou.]

— Bine, scumpo.

— Mergi în camera ta și numără până la 20!

Carrie vine cu mine în cameră ca să se asigure că mă întorc cu fața la perete și că închid ochii.

— Nu trișa, mami! mă ceartă ea înainte de a se duce să se ascundă.

Cu mâinile la ochi, încep să număr cu voce tare.

— Unu, doi, trei...

Aud zgomotul înăbușit al pașilor micuți ai lui Carrie pe parchet. Tocmai a ieșit din cameră. Inima mi se strânge.

— ... patru, cinci, șase...

În mijlocul notelor cristaline de la *Adagio*, o aud traversând livingul și răsturnând fotoliul Eames care tronează în fața peretelui de sticlă. Languroasă, euforică, muzica are ceva hipnotic care amenință să te cufunde în infern.

— ... șapte, opt, nouă...

Deschid ochii.

Bag capul pe ușa care dă în living chiar în momentul când Carrie o cotește pe hol. Nu trebuie să o pierd din ochi. Ca să nu-i trezesc bănuieli, continui să număr.

— ... zece, unsprezece, doisprezece, treisprezece...

Traversez și eu livingul. Soarele din spatele zgârie-norilor răspândește o lumină ireală. Un văl luminos care scaldă întregul apartament. Mă încumet să arunc o privire pe hol fără să mă las văzută.

— ... paisprezece, cincisprezece, șaisprezece...

Cu mânuțele ei, Carrie a deschis debaraua de mături. O văd strecurându-se înăuntru. Este totuși imposibil! M-am uitat de douăzeci de ori în blestemata aia de debara!

— ... șaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece...

Înaintez pe hol. Lumina inundă spațiul. Mijesc ochii. Inima îmi bate nebunește. Adevărul este acolo, la îndemână. Foarte aproape.

— Douăzeci.

Când deschid ușa debaralei, o perdea de praf auriu se învârtejește în fața ochilor mei. Un nor gros, de culoarea ambrei, masiv, orbitor, din care iese silueta omului-iepure îmbrăcat în livrea. Își deschide gura hidoasă ca să mă pună în gardă:

— Orice-ai face, n-o să schimbi NICIODATĂ sfârșitul poveștii!

După care izbucnește într-un sinistru hohot de râs.

2.

M-am trezit brusc, înfricoșată, cu trupul de-a curmezișul patului. Camera era ca o baie de aburi. M-am ridicat să opresc căldura, dar m-am prăbușit la loc. Aveam gâtul uscat, pleoapele umflate și o menghină îmi strângea tâmplele. Mai adevărat decât realitatea, coșmarul mă lăsase năucită și fără suflu, ca și cum aș fi alergat toată noaptea. Am rămas întinsă un sfert de oră, dar, departe de a se calma, migrena s-a întețit, devenind insuportabilă. M-am chinuit să mă ridic ca să mă duc la baie și am luat două pastile de diclofenac pe care le-am înghițit cu mai multe pahare de apă. Gâtul îmi era înțepenit și o durere intensă îmi iradia în degetele pe care mi le-am frecționat cu palmele. Nu mai puteam continua așa.

Soneria repetată a interfonului mi-a sfredelit auzul. Când am apăsat pe buton, am văzut pe ecran chipul lui Trevor, paznicul clădirii Lancaster.

— Jurnaliștii s-au întors, doamnă Conway.

„Problemele nu se sfârșesc așadar niciodată."

— Ce jurnaliști?

— Știți foarte bine.

Mi-am masat tâmplele pentru a mai atenua durerea care îmi pulsa în tot capul.

— Ar vrea o reacție din partea dumneavoastră. Ce să le spun?

— Să se ducă naibii!

Am închis și m-am dus să-mi iau ochelarii de vedere din living, apoi m-am uitat pe fereastră.

Trevor avea dreptate. Un grup de vreo douăzeci de persoane supraveghea Lancaster Building de pe trotuarul de vizavi. Șacali, șobolani, ulii: mereu același bestiar nu prea îmbietor care revenea la intervale regulate să se înfrupte din știrea despre dispariția fetiței mele. M-am întrebat cum se făcea că pașii lor îi aduceau aici. Cum se puteau îndeletnici cu slujba asta zi de zi, ce-și spuneau tipii ăștia pentru a avea conștiința curată sau ce le povesteau seara copiilor lor ca să-și justifice ziua de muncă?

De ce reveneau în număr atât de mare tocmai azi?

Am luat telefonul ca să văd dacă aveam mesaje, dar bateria era moartă. În timp ce-l puneam la încărcat, am constatat că Rutelli își uitase arma, băgată în toc, pe blatul de lucru din bucătărie. Mi-am întors privirea de la pistolul Glock — armele m-au îngrozit întotdeauna — și am deschis televizorul ca să mă uit pe canalele de știri.

Și n-a trebuit să caut foarte mult:

Noutăți în cazul dispariției micuței Carrie Conway. Bărbatul în vârstă de 50 de ani care a fost arestat aseară a fost eliberat fără a se fi găsit vreo probă împotriva lui. Shatan Bogat, proprietarul unui magazin de antichități din cartierul East Village, scosese la vânzare în prăvălia lui un papucel despre care pretindea că fusese purtat de Carrie Conway în ziua dispariției sale. Obiectul s-a dovedit a fi fals, iar domnul Bogat și-a catalogat gestul drept o glumă

de prost gust. Se revine deci în punctul de plecare în cazul acestei anchete care...

Am închis televizorul. Rezistasem două minute. Oricum, nu crezusem niciodată în această pistă fantezistă. Când mi-am redeschis telefonul, era plin de mesaje de la Rutelli care îmi cerea să-l sun.

— Bună, Mark.

— Flora? I-au dat drumul lui Shatan Bogat!

— Știu, am răspuns oftând. Tocmai am ascultat știrile. Știi că ți-ai uitat arma la mine?

Rutelli m-a ignorat:

— Fac o greșeală gravă, Flora! Stiloul!

— Ce-i cu stiloul?

— Am dus stiloul pe care mi l-ai dat la un laborator privat pentru a fi examinat.

— Deja? Și?

— Problema nu e stiloul...

Știam ce o să adauge: *e cerneala.*

— E cerneala, a spus el. Compoziția cernelii.

— Ce conține?

În clipa aceea, mă așteptam la orice.

— Conține apă, coloranți, etilenglicol, dar și... sânge.

— Sânge uman?

— Cei de la laborator sunt siguri, Flora: e vorba de sângele fiicei tale.

3.

Vertij.

Un angrenaj ale cărui roți mă striveau fără încetare.

Am închis. Tot corpul îmi înțepenise. Nu mai aveam aer. Mi-ar fi plăcut să deschid ferestrele, dar erau

sigilate. Toate astea trebuiau să înceteze. Această frământare obsesivă, această rătăcire a minții, aceste lovituri de teatru surprinzătoare. Aceste serpentine emoționale de montagne russe.

Am scos cu stângăcie pistolul lui Rutelli din tocul lui și am verificat dacă este încărcat. Mulți romancieri o știu: în ficțiune, există un principiu dramaturgic cunoscut sub numele de pușca lui Cehov. „Dacă în primul act, spuneți că există o pușcă agățată pe perete", ne previne dramaturgul rus, „atunci trebuie neapărat să fie tras un foc în actul al doilea sau al treilea." Și exact asta simțeam eu atunci: că cineva pusese arma acolo ca s-o înhațe eu.

Cu pistolul Glock în mână, m-am dus pe acoperișul clădirii, unde am fost întâmpinată de un vânt înviorător și de rumoarea orașului care urca spre cer. Am făcut câțiva pași pe *rooftop*. Căptușeala sintetică a fostului teren de badminton începuse să se scorojească. Jardinierele în care eu și Carrie cultivam legume erau invadate de buruieni.

Dar aerul proaspăt a deblocat ceva în creierul meu, ajutându-mă să judec mai bine. Acum trebuia să-mi las deoparte sentimentele și emotivitatea și să fac apel numai la rațiune. Încă de la început, ceva nu se potrivea. Povestea era putredă de la rădăcină. Dacă apartamentul fusese închis din interior, era complet irațional să nu fi fost găsită Carrie. Era pur și simplu *imposibil*.

M-am gândit la deducția lui Conan Doyle: când ai eliminat imposibilul, ceea ce rămâne, oricât de neverosimil ar părea, este în mod inevitabil adevărul. Dar atunci care era explicația? Poate că sufeream de o boală mentală, poate că pluteam într-un delir provocat de medicamente sau eram în comă după ce fusesem în moarte clinică.

Poate că aveam pierderi de memorie sau un Alzheimer incipient. Eram gata să accept orice ipoteză, dar știam bine că nu era vorba de nimic din toate astea.

Afară se întunecase, norii se adunau pe cer. Câteva rafale de vânt au făcut să tremure gărduleţul din bambus care împrejmuia terasa.

Ceva îmi scăpa. Nu un detaliu, nu. Ceva mult mai important. Ca și cum, de la bun început, o perdea de fum mă împiedicase să văd realitatea în față. De la bun început, fără să fiu paranoică, avusesem frecvent senzația neplăcută că cineva mă studiază, ba chiar că ia deciziile în locul meu. Senzația era greu de explicat logic, dar, pentru prima dată, am simțit că tocmai făcusem o spărtură în suprafața lucrurilor.

Am încercat să-mi clarific ceea ce simțeam. De unde venea senzația că povestea era deja scrisă? Că nu aveam control asupra realității din jurul meu? Și mai ales senzația că cineva trăgea sforile, manevrându-mă ca pe o marionetă? Da, eram manevrată.

Dar de către cine?

Un alt sentiment, foarte pregnant, se intensifica zi după zi: acela de a fi prizonieră. De câte luni nu mai ieșisem din casă? Motivul pe care îl invocam era dorința de a scăpa de jurnaliștii care mă urmăreau și de a fi prezentă dacă, din întâmplare, Carrie reapărea, dar această scuză nu era convingătoare. Ce anume mă împiedica *realmente* să ies?

O imagine nu-mi dădea pace: alegoria peșterii lui Platon. Condiția umană te condamnă să trăiești în ignoranță, prizonier al ideilor false, închis într-o grotă, orbit de manevrele intriganților care proiectează umbre iluzorii pe care le luăm drept adevăr.

Asemenea oamenilor descriși de Platon, captivi în fundul peșterii lor, și eu eram înlănțuită în apartamentul meu. Și, ca și ei, nu vedeam lumea în realitatea sa. Nu percepeam decât siluetele în mișcare conturate de un soare înșelător. Doar frânturi, ecouri.

Asta era, eram *oarbă*.

M-am agățat cu înverșunare de această idee: ceva sau cineva mă făcea în mod intenționat să văd lumea într-un mod greșit. Realitatea era diferită de ceea ce crezusem eu și până acum trăisem în minciună.

Trebuia să sfâșii vălul acestei ignoranțe cu orice preț.

Vacarmul orașului îmi răsuna din ce în ce mai tare în urechi. Claxoanele, sirenele mașinilor de poliție, zgomotul macaralelor și al picamerelor mânuite de muncitorii care lucrau pe șantierul unei clădiri vecine. O amenințare plutea în aer. Mi-era frică de ceea ce puteam descoperi. Frica aceea a prizonierilor care, odată ieșiți din caverna lor, își dau seama că întunericul este confortabil și că lumina îi face să sufere.

În prezent, nu mai eram sigură de nimic. „Nimeni nu poate ști dacă lumea este fantastică sau reală, și nici dacă există vreo diferență între a visa și a trăi." Afirmația lui Borges mi-a revenit în minte și mi-a dat iarăși impresia că realitatea nu era decât o spoială.

Am simțit din nou o prezență foarte puternică în apropierea mea, chiar dacă știam foarte bine că eram, fizic vorbind, singură pe acoperiș. Dominația asupra mea era invizibilă, exercitată de Altcineva.

Un păpușar.

Un dușman.

Un ticălos.

Un *romancier*.

În jurul meu, peisajul familiar a început să vibreze pentru scurt timp. Apoi totul a înțepenit și mi-a apărut cu mai multă claritate: docurile șantierelor navale, furnalul înalt din cărămizi roșii al fostei rafinării de zahăr, impozanta pasarelă de oțel a podului Williamsburg care se întindea peste East River.

Ceea ce era evident se impusese încet-încet de la sine. Eram jucăria unui scriitor. Eram un personaj de roman. În fața mașinii lui de scris sau, mai probabil, în fața calculatorului său, cineva era pe cale să se joace cu viața mea.

Îmi demascasem inamicul. Îi cunoșteam bine șiretlicurile, căci și eu aveam aceeași meserie ca el. Ceea ce îmi dădea o certitudine: tocmai îi dejucasem planurile. Păpușarul nu se aștepta să fie descoperit și era pe punctul de a încurca firele legate de tija de lemn în formă de cruce.

O fereastră de tragere neprevăzută tocmai se deschisese. Fereastra tuturor posibilităților: cea care îți dădea ocazia să schimbi sfârșitul poveștii. Trebuia să găsesc un mijloc de a întoarce situația în favoarea mea. Și, pentru a scăpa de sub controlul lui, n-aveam altă alegere decât să-l fac să intre în joc.

Am scos arma lui Rutelli din haină. Pentru prima dată după multă vreme, aveam impresia că dobândisem puțină libertate. Simțeam că tipul care stătea în fața calculatorului său nu prevăzuse că o să fac asta. Orice s-ar spune, romancierilor nu le place ca personajele lor să le pună cuțitul la gât.

Mi-am pus țeava pistolului la tâmplă.

Din nou, niște imagini intermitente mi-au dansat prin fața ochilor, ca și cum peisajul din jurul meu era pe punctul de a-și modifica forma.

Înainte să dispară cu totul, am pus degetul pe trăgaci și l-am interpelat pe tipul din fața calculatorului, urlând:

— ÎȚI DAU TREI SECUNDE PENTRU A MĂ ÎMPIEDICA SĂ FAC ASTA: UNA, DOUĂ, TR...

UN PERSONAJ DE ROMA(I)N

5

Concordanța timpurilor

Să scrii un roman nu este foarte dificil [...] Ceea ce este deosebit de greu este să scrii romane unul după altul. [...] Trebuie să dispui de o capacitate specială, care este cu siguranță un pic diferită de talentul ca atare.

Haruki MURAKAMI

Mi-am pus țeava pistolului la tâmplă.

Din nou, niște imagini intermitente mi-au dansat prin fața ochilor, ca și cum peisajul din jurul meu era pe punctul de a-și modifica forma.

Înainte să dispară cu totul, am pus degetul pe trăgaci și l-am interpelat pe tipul din fața calculatorului, urlând:

— ÎȚI DAU TREI SECUNDE PENTRU A MĂ ÎMPIEDICA SĂ FAC ASTA: UNA, DOUĂ, TR...

1.

Paris, luni, 11 octombrie 2010

Cuprins de panică, am închis laptopul, lăsându-i în jos capacul cu un pocnet brusc. Așezat pe scaunul meu,

cu fruntea arzând, îmi simțeam corpul zguduit de frisoane. Ochii mă usturau și o durere ascuțită îmi paraliza umărul și gâtul.

Fir-ar să fie, era pentru prima dată când unul dintre personajele mele mă interpela direct în timp ce scriam la un roman!

Mă numesc Romain Ozorski. Am 45 de ani. Scriu de când mă știu. Primul meu manuscris, *Mesagerii*, a fost publicat când aveam 21 de ani și încă mai eram student la Medicină. De atunci, am scris alte optsprezece romane, care au devenit bestselleruri. De mai bine de douăzeci de ani, în toate diminețile îmi deschid calculatorul, accesez programul de scriere și mă rup de mediocritatea lumii pentru a evada în viețile mele paralele. Scrisul n-a fost niciodată un hobby pentru mine. Este un angajament total. „O manieră specială de a trăi", spunea Flaubert. „Un drog", sublinia Lobo Antunes: „Îl începi din plăcere și ajungi să-ți organizezi viața în funcție de acest viciu".

Muncesc așadar în toate zilele, de dimineață până seara, fără să aștept o așa-zisă „inspirație" pentru a mă apuca de lucru. Este chiar contrariul: tocmai pentru că muncesc, de obicei, inspirația vine până la urmă. Îmi place această disciplină, această îndârjire, această exigență. Nimic nu este ușor, nimic nu este primit de-a gata. Dezechilibrul te pândește mereu: niciodată nu poți să știi către ce te conduce scrisul.

Datorită celor șase ore de scris pe zi — cel puțin — depășisem cu mult patruzeci și cinci de mii de ore de lucru. Patruzeci și cinci de mii de ore pe care să le trăiești în mijlocul personajelor de hârtie. Ceea ce făcea probabil din mine un „inadaptat la viața reală" (după viitoarea mea fostă soție), dar și un tip care putea să pretindă că

este expert în domeniul ficțiunii. Cu toate astea, ceea ce tocmai se petrecuse nu mi se mai întâmplase niciodată. Degeaba repetasem în toate interviurile că momentul cel mai palpitant al scrisului era atunci când personajele dobândeau autonomie și începeau să aibă chef să facă lucruri care nu le erau neapărat predestinate, niciodată nu mă gândisem că mă voi afla într-o bună zi în această situație.

Hotărât să nu-mi accept eșecul, am intrat din nou în programul de scriere și am făcut o nouă tentativă de a-mi continua povestea.

> Înainte să dispară cu totul, am pus degetul pe trăgaci și l-am interpelat pe tipul din fața calculatorului, urlând:
>
> — ÎȚI DAU TREI SECUNDE PENTRU A MĂ ÎMPIEDICA SĂ FAC ASTA: UNA, DOUĂ, TR...

Am încercat să reiau firul narativ, dar fiecare pâlpâire a cursorului pe ecran era o mică tăietură în pupila mea. Paralizat de uimire, eram incapabil să fac față acestei situații.

Există două modalități importante de a scrie un roman. Mult timp, preferasem să nu-mi asum riscuri. Asemenea unui ceasornicar, îmi petreceam mai multe luni ca să elaborez un plan complet. Umpleam caiete întregi, pe care totul era detaliat cu meticulozitate: intriga, răsturnările de situație, biografia personajelor, documentarea. La capătul acestei activități pregătitoare, nu-mi mai rămânea decât să-mi reiau carnetele și să urmez cu scrupulozitate derularea poveștii mele. Cum spunea Giono: „Cartea este aproape gata, nu mai trebuie decât

s-o scrii". Dar la ce bun să scrii o poveste dacă-i cunoști deja deznodământul? Odată cu trecerea anilor, metoda mea de lucru se schimbase. Acum, încercam să mă iau prin surprindere, spunându-mi povestea mie însumi pe măsură ce o scriam. Îmi plăcea ideea asta, să mă arunc cu capul înainte fără să cunosc pe de-a-ntregul intriga. Era „metoda Stephen King", care credea că poveștile existau dinainte de a fi scrise. Că erau ca niște fosile în pământ și că romancierul trebuia să le dezgroape de-a lungul scriiturii, fără să știe dacă era vorba de un schelet de dinozaur sau de raton.

Asta era calea pe care o alesesem pentru noul meu roman, al cărui titlu provizoriu era *A treia față a oglinzii*. Plecasem de la o situație simplă (dispariția unui copil) și rămăsesem deschis sugestiilor făcute de către personajele mele. Nu toate sunt alcătuite din aceeași plămadă. Unele sunt niște trântori cum n-ai mai văzut, niște actori vedete care se mulțumesc să-și recite textul fără să-ți dea vreo mână de ajutor. Altele, dimpotrivă, încearcă să preia inițiativa și să te facă să deviezi de la traiectorie. Dar, de data asta, se ajunsese prea departe. Flora Conway nu numai că se revoltase, dar mă și demascase.

Picăturile de ploaie băteau în geamuri, făcând un zgomot infernal. De trei zile, o gripă puternică mă chinuia, cu pusee de febră și o tuse din pricina căreia simțeam că-mi scuip plămânii. Îmi petreceam zilele înfășurat într-un pled din lână de vigonie uitat de soția mea când mă părăsise, târându-mă de la canapeaua din living la calculator, de la paracetamol la vitamina C. Timp de un sfert de oră, am rămas într-o stare de prostrație pe scaun, uitându-mă fix la ecran și gândindu-mă la cele patru capitole pe care le scrisesem; dar, cu cât mă îndârjeam

mai tare, cu atât eram mai îngrijorat. Imaginea Florei Conway cu pistolul la tâmplă mă înspăimânta atât de mult, încât am renunțat și m-am ridicat să-mi fac o cafea.

2.

Am aruncat o privire la ceasul de pe perete. În curând avea să fie ora patru după-amiaza. Trebuia să fiu atent să nu ratez ieșirea de la școală a lui Théo. În timp ce se făcea cafeaua, am privit pe fereastră până în fundul grădinii. Cerul era întunecat. Ploua cu găleata de la începutul săptămânii. O toamnă pariziană oribilă.

Colac peste pupăză, centrala termică era defectă și livingul înghețat. Apa care se scurgea la greu prin acoperiș și răpăielile ce mă scoteau zilnic din minți îmi lăsau impresia că trăiesc într-o colibă. Dădusem totuși o avere pe casa asta, cumpărată de la un cuplu de bătrânei care petrecuseră în ea șaizeci de ani de viață împreună. Pe hârtie, era o locuință idilică, așa cum visasem întotdeauna să am ca să-mi cresc copiii. Două etaje luminoase cu grădină, nu foarte departe de Jardin du Luxembourg. Dar locuința era o epavă și necesita lucrări considerabile de renovare, pentru care nu mai aveam bani. Și nici chef.

O cumpărasem în urmă cu un an, chiar cu trei luni înainte ca Almine să mă anunțe că mă părăsește. Când a plecat, soția mea a anulat totodată conturile noastre comune și acum nu mai puteam să cheltui niciun ban fără acordul ei. Această decizie îmi paraliza viața, căci Almine nu era cooperantă. Îi făcea chiar plăcere să-mi refuze toate cererile și n-aveam niciun mijloc de a pune presiune pe ea și nici vreo pârghie de care să mă folosesc: cu mult timp înainte ca lucrurile să degenereze între noi, își luase precauția de a transfera pe un cont personal

banii care să-i acopere nevoile până când divorțul nostru avea să fie pronunțat.

În fiecare zi, conștientizam tot mai mult cât de meticulos își premeditase plecarea pentru ca eu să joc rolul personajului negativ. Cu mai bine de șase luni înainte de a-mi anunța intenția ei de a divorța, Almine își trimisese aproape zilnic SMS-uri injurioase pe care le scria de pe propriul meu telefon pentru a lăsa să se creadă că eu eram autorul lor. Tone de înjurături și de amenințări la adresa ei și a fiului nostru Théo. Mesaje în care totul era făcut harcea-parcea: „imbecilă", „jigodie", „ștoarfă", „n-o să te las niciodată să pleci", „o să-ți iau gâtul până la urmă. Ție și plodului tău", „o să te omor și după aia o să-ți fut cadavrul".

Iată genul de cuvinte pe care ea și avocații ei le-au făcut să ajungă în presă. Naiv și cam imprudent, îmi lăsasem telefonul mobil peste tot și nu-mi schimbasem parola de zece ani. Nu-mi dădusem seama de nimic, căci, după ce trimitea mesajele, avea grijă să le șteargă din telefonul meu. Almine își alcătuise astfel un repertoriu de texte porcoase care constituiseră capete de acuzare copleșitoare la adresa mea.

Și mai era apoi înregistrarea video. Cireașa de pe tort. Treizeci de secunde care circulaseră o perioadă pe YouTube din cauza unei așa-zise piratări a telefonului Alminei. Sunt văzut dând buzna în bucătărie la ora șapte dimineața în timp ce soția mea și Théo își iau micul dejun înainte de a pleca la școală. Eu sunt în boxeri, cu un tricou Mötley Crüe ce nu pare prea curat, am o barbă de trei săptămâni și o tunsoare „neglijentă". Ochii îmi sunt încercănați și înfundați în orbite ca și cum tocmai fumasem trei jointuri unul după altul. Cu o cutie de bere în

mână, deschid frigiderul și mă enervez că tot nu răcește cum trebuie. Filmulețul se termină cu mine dând tare cu piciorul în aparat și bombănind un „mă scoți din minți!", care-l face pe fiul meu să tresară speriat. Treizeci de secunde devastatoare, montate în așa fel încât să mă facă să par un tiran domestic. Până să fie retras, filmulețul a avut câteva sute de mii de vizionări pe internet. Publicasem un text ca să mă apăr și să explic contextul înregistrării. Pe atunci, eram izolat în casă, în plină perioadă de creație (de unde lookul neglijent). Pentru mai multă eficacitate, aveam un orar de lucru decalat, munceam de la ora douăzeci la ora treisprezece și dormeam după-amiaza (de unde berea la șapte dimineața, corespunzătoare orei la care îmi luam masa de prânz).

Dar apărarea asta nu-mi servise decât să mă afund și mai mult. În epoca în care trăiam, cuvântul scris își recunoscuse de mult înfrângerea. Eu nu stăpâneam nici sunetul, nici imaginea și, spre deosebire de soția mea, nu știam nimic despre rețelele de socializare, despre *like*-uri și punerea în valoare a propriei persoane.

În aprilie anul acesta, Almine ceruse așadar oficial divorțul, iar în vară depusese plângere împotriva mea pentru amenințări cu violența și hărțuire. Într-un interviu plin de minciuni și de rea-credință, explicase că mă părăsise din cauza „absențelor" mele, a „acceselor de furie" și pretinsese că era „terorizată" de amenințările care planau asupra fiului nostru. La începutul toamnei, îndurasem 48 de ore în arest preventiv la secția de poliție din arondismentul 6 și o confruntare cu Almine care nu dusese la nimic. Fusesem pus în libertate sub supraveghere, până la procesul prevăzut la sfârșitul iernii.

Scăpasem ca prin urechile acului de expertiza medicală, dar mi se interzicea să iau legătura cu Almine. Și mai ales, tribunalul pentru minori și familie — care se năpustise asupra mea fără să-și pună vreo întrebare despre fabulațiile soției mele — îmi limitase dreptul de vizită „pentru liniștea" lui Théo. Puteam să-mi văd fiul o dată pe săptămână, timp de o oră, în prezența și sub supravegherea unui asistent social. Această decizie mă scosese mai întâi din minți de furie, după care mă aruncase într-o tristețe adâncă.

Era trecut de patru. Mi-am dat cafeaua pe gât, mi-am luat impermeabilul și o cască de baseball cu vizieră lungă, apoi am ieșit din casă. Continua să plouă cu găleata. Pe strada Notre-Dame-des-Champs, era haosul obișnuit de la acea oră, când elevii ieșeau de la școală, amplificat azi de ploaia torențială și de grevele intermitente împotriva reformei pensionarilor.

Școala fiului meu era la mai puțin de un kilometru de mers pe jos. Paracetamolul începea să-și facă efectul și mă simțeam mai vioi. Eram conștient că trec prin cea mai mare criză a vieții mele. O capcană pentru care nu mă pregătisem. Incapabili să mă apere, cei doi avocați ai mei se resemnaseră cu faptul că aveam să pierd tutela fiului meu. „Vremurile ne sunt potrivnice", îmi explicaseră ei, ceea ce mă scosese din minți. Ce legătură aveau vremurile cu chestia asta? Toată povestea nu era decât o înscenare și o minciună odioase. Doar că erau foarte greu de dovedit. Iar eu mă simțeam cam singur în această luptă.

3.

M-am strecurat printre pietonii, cărucioarele și trotinetele de pe trotuar, în timp ce-mi derulam în minte,

pentru a nu știu câta oară, filmul vieții mele cu Almine. O cunoscusem la sfârșitul lui 2000, anul în care locuisem șase luni la Londra pentru a scrie scenariul unui serial de televiziune care nu fusese realizat niciodată. Almine Alexander era o fostă elevă promițătoare de la Royal Ballet, care se reorientase spre cariera de fotomodel. Se dovedise mereu a fi „capricioasă". La începutul relației noastre, această trăsătură de caracter avea farmecul ei. Adusese pasiune și neprevăzut în viața mea prea ordonată și eliminase pentru o vreme rutina de lucru care îmi umplea zilele. Apoi, odată cu trecerea timpului, îmi dădusem seama că, pe termen lung, sinonimul lui „capricioasă" era „instabilă". Ajunsesem repede să nu mai vreau să-mi împart viața cu un despot impulsiv, dar ea a refuzat să divorțeze, așa că mariajul nostru a intrat pe panta clasicelor montagnes russes ale relațiilor nereușite. Puțin mai târziu, Almine a rămas însărcinată, iar apariția lui Théo m-a făcut să-mi las acuzațiile deoparte, căci nici nu concepeam să nu-mi văd fiul în fiecare zi și voiam să crească într-o familie unită.

Ne împăcaserăm așadar — sau cel puțin așa avusesem naivitatea să cred —, chiar dacă Almine nu-și oprise niciodată cu adevărat litania de reproșuri. La început, o amuzase să-și împartă viața cu un scriitor, să fie prima mea cititoare, să participe și ea la marele joc Meccano[7] al creării unei ficțiuni. Dar, pe termen lung, era în mod clar mai puțin amuzant. Recunosc că, în majoritatea timpului, eram cufundat într-un soi de univers paralel locuit de ființe imaginare ale căror probleme mă acaparau zi și noapte.

---

7 Celebru joc de construcție brevetat în 1901, la Liverpool. (*N.t.*)

Iar experiența nu-mi folosea la nimic. Degeaba eram autorul a aproape douăzeci de romane, tot nu cunoșteam regulile de scriere a unei cărți. Pur și simplu pentru că așa ceva nu există. De fiecare dată, trebuie să înveți totul din nou. De fiecare dată, mă întrebam cum făcusem la cărțile precedente. De fiecare dată, era ca și cum mă trezeam cu picioarele goale în fața munților Himalaya. De fiecare dată, mi-era tot mai greu să scot iarăși ceva din mine pentru a-l da înapoi prin intermediul ficțiunii.

Absența regulilor și neprevăzutul care puteau să apară după orice pagină făceau tot deliciul și vertijul scrisului, dar în același timp te înfricoșau. Îndoiala și nesiguranța care mă stăpâneau neîncetat puteau să explice multe lucruri, dar în niciun caz să justifice capcana perversă întinsă de Almine.

Pe bulevardul Observatoire, lângă poarta școlii, am găsit-o pe singura aliată pe care o aveam acum în viața mea: Kadija Jebabli, bona lui Théo de când era mic. Kadija era o franco-marocană de vreo cincizeci de ani. Prima oară când o întâlnisem, lucra ca vânzătoare la un magazin de fructe și legume de pe strada Grenelle. Intrând în vorbă cu ea, îmi spusese că era disponibilă să lucreze ca bonă. O luasem de probă pentru câteva ore și imediat îmi dădusem seama că era o femeie de încredere. O săptămână mai târziu, o angajam cu normă întreagă.

Numai ea cunoștea adevărul. Numai ea mai punea temei pe cinstea mea. Kadija știa că sunt un tată bun. Fiind de multe ori martoră la excentricitățile lui Almine și la rătăcirile ei, nu credea în aberațiile soției mele împotriva mea. Îmi propusese să depună mărturie în favoarea mea, dar o refuzasem. Mai întâi, pentru că nu credeam că mărturia ei ar avea suficientă greutate în fața perfidiei

celeilalte părți. Dar mai ales pentru că doream ca o persoană de încredere să rămână alături de Théo în absența mea. Iar dacă mi-ar fi luat apărarea în felul acesta, ar fi fost concediată pe loc.

— Bună, Kadija.

— Bună ziua.

Am văzut imediat că ceva nu era în regulă. În fiecare după-amiază, fără să știe nimeni, Kadija mă lăsa o oră singur cu Théo la ieșirea de la școală. Era o oră magică. Cea care mă făcea să rezist și mă împiedica să mă prăbușesc. Dar astăzi, expresia ei crispată mă făcea să-mi închipui tot ce era mai rău.

— Ce se întâmplă, Kadija?

— Almine are de gând să plece în Statele Unite.

— Îl ia și pe Théo cu ea?

Bona a încuviințat cu un semn din cap. Mi-a arătat pe telefon mai multe fotografii pe care le făcuse și care arătau ecranul calculatorului lui Almine. Conectat la site-ul Air France, păstra dovada cumpărării a trei bilete de avion, doar dus, pentru New York pe data de 21 decembrie. Prima zi din vacanța școlară. Unul pentru ea, unul pentru Théo și al treilea pentru o oarecare Zoé Domont.

Știam despre ce era vorba. De câteva luni, Almine avea o nouă fantezie: să-și ia tălpășița și să meargă să trăiască într-un cătun ecologic din Pennsylvania. Această femeie, Zoé Domont — o învățătoare din Lausanne, pe care o întâlnise cu doi ani înainte la Geneva în timpul unei manifestații împotriva Forumului de la Davos —, era cea care îi băgase în cap ideea respectivă. În principiu, n-aveam nimic împotrivă, doar că asta însemna să pună șase mii de kilometri și un ocean între mine și fiul meu.

Vestea m-a tulburat, dar cum Théo tocmai ieșise din școală și se îndrepta spre noi, mi-am luat o mină veselă ca să nu-l fac să se îngrijoreze.

— Salut, Théo!

— Salut, tati! a strigat el, sărindu-mi de gât.

L-am ținut în brațe mult timp, îmbătându-mă cu mirosul părului și al gâtului său. În cenușiul zilei care se sfârșea, m-am agățat de aceste efluvii călduțe și liniștitoare. Théo era un băiețel blond, mereu binedispus, cu ochii strălucind de bucurie în spatele ochelarilor săi rotunzi cu rame bleumarin. Pentru mine, el era „invincibila vară" din mijlocul iernii despre care vorbește Camus. O infuzie de fericire care îmi amintea că întotdeauna un zâmbet de-al lui era de ajuns ca să doboare zidurile tristeții mele.

— Mi-e foame!

— Și mie!

La ora asta, cartierul nostru general era Cele Trei Vrăjitoare, un *coffee shop* la intersecția dintre bulevardul Observatoire și strada Michelet, ținut de un tânăr italian căruia toată lumea îi spunea Marcello. Acolo îl puneam să-și facă temele după ce-l priveam sorbind un suc natural de fructe și înfulecând un cannoli cu lămâie. Era perioada minunată a primelor pagini de lectură, a primelor dictări, a recitărilor din Paul Fort, Claude Roy sau Jacques Prévert, care vorbea despre un căluț prins „într-o vreme urâtă" sau de înmormântarea unei frunze moarte la care „doi melci se duc".

După ce și-a terminat temele, Théo s-a apucat să-mi facă o demonstrație de trucuri de magie. Era marea lui pasiune din ultimele luni. De când, pentru a-l ține ocupat, Kadija căpătase obiceiul de a-i arăta pe telefon niște

filmulețe de pe un canal YouTube specializat în astfel de lucruri și creat de un oarecare Gabriel Keyne. În ziua aceea, Théo și-a perfecționat numărul cu moneda care trece prin fundul unui pahar, precum și un truc cu cărți de joc destul de impresionant. Încurajat de reușita lui, a încercat un al treilea număr, pentru care avea nevoie ca eu să-i împrumut o bancnotă de 20 de euro. Destul de sigur pe el, a rupt bancnota în două, a pus una peste alta cele două jumătăți și le-a împăturit în două, apoi în patru.

— Poftim! a zis el cu mândrie, întinzându-mi pătratul de hârtie. Desfă-l și o să ai o surpriză.

Curios, i-am îndeplinit cererea, dar, evident, bancnota mea era tot ruptă.

Fiul meu a izbucnit în lacrimi. A făcut o adevărată criză, pe cât de neașteptată, pe atât de violentă. În timp ce încercam să-l calmez, mi-a mărturisit între două hohote de plâns, strângându-mi brațele cu mânuțele lui:

— Nu vreau să plec, tati! Nu vreau să plec!

Așadar, știa despre plecarea în Statele Unite. Almine nu se gândise că, dându-i o asemenea veste cu mai bine de două luni înainte, avea să-l tulbure pe fiul nostru. Și în ostilitatea ei sistematică față de mine, nici măcar nu-și închipuise probabil că el ar putea să-mi vorbească despre așa ceva.

— Nu-ți face griji, Théo, o să găsim o soluție. O să mă ocup de asta.

Mi-au trebuit mai bine de cinci minute ca să-l liniștesc.

Era aproape noapte când am părăsit cafeneaua. Grădina Exploratorilor era pustie, învăluită în ceață.

— Mi-ar plăcea să fiu un magician adevărat, mi-a zis Théo. Ca să fac în așa fel să nu ne despărțim.

— N-o să ne despărțim, i-am promis eu.

Vorbea romancierul din mine. Cel care își imagina mereu că o întâmplare dintr-un roman avea să alunge greutățile din viața reală. Grație unui *deus ex machina* sau a unei răsturnări de situație bine-venite care, în ultimul capitol, ar corecta realitatea pentru a o pune în conformitate cu „ceea ce trebuia să fie". Și, măcar o dată, ar face să triumfe oamenii cu adevărat buni, pedepsindu-i pe cinici, pe mediocri și pe imbecili.

— O să găsim o soluție, i-am repetat eu lui Théo, privindu-l cum se îndepărtează.

Fiul meu o ținea pe Kadija cu o mână și îmi făcea semn de rămas-bun cu cealaltă. Uram această imagine.

Abătut, m-am întors acasă târându-mi picioarele. Am apăsat pe întrerupător, dar probabil că săriseră siguranțele și încăperea nu era luminată decât de lumina albăstrie de la ecranul calculatorului. Aveam din nou febră. Eram străbătut de frisoane și tremuram din toate încheieturile. Mă procopsisem cu o durere de cap îngrozitoare, care îmi tăiase tot cheful de a face ceva. Nu mai aveam nici măcar puterea să urc în camera mea. Tremurând, m-am înfășurat în pled și m-am lăsat să alunec în șuvoiul înghețat al nopții.

6

O capcană întinsă eroului

Oare romanul este altceva decât o capcană întinsă eroului?

Milan KUNDERA

1.

Paris, marți, 12 octombrie 2010

O perdea de lumină se unduia îndărătul pleoapelor mele închise.

Ghemuit în pătură, evitam să fac vreo mișcare, ca să nu risipesc căldura. Îmi doream ca noaptea să se prelungească la nesfârșit. Ca viața să nu mai aibă control asupra mea. Să rămân pentru totdeauna deconectat de la asperitățile lumii.

Dar un zgomot continuu mă împiedica. Niște bătăi ușoare, regulate și enervante. M-am făcut ghem, încercând să mă refugiez din nou în somn, dar zgomotul s-a intensificat, silindu-mă să deschid un ochi. Măcar nu mai ploua. Dincolo de geamuri, frunzele aurii ale arțarului și ale mesteacănului se zbenguiau în soare. Strălucire de diamant pe un cer senin.

Orbit de lumină, mi-am dus mâna streașină la ochi. O siluetă de bufniță uriașă se distingea în dreptul peretelui de sticlă. Trăgând din pipă, Jasper Van Wyck era așezat într-un fotoliu, la doi metri de canapeaua mea, și bătea ritmul cu piciorul.

— Fir-ar să fie, Jasper! Ce naiba cauți aici? am făcut eu, ridicându-mă cu greutate în capul oaselor.

Ținea laptopul meu pe genunchi. Ochii mici și rotunzi îi sclipeau în fața ecranului. Părea încântat de renghiul pe care mi-l jucase.

— Ușa nu era încuiată! mi-a explicat el ca și cum asta era o scuză.

Jasper Van Wyck era o legendă în lumea editorilor de carte. Un american francofil care-i frecventase pe Salinger, Norman Mailer și Pat Conroy. Era cunoscut pentru că fusese agentul literar al lui Nathan Fawles și-i publicase primul roman, *Loreleï Strange*, care fusese refuzat de majoritatea editurilor americane. Făcând naveta între Paris și New York, acceptase să mă reprezinte de când schimbasem editura, în urmă cu trei ani.

— Suntem la jumătatea lui octombrie, m-a anunțat el. Editorul îți așteaptă manuscrisul.

— N-am niciun manuscris, Jasper. Îmi pare rău.

Încă amorțit, cu capul greu și nasul înfundat, m-am sprijinit de canapea, înfășurat în pled, așteptând să-mi revin.

— Ai un *început* de manuscris, m-a corectat el, lovind ușor cu degetele în ecran. Patru capitole înseamnă un început.

— Mi-ai spart parola?

Jasper a ridicat din umeri.

— Numele și anul de naștere al fiului tău. Atât de previzibil...

După care s-a dus la bucătărie, ca să-mi prepare un grog. Urmându-l, m-am uitat la ceasul de pe perete cu pendulă. Era aproape de prânz. Dormisem optsprezece ore în șir.

— Ți-am ridicat corespondența, a zis el, arătând spre un teanc voluminos de plicuri de pe masă.

Jasper ținea mult la mine. Dincolo de relația noastră profesională, manifestase mereu curiozitate și bunăvoință față de mine. Fără îndoială fiindcă îi păream o ciudățenie. El însuși era un tip original, cam *old school*, care își plimba cu bonomie burdihanul în costumele lui de dandy. De obicei, îmi făcea mare plăcere să discut cu el. Era memoria vie a lumii editoriale și știa o grămadă de anecdote despre autorii pe care îi cunoscuse. Dar în dimineața asta eram prea abătut pentru a purta o conversație.

— Sunt multe facturi, a remarcat el, terminând de presat sucul dintr-o lămâie pe care l-a adăugat în apa fierbinte.

Deschisesem plicul cu ultimul extras de cont. Situația mea financiară era dramatică. Pentru a cumpăra casa asta, nu-mi consumasem doar economiile, ci și o bună parte din drepturile de autor pentru viitoarea carte.

— Am avut și zile mai bune, am recunoscut eu, împingând extrasul de cont în lături ca să nu-l mai văd.

Jasper a vărsat în cratiță un pahar de rom plin ochi și a adăugat o linguriță de miere.

— Când crezi că o să termini romanul? m-a întrebat.

M-am lăsat să cad pe un scaun, cu coatele pe masă și capul în mâini.

— Nu vreau să continui povestea asta. Simt că nu e bună.

— Serios? Am citit primele cincizeci de pagini și mie mi se pare că are potențial.

Mi-a pus în față o ceașcă fierbinte, din care se ridicau arome de scorțișoară și rom.

— Nu, n-o să ducă nicăieri, l-am asigurat eu. E lugubră și deprimantă.

— Mai încearcă două-trei capitole.

— Se vede că nu ești tu ăla care scrie!

Jasper a ridicat din umeri: *fiecare cu rolul lui.*

— Între timp, bea-ți grogul! mi-a ordonat el.

— Frige!

— Nu te mai alinta. Ah, am uitat să-ți spun: ți-am făcut programare la doctorul meu, la ora două.

— Nu ți-am cerut nimic. N-am nevoie de dădacă.

— Tocmai, nu te duc să vezi o dădacă, ci un doctor. Știi că Henry de Montherlant îl suna pe Gaston Gallimard ca să-i trimită un instalator atunci când i se înfunda chiuveta de la bucătărie?

— N-am nevoie nici de doctor, Jasper.

— Fii rezonabil, tușești ca un tuberculos. S-a înrăutățit și mai mult față de cum era când m-ai sunat săptămâna trecută.

Nu greșea. Duceam tusea asta de vreo cincisprezece zile, iar acum sinuzita și febra păreau să fi preluat ștafeta ca să mă termine cu totul.

— Până atunci, hai la restaurant, a zis el cu veselie. Te invit la Grand Café.

Părea tot atât de radios pe cât eram eu de deprimat. Nu era prima dată când observam că gândul la mâncare îl umplea de bucurie.

— Nu prea mi-e foame, Jasper, i-am mărturisit eu, bând câteva înghițituri din grogul bine alcoolizat.

— Nu-ți face griji: o să mănânc eu! Și apoi, o să-ți prindă bine să ieși la aer.

2.

Odată ajunși în stradă, Jasper a tunat și-a fulgerat împotriva unei „gaborițe" care tocmai îi lăsa o amendă pentru staționare neregulamentară. Conducea (prost) un Jaguar tip E serie 3, din anii '70. O vechitură care, în mâinile lui, devenea pe cât de poluantă, pe atât de periculoasă.

M-a dus pe bulevardul Montparnasse, unde și-a parcat (prost) mașina la intersecția cu strada Delambre. Grand Café era o braserie de cartier, situată vizavi de o tarabă cu fructe de mare. Un local parizian cu decor tradițional: scaune Baumann din lemn curbat, măsuțe de bistro, fețe de masă în carouri și meniu pe tăbliță de ardezie.

Era ora de vârf, dar, spre marea ușurare a lui Jasper, șeful de sală ne-a găsit un loc în partea din spate a restaurantului. Fără să mai aștepte, a comandat o sticlă de Chardonnay (o producție Matt Delucca din Napa Valley) în timp ce eu mă mulțumeam cu o apă minerală Châteldon.

— Ia zi, ce nu merge, Ozorski? m-a întrebat el imediat după ce ne-am așezat.

— Nimic nu merge, știi foarte bine. Toată lumea crede că sunt un ticălos, nu mai pot să-mi văd fiul în condiții normale și tocmai am aflat că soția mea o să-l ducă să trăiască în Statele Unite.

— În felul ăsta, o să călătorească.

— Nu e amuzant.

— Exagerezi cu copilul ăsta, e ridicol! Lasă-l să crească alături de mama lui și tu ocupă-te de opera ta! Îți va fi mult mai recunoscător când va fi mare.

Și s-a lansat într-o tiradă filosofică, în care își exprima regretul față de nebunia epocii noastre care mergea spre pierzanie divinizând umanul și sacralizând copilul.

— Ție ți-e ușor să vorbești, tu nu ești tată.

— Nu, slavă Domnului! a zis el.

După ce-a comandat un pate în crustă cu momițe de vițel și un platou de stridii, s-a întors la cartea mea.

— Totuși, Ozorski, nu poți abandona un personaj care ține o armă la tâmplă.

— Eu sunt cel care scrie, Ozorski, fac ce vreau.

— Spune-mi cel puțin ce se petrece după aceea. Ce i s-a întâmplat micuței Carrie?

— Habar n-am.

— Nu te cred.

— E problema ta. Totuși, ăsta-i adevărul.

Cu un aer gânditor, și-a netezit mustața care avea vârfurile răsucite în sus.

— Scrii de mult timp, Ozorski...

— Și...?

— Ești conștient că, pentru un romancier, această Flora Conway care apare brusc în cartea ta este mană cerească.

— Mană cerească?

— Da, creatura care cere să-l întâlnească pe creatorul ei! Este genial. Ai putea scrie un soi de *Frankenstein* modern!

— E prea puțin pentru mine. Din câte-mi amintesc, creatura seamănă teroare peste tot pe unde merge, iar Victor Frankenstein moare la sfârșit.

— Ăsta-i un detaliu. În fine, Ozorski, încetează să mai vezi totul în negru. Toți murim la sfârșit!

A făcut o pauză lungă pentru a-și savura pateul în crustă.

— Știi ce-ar trebui să faci? a întrebat el deodată, ridicându-și furculița.

— Spune-mi.

— Să intri în scenă în cartea ta și să accepți să te întâlnești cu Flora.

— *Never.*

— Ba da! Exact asta îmi place în romanele tale: se simte că ai înnodat relații strânse cu personajele! Și sunt convins că nu sunt singurul care simte asta.

— Da, dar de data asta, aș merge prea departe.

M-a privit cu un aer suspicios, apoi:

— Ți-e FRICĂ, nu-i așa? Ozorski, chiar ți-e frică de unul dintre personajele tale?

— Am motivele mele.

— Ah, da? Vreau să le știu și eu!

— Nu e atât vorba de frică, ci mai degrabă de dorința de a...

— Nu vrei să împărțim un tort *millefeuille* la Grand Marnier? Am auzit că e delicios.

Mi-am continuat fraza ignorând această ultimă întrebare:

— ... și cum cunoști un pic meseria asta, știi că fără dorința de a scrie nu există roman reușit.

— Atenție la stropii de salivă! Păstrează-ți microbii. Aș fi tare curios să știu ce e ăla un roman reușit.

— Un roman reușit este mai întâi un roman care-l face fericit pe cel care-l citește.

— Nicidecum.

— Un roman reușit este ca o poveste de dragoste reușită.

— Și ce-i aia o poveste de dragoste reușită?

— Este atunci când întâlnești persoana potrivită la momentul potrivit.

— Și ce legătură are cu cartea?

— Să ai o poveste bună și personaje bune nu este suficient pentru ca romanul să fie reușit. Trebuie totodată să fii într-un moment al vieții tale din care să poți scoate ceva.

— Păstrează-ți balivernele pentru jurnaliști, Ozorski. Cauți tot felul de scuze ca să nu te apuci de lucru.

3.

Vechea mașină englezească a luat-o la stânga pe bulevardul Raspail. Cu mai multe pahare de vin alb la bord, Jasper era un adevărat pericol public. Conducea în zigzag, cu radioul difuzând la maximum suitele pentru violoncel ale lui Bach, și ținea piciorul pe accelerație ca să prindă viteză în pofida circulației intense.

— Cum îl cheamă pe doctorul tău? l-am întrebat când a luat-o la stânga pe strada Grenelle.

— Raphaël.

— Ce vârstă are Raphaël ăsta?

— Este o femeie, Diane Raphaël.

Ajungând pe strada Bellechasse, a părut că-și amintește de ceva și a arătat spre o cutie de carton de pe bancheta din spate:

— Ți-am adus un cadou.

M-am întors ca să arunc o privire la conținutul cutiei: era vorba de scrisori și e-mailuri printate pe care mi le trimiseseră cititorii prin intermediul editorului meu. Am citit câteva dintre ele. Majoritatea erau mesaje simpatice, dar, când nu mai reușești să scrii, faptul de a ști că le vei înșela așteptările este un dar otrăvit.

Jaguarul a cotit pe strada Las-Cases și apoi s-a oprit pe strada Casimir-Périer, la numărul 12, nu departe de cele două fleșe ale bazilicii Sainte-Clotilde.

— Aici este, mi-a zis Jasper. Vrei să vin cu tine?

— Nu, mulțumesc, mă descurc. Mai degrabă mergi acasă și fă-ți siesta, l-am sfătuit eu, coborând din mașină.

— Ține-mă la curent.

Pe trotuar, am văzut firma medicului.

— Dar Diana asta Raphaël a ta e psihiatru!

Jasper coborâse geamul mașinii. În câteva secunde, mina lui devenise mai gravă. Înainte de a demara în trombă, mi-a zis ca un avertisment:

— De data asta, n-o să ieși singur din impas, Ozorski.

4.

Până în ziua aceea, nu mai călcasem niciodată în cabinetul vreunui psihiatru, ceea ce mă făcea să simt prostește o oarecare mândrie. Crezusem întotdeauna că scrisul mă ajută să-mi identific, să-mi clarific și să-mi elimin nevrozele și obsesiile.

— Bine ați venit, domnule Ozorski.

Mi-o imaginasem pe psihiatră ca pe o reîncarnare a lui Freud, dar nici vorbă de așa ceva. Diane Raphaël era o femeie de vârsta mea, cu figură plăcută. Avea niște ochi verzi și un pulover albastru-lavandă din mohair, scos parcă direct dintr-o reclamă veche la Woolite sau dintr-o arhivă Ina[8] despre Anne Sinclair.

— Luați loc, vă rog.

---

[8] Abreviere de la Institut National de l'Audiovisuel (Institutul Național al Audiovizualului). (*N.t.*)

Situat la ultimul etaj, cabinetul era o încăpere lungă, cu ferestre pe ambele părți, care-ți permiteau să admiri biserica Saint-Sulpice, Panthéonul și puteai ajunge cu privirea până la Montmartre.

— Aici, am impresia că sunt o santinelă instalată în postul de observație al unei corăbii de pirați de unde pot vedea cum se apropie uraganele, furtunile și cicloanele. Este un loc potrivit pentru un psihiatru.

Metafora era nimerită. Probabil că le-o servea tuturor pacienților.

M-am așezat în fața ei pe un scaun alb din piele.

După douăzeci de minute de conversație nu tocmai neplăcută, îmi înțelesese problema: asalturile repetate ale ficțiunii care îmi contaminau viața amoroasă și familială. Când îți petreci aproape toată ziua rătăcind printr-o lume imaginară, uneori nu este ușor să faci drumul în celălalt sens. Și ești cuprins de vertij când frontierele se estompează.

— Nimic nu vă obligă să suportați asta, m-a asigurat psihiatra. Dar trebuie să fiți hotărât să preluați din nou controlul asupra vieții dumneavoastră.

Eram de acord, însă nu pricepeam prea bine cum. I-am vorbit despre povestea pe care începusem s-o scriu și despre faptul că Jasper voia să accept provocarea lansată de Flora Conway, și anume să accept să mă întâlnesc cu ea prin intermediul scriiturii.

— Dar este o idee formidabilă! Faceți-o ca pe un exercițiu. Un act simbolic puternic pentru a reafirma superioritatea vieții adevărate asupra lumii imaginare și pentru a vă apăra teritoriul de scriitor și libertatea pe care acesta o implică.

Propunerea părea seducătoare, dar eram sceptic în privința eficacității exercițiului.

— Vă e teamă de această femeie?
— Nu, am asigurat-o eu.
— Atunci, trebuie să i-o spuneți în față!

Întrucât își pregătise bine ședința, a încheiat triumfător citându-mi dintr-un interviu al lui Stephen King în care acesta spunea în esență că a-și pune în scenă demonii prin intermediul ficțiunii era o veche tehnică terapeutică, un exorcism care îi permitea să-și verse pe hârtie furia, ura și frustrarea. „În plus, sunt plătit pentru asta", spunea King. „Peste tot în lume sunt tipi în celule capitonate care n-au această șansă."

5.

Eram în drum spre școala fiului meu când am primit un SMS de la Kadija: „Aveți grijă, Almine s-a hotărât să meargă ea să-l ia pe Théo!"

O apuca uneori chestia asta, o dată sau de două ori pe lună, ca o toană: Almine decreta pe neașteptate că nu mai avea nevoie de bonă. I se întâmpla chiar să-i spună Kadijei să nu se mai obosească să vină și că, de-acum înainte, se va ocupa ea de Théo tot timpul. În general, această hotărâre avea o durată de viață cuprinsă între 24 și 48 de ore. Între timp, eu n-aveam să-l pot vedea pe Théo.

Dezamăgit, am făcut un ocol pe la farmacie ca să-mi refac proviziile de paracetamol, de sirop și uleiuri esențiale. M-am întors acasă, am meșterit la tabloul electric, fiindcă siguranțele săriseră din nou, și am pus apă la fiert pentru o baie de abur. Apoi m-am prăbușit pe canapea și am închis ochii preț de câteva clipe ca să mă gândesc la ceea ce îmi spuseseră Jasper și psihiatra. Când i-am deschis din nou, era aproape miezul nopții.

Mă trezise frigul pătrunzător. *Nenorocita aia de centrală termică...*

Am aprins focul în șemineu și m-am uitat un pic prin bibliotecă, unde am dat peste un vechi exemplar din *Frankestein* pe care-l studiasem în liceu.

> *Într-o sinistră noapte de noiembrie, am putut în sfârșit să contemplu rezultatul muncii mele asidue. [...] Era deja ora unu noaptea. Ploaia bătea lugubru pe caldarâm, iar lumânarea se consumase aproape toată. Deodată, la lumina flăcării pâlpâitoare, am văzut creatura cum întredeschide ochii de un galben-pal. A respirat profund și membrele i-au fost zgâlțâite de o mișcare convulsivă.*

Drăguț.

Mi-am făcut o cafetieră plină de cafea arabica, mi-am adunat singurii prieteni pe care îi mai aveam pe lumea asta — paracetamolul, spray-ul nazal și pastilele pentru gât —, apoi m-am înfofolit în pled și m-am așezat la masa de lucru.

Am pornit calculatorul, am deschis programul de scriere și am privit cursorul care mă sfida. Era mai bine s-o recunosc: în câteva luni, pierdusem în întregime controlul asupra vieții mele. Trebuia să încerc să preiau frâiele. Dar era oare posibil s-o fac stând în fața unui ecran? Am atins clapele tastaturii. Îmi plăcea zgomotul acela delicat și înăbușit. Zgomotul unui curs de apă despre care nu știm niciodată unde ne va duce. Răul și remediul. Remediul și răul.

1.

Williamsburg Sud
Marcy Avenue Station

Senzație de sufocare. În mijlocul mulțimii compacte, picioarele tremurânde mă poartă cu chiu, cu vai până la ieșirea de la metrou. Valul uman se revarsă pe trotuar. În sfârșit un pic de aer. Dar și claxoanele, circulația, zgomotul orașului care mă...

7

Un personaj în căutarea autorului

Din mai multe motive, scrisul este un act care constă în a spune Eu, în a-l domina pe celălalt, în a-l interpela: Ascultați-mă, vedeți lucrurile în felul meu, schimbați-vă părerea. Este un act agresiv, ba chiar ostil.

Joan DIDION

1.

Williamsburg Sud, Marcy Avenue Station

Senzație de sufocare. În mijlocul mulțimii compacte, picioarele tremurânde mă poartă cu chiu, cu vai până la ieșirea de la metrou. Valul uman se revarsă pe trotuar. În sfârșit un pic de aer. Dar și claxoanele, circulația, zgomotul orașului care mă asurzesc.

Fac câțiva pași pe trotuar. Mă simt amețit. Este prima dată când mă aflu într-una din ficțiunile mele. Situația este vecină cu schizofrenia: o parte din mine este la Paris, în fața calculatorului, cealaltă este aici, la New York, în acest cartier pe care nu-l cunosc și care se animă pe măsură ce, acolo, alter ego-ul meu apasă pe clapele tastaturii.

Privesc decorul, respir aerul din jur. La prima vedere, nimic nu îmi este cu adevărat familiar. Mă doare stomacul și mușchii îmi zvâcnesc. Smulgerea din realitate a lăsat urme. Am senzația că tot corpul mi se dezmembrează ca și când aș fi un element străin pe care lumea imaginară încearcă să-l respingă. Ceea ce nu mă surprinde deloc: știu de mult că lumea ficțiunii are propriile ei legi, dar fără îndoială le-am subestimat puterea.

Ridic ochii. Pe cerul metalic, un vânt răcoros face să tremure frunzele castanilor. În jurul meu, pe cele două părți ale străzii se desfășoară un balet straniu. Îmbrăcați în redingote negre, niște bărbați bărboși cu pălării negre și perciuni lungi și răsuciți străbat trotuarele, aruncându-mi priviri ciudate. Soțiile lor poartă fuste lungi, mai multe straturi de haine și își ascund părul în turbane sobre. Niște inscripții ebraice și conversațiile în idiș mă fac să înțeleg unde mă aflu: în cartierul evreiesc hasidic din Williamsburg. Această parte din Brooklyn este împărțită în două universuri total opuse: în nord, cartierul bobo-hipster[9], la sud, comunitatea Satmar. De o parte „artiștii" tatuați, amatorii de quinoa și de bere artizanală, de cealaltă ultraortodocșii care, la câteva sute de metri de modernitatea Manhattanului, întrețin un mod de viață tradițional, complet desprins de direcțiile în care se îndreaptă societatea.

Mă doare în continuare stomacul, dar încet-încet îmi revin și înțeleg de ce sunt aici.

Când am început să scriu la *A treia față a oglinzii*, m-am documentat pentru a alege cartierul în care va

---

[9] Cartier revigorat prin afluxul de rezidenți bogați care aduc cu ei un stil de viață nonconformist (termenul „bobo" este o contracție de la „bourgeois-bohème"). *(N.t.)*

locui Flora și am optat pentru Williamsburg tocmai fiindcă se află în proximitatea acestui cartier evreiesc ortodox. Pentru că locuitorii săi, ieșiți direct dintr-un *ștetl* din secolul al XIX-lea, păreau să fi reușit să deschidă o breșă în timp. Nu sunt singurul care vrea să fugă de această realitate și de această epocă. Eu o fac grație imaginarului meu, dar alții reușesc prin alte mijloace. De pildă, refuzând ca lumea modernă să aibă control asupra lor. Aici, sistemul școlar, accesul la îngrijiri medicale, chestiunile judecătorești, hrana sunt supravegheate de comunitate. Iar în această dimensiune anacronică, mass-media, rețelele sociale, urgența modernității nu există.

Simt un gol în stomac și o senzație neplăcută mă chinuie, ca și cum aș fi lihnit de foame. Intru în prima băcănie cușer care îmi iese în cale. Adăpostit într-o clădire din cărămidă gălbuie, magazinul este împărțit în două de un grilaj din bambus care separă clienții de sex masculin de cei de sex feminin. Comand cele două specialități ale casei: o pită umplută cu falafel și un sendviș cu omletă și pastramă. Devorez cu poftă cele două feluri și, încet-încet, pe măsură ce îmi potolesc foamea, simt că mă ancorez în sfârșit în lumea ficțiunii și că mă obișnuiesc cu peisajul din jur.

După ce mi-am recăpătat forțele, îmi continui drumul spre nordul cartierului Williamsburg. Un kilometru și jumătate în culorile verii indiene, printre platanii cu frunze aurii și faimoasele brownstones[10] de pe Bedford Avenue.

Când ajung la intersecția dintre Barry Street și Broadway, clădirea Lancaster îmi pare mai impozantă

[10] Case din gresie roșiatică, ce au fost construite în secolul al XIX-lea la New York. (*N.t.*)

decât în romanul meu. Vreo zece fotografi și jurnaliști se foiesc prin fața vitrinei unei spălătorii automate: pietoni triști și obosiți, soldăței înarmați cu aparate foto în slujba vulgarității, care ies brusc din letargie când mă văd intrând în clădire.

Iată-mă acum în holul nou-nouț, mai luxos decât în imaginația mea: pardoseală din marmură de Carrara, lumină blândă, pereți placați cu lambriuri din lemn brut și tavan înalt, impresionant.

— Cu ce vă pot ajuta, domnule?

Trevor Fuller Jones, paznicul clădirii, a ridicat ochii din ecranul său. Este așa cum mi-l imaginam. Încorsetat în haina lui maro cu galoane aurii, pare să mă ia drept unul dintre propagatorii de minciuni cu care are de-a face de la începutul „afacerii Conway". Preț de câteva secunde, rămân înțepenit în fața lui cu gura căscată, neștiind ce să spun. Apoi mă hotărăsc.

— Bună ziua, aș vrea să mă duc pe acoperișul clădirii.

Trevor ridică o sprânceană.

— Și pentru ce motiv, vă rog?

Ca adeseori, sunt tentat să mizez pe cartea sincerității:

— Cred că doamna Conway este în pericol.

Paznicul scutură din cap.

— Iar eu cred că ar trebui să părăsiți acest loc.

— Insist. Dacă nu vreți să aveți sinuciderea ei pe conștiință, ați face mai bine să mă lăsați să urc.

De data asta, Trevor Fuller Jones scoate un oftat de exasperare și, în ciuda trupului său mătăhălos, se ridică brusc din spatele biroului de la recepție. Într-o clipă, mă apucă de braț și mă trage fără menajamente către ieșire. Încerc să protestez, dar tipul depășește un metru nouăzeci și cântărește cel puțin o sută zece kilograme. Exact

când e pe punctul de a mă arunca pe trotuar, îmi dau seama că raportul de forțe nu este cel pe care îl cred. Și că dețin toate armele pentru a-mi neutraliza adversarul.

— Nu mă obligați să-i spun totul Biancăi!

Paznicul se oprește dintr-odată. Face ochii mari, ca și cum nu ar fi sigur că a auzit bine. Repet:

— Dacă nu mă lăsați să intru, o să aveți probleme cu Bianca.

Mă strânge și mai tare de braț.

— Ce legătură are soția mea cu asta? bombăne el.

Îl privesc pe Fuller Jones fără să clipesc. Cum să-l fac să înțeleagă că nu este decât una dintre creațiile mele? Un personaj secundar dintr-o poveste pe cale de a fi scrisă, care nu există decât în mintea mea? Și mai ales, cum să-l fac să înțeleagă că știu totul despre viața lui?

— Bianca ar putea fi interesată de SMS-urile și de fotografiile pe care i le trimiteți regulat Ritei Beecher, tânăra coafeză de numai nouăsprezece ani pe care ați cunoscut-o la salonul Sweet Pixie din Jackson Street.

E unul dintre obiceiurile mele de romancier: înainte de a începe să scriu, îmi construiesc cu migală personajele, alcătuind pentru fiecare o fișă biografică detaliată. Chiar dacă trei sferturi din aceste informații nu se vor regăsi în carte, este un mijloc infailibil de a le cunoaște mai bine.

— Nu știu dacă soția dumneavoastră ar fi foarte încântată să afle că îi scrieți Ritei lucruri precum: „Mă gândesc la fundul tău toată ziua" sau „Aș vrea să-ți stropesc sânii cu sperma mea ca să-i văd înmugurind".

Paznicului îi cade fața, semn că am nimerit-o. Ne întoarcem la ce zicea Malraux: omul este adeseori „ceea ce ascunde, o mizerabilă grămăjoară de secrete".

— Dar de unde știți? bolborosește el.

Îi dau lovitura de grație:

— Mă tem de asemenea de reacția ei când va descoperi că, de Ziua Îndrăgostiților, i-ați făcut cadou Ritei o broșă emailată din argint de opt sute cincizeci de dolari. Cât costa buchetul de flori pe care i l-ați dus soției? Douăzeci de dolari, cred.

Fuller Jones lasă capul în jos și îmi dă drumul. Acum, am în fața mea o păpușă de cârpe inofensivă. E mai greu s-o faci pe durul când te știi cu musca pe căciulă.

2.

Îl las acolo și fac stânga-mprejur. La capătul holului, se află trei ascensoare cu uși din bronz martelat. Chem unul dintre ele și apăs pe butonul *Rooftop*. Liftul se pune în mișcare cu un scârțâit metalic. Când ajung sus și ușile glisante se deschid, îmi dau seama că trebuie să mai urc un etaj pe scări ca să ies pe acoperiș.

În clipa în care pășesc afară, sunt surprins de o rafală de vânt. Îmi pun mâna streașină la ochi pentru a mă proteja și înaintez pe terenul de badminton. Priveliștea este nemaipomenită. Mult mai tulburătoare decât în manuscrisul meu. Dar cerul, încă senin și luminos în urmă cu câteva minute, a fost redesenat în cărbune. Aproape fără voia mea, mă opresc o clipă pentru a contempla panorama care e pur și simplu amețitoare. În depărtare, linia metalică a zgârie-norilor scoate la iveală figurile mitice ale clădirilor newyorkeze: pilonii podului Williamsburg, Empire State Building, Chrysler Building cu vârful ei subțire și înalt, silueta pântecoasă a MetLife.

— ÎȚI DAU TREI SECUNDE PENTRU A MĂ ÎMPIEDICA SĂ FAC ASTA: UNA, DOUĂ...

Scos din contemplare de aceste strigăte, tresar și mă întorc în partea opusă. La celălalt capăt al acoperișului, lângă rezervorul de apă, o zăresc pe Flora Conway. Ține arma lui Rutelli lipită de tâmplă și se pregătește să tragă.

— Stai! strig pentru a-mi semnala prezența.

Naiv cum sunt, îmi spun că, dacă m-ar vedea, Flora și-ar veni în fire. Dar, la fel de panicată ca mine, ea mă privește sfidătoare cu ochii ei de jad.

— Hai, nu te mai prosti. Lasă arma.

Coboară încet pistolul, însă, în loc să-l lase jos, îl îndreaptă în direcția mea.

— Hei! Putem sta de vorbă?

Departe de a se calma, Flora apucă pistolul cu amândouă mâinile și, cu degetele înțepenite pe trăgaci, înaintează spre mine, gata să mă împuște.

Îmi dau seama atunci că, invers decât în cazul paznicului, nu pot face absolut nimic împotriva Florei Conway. Credeam că sunt pe terenul meu, dar nu este deloc așa. În clipa asta, regret amarnic că i-am ascultat pe Jasper și pe Diane Raphaël. E ușor pentru ei să dea sfaturi care nu-i obligă la nimic. Lumea ficțiunii e periculoasă, am știut-o întotdeauna. Așa cum am știut întotdeauna că e riscant pentru mine să mă aventurez pe acest teritoriu. O să sfârșesc jalnic, cu două gloanțe în mine, trase de un personaj plăsmuit de imaginația mea. Povestea vieții mele încă din copilărie. Întotdeauna unul și același dușman: eu însumi.

— Flora, fii rezonabilă. Trebuie *neapărat* să avem o discuție noi doi.

— Cine naiba ești tu?

— Mă numesc Romain Ozorski.

— Nu te cunosc.

— Ba da, știi foarte bine, sunt eu: dușmanul, ticălosul, romancierul...

Încerc să-mi ascund frica. Flora rămâne în defensivă, cu arma îndreptată spre mine și continuând să înainteze.

— Și de unde ai aterizat?

— Din Paris. Adică din Paris în viața adevărată.

Flora încruntă din sprâncene. Acum, este la numai câțiva metri de mine. În ciuda plafonului coborât al norilor, o spărtură pe cer lasă niște raze de soare să se reflecte în East River. Flora îmi lipește țeava pistolului de frunte. Înghit în sec, apoi încerc pentru ultima oară să o aduc pe calea rațiunii.

— De ce să mă ucizi din moment ce tu mi-ai cerut să vin?

Îi aud respirația: grea, sacadată. În jurul nostru, peisajul tremură ușor și capătă claritate, precum o oglindă care mărește. După o lungă ezitare și tocmai când mă așteptam mai puțin, Flora lasă arma în jos și îmi spune:

— Ar fi bine să-mi dai o nenorocită de explicație plauzibilă.

3.
Cheiul din Brooklyn

Intrasem în viața Florei Conway de mai puțin de-o oră, dar ea făcea parte dintr-a mea de mult mai mult timp. După altercația noastră de pe acoperișul clădirii Lancaster, o convinsesem să avem o discuție calmă.

Această primă conversație a fost tulburătoare, căci Flora acceptase repede absurditatea situației. În străfundul conștiinței ei se deschisese o breșă. Sfâșiind vălul ignoranței, ieșise pentru totdeauna din cavernă. Din acest motiv, n-a mai pierdut vremea ca să nege că ar fi

un personaj de roman. Ceea ce refuza în schimb era ca eu să mă opresc din a-i scrie povestea. Începuserăm să ne certăm și, cum simțea că se sufocă în apartamentul ei, m-a dus într-un bar brazilian din Williamsburg.

Situat de-a lungul cheiului, The Favela era un local amenajat într-un fost garaj cu o curte umbroasă, înțesată de lume la ora prânzului, pe care oamenii din zonă o numeau „the beer garden". Întrucât nu știam foarte bine cât timp am la dispoziție, i-am spus imediat, fără menajamente:

— Nu voi continua să-ți scriu povestea, Flora. Am venit aici tocmai ca să-ți spun asta.

— Dar nu poți hotărî chestia asta de unul singur.

— Știi foarte bine că pot.

— Și concret, ce înseamnă?

— Înseamnă că n-o să mai lucrez la acest text. N-o să mă mai gândesc la el și o să trec la altceva.

— O să ștergi fișierele de pe hard disk, asta o să faci? O să-mi arunci viața la coșul de gunoi printr-un simplu clic pe calculatorul tău?

— E cam simplist spus așa, dar da, despre asta e vorba.

Și-a ațintit asupra mea ochii plini de furie. Chipul ei era mai blând decât în imaginația mea. Purta o rochie tip pulover din lână crem, o geacă de blugi cambrată și botine caramel. Duritatea nu era în înfățișare, ci în privirea, în nerăbdarea ei, în inflexiunile vocii.

— N-o să te las să faci asta, a zis pe un ton hotărât.

— Fii rezonabilă, nici măcar nu exiști!

— Dacă nu exist, ce naiba cauți aici?

— E un soi de exercițiu, la inițiativa agentului meu literar și a unei psihiatre. O tâmpenie, recunosc.

Un barman în maiou și cu brațele în întregime tatuate ne-a adus cocktailurile caipirinha pe care le

comandaserăm. Flora a băut jumătate din al ei dintr-o înghițitură, după care a trecut la atac:

— Nu-ți cer decât un lucru, să mi-o dai înapoi pe fiica mea.

— Nu eu ți-am luat-o.

— Când scrii, trebuie să-ți asumi niște responsabilități.

— N-am nicio responsabilitate față de tine. Am față de cititorii mei, dar...

— Chestia asta cu cititorul e o ipocrizie, mi-a tăiat-o ea.

— Am o responsabilitate față de cititori, mi-am continuat eu argumentația, dar numai după ce am hotărât *să public* un text. Ceea ce nu e cazul în ce privește povestea ta.

— De ce ai scris-o atunci?

— Tu publici tot ce scrii? Eu, nu.

Am luat o gură de alcool și am privit în jurul meu. Vremea redevenise incredibil de blândă. Locul avea un aspect ieșit din comun, cu acoperișul lui de zinc deteriorat de care se agăța iedera și cu vechiul său *food truck* care vindea tacos. O veritabilă cârciumă de mahala în varianta salsa.

— Esența creației este să încerci mereu lucruri noi, fără să le duci neapărat la capăt sau să vrei să păstrezi ceva din ele. Este la fel în toate artele. Soulage și-a ars sute de pânze de care nu era mulțumit, Bonnard mergea prin muzee să-și retușeze propriile tablouri, Soutine își răscumpăra picturile de la negustorii săi pentru a le reface. Autorul este stăpânul operei sale, nu invers.

— Nu mai face pe deșteptul.

— Ceea ce vreau să spun este că, asemenea unui pianist, am nevoie să exersez. Scriu în fiecare zi, chiar și duminicile, chiar și de Crăciun, chiar și când sunt în vacanță.

Îmi deschid calculatorul și scriu bucăți de povestiri, gânduri. Dacă ceea ce scriu mă inspiră, merg mai departe. Dacă nu, trec la altceva. Este foarte simplu.

— Și ce anume nu te „inspiră" în povestea mea?

— Mă deprimă povestea ta. Poftim! Nu-mi face nicio plăcere s-o scriu. Nu mă amuz.

Flora a ridicat ochii la cer (și mâna pentru a-i da de înțeles chelnerului că mai dorea un cocktail).

— Dacă să scrii ar fi amuzant, toată lumea ar ști asta.

Am oftat și m-am gândit la Nabokov, care declara că personajele sale erau ca niște „condamnați la galere". Sclavi într-o lume în care el era „dictatorul absolut", „singurul responsabil de stabilitatea și de adevărul ei". Geniul rus reușea să nu se lase cicălit de personajele lui. În timp ce eu eram acolo, stând la palavre cu o ființă himerică ieșită din creierul meu...

— Ascultă, Flora, n-am venit aici ca să trăncănesc cu tine despre ce trebuie să fie literatura.

— Nu-ți plac romanele mele?

— Nu chiar.

— Și de ce, mă rog?

— Sunt pretențioase, afectate, elitiste.

— Asta-i tot?

— Nu. Cel mai rău lucru dintre toate...

— Spune-mi.

— ... este că nu sunt generoase.

Deși fumatul era interzis, Flora și-a aprins o țigară și a scos un rotocol de fum.

— Poți să-ți iei brevetul de generozitate și să ți-l...

— Nu sunt generoase, pentru că nu te gândești la cititori. La plăcerea pe care o aduce lectura. La acea senzație unică pe care o ai când te grăbești să te întorci seara acasă

pentru a regăsi un roman bun. Toate astea sunt ceva abstract pentru tine. Uite, de-asta nu-mi plac romanele tale: pentru că sunt reci.

— Gata? Ți-ai terminat predica?

— Da, și cred că n-o să ne mai vorbim.

— Pentru că așa ai decis *tu*?

— Pentru că ne aflăm în romanul meu. Fie că-ți place, fie că tu, eu sunt *singurul* șef. Eu decid totul, înțelegi? Tocmai pentru acest lucru am vrut să devin scriitor.

A ridicat din umeri.

— Ai vrut să devii scriitor pentru că te excită să fii un tiran care-și terorizează personajele?

Am oftat. Dacă avea de gând să mă înduioșeze, începuse prost. Pe de altă parte, cuvintele ei îmi ușurau sarcina.

— Ascultă, Flora, o să fiu sincer. Noapte și zi, șapte zile din șapte, sunt agasat de toată lumea, fără încetare. De soția mea, de editorul meu, de agentul literar, de Fisc, de justiție, de jurnaliști. De nenorocitul ăla de instalator pe care l-am sunat deja de trei ori și care nu vine să-mi repare țeava fisurată, de cei care ar vrea să nu mai consum carne sau să nu mai iau avionul, sau să-mi sting țigara, sau să nu-mi mai torn un al doilea pahar de vin, sau să mănânc cinci porții de fructe și legume pe zi. De cei care îmi spun la modul foarte serios că, în calitate de romancier, nu mă pot pune în pielea unei femei sau a unui adolescent, sau a unui bătrân, sau a unui chinez, sau că, dacă o fac, va trebui să-mi recitesc textele pentru a fi sigur că nu ofensez pe nimeni. M-am săturat de adunătura asta de pisălogi și...

— E-n regulă, cred că am înțeles ideea, m-a întrerupt Flora.

— Ideea este că nu mai vreau să fiu bătut la cap și de altcineva și cu atât mai puțin de un personaj de roman care nu există decât în mintea mea.

— Știi ceva? Ai făcut bine că te-ai dus la un psihiatru.

— Ți-ar trebui și ție unul bun! De data asta, cred că ne-am spus totul.

— Deci, nu mi-o dai înapoi pe Carrie?

— Nu, fiindcă nu eu ți-am luat-o.

— Se vede că nu ai copii.

— Chiar crezi că aș fi început să scriu povestea asta dacă n-aveam copii?

— O să-ți spun ceva, Ozorski. Poate că poți să ștergi documentul din calculator, dar n-o să poți să-l ștergi din capul tău.

— Nu ai puterea să-mi faci nimic.

— Așa crezi tu.

— Între timp, *ciao*.

— Și cum o să pleci?

— Așa: un, doi, trei! am zis eu numărând pe degete.

— Ești încă aici, totuși.

Mi-am lăsat în jos degetul mare și arătătorul. Doar degetul mijlociu mai era îndreptat în direcția ei.

Flora a scuturat din cap în timp ce mă evaporam sub ochii ei.

8

Almine

Să-i înțelegi pe ceilalți nu este regula în viață. Povestea vieții este să te înșeli în privința lor, iar și iar, mereu, cu înverșunare și, după ce te-ai gândit bine, să te înșeli din nou.

Philip ROTH

— Ești încă aici, totuși.

Mi-am lăsat în jos degetul mare și arătătorul. Doar degetul mijlociu mai era îndreptat în direcția ei.

Flora a scuturat din cap în timp ce mă evaporam sub ochii ei.

Lumina din Brooklyn s-a stins brusc când am închis ecranul laptopului, nu tocmai nemulțumit de mica mea escapadă. La Paris, era ora trei dimineața. Livingul era cufundat în întuneric, cu excepția câtorva tăciuni gata să se stingă în șemineu. Călătoria asta la New York mă epuizase, dar eram ușurat că scăpasem ieftin. Am mai înghițit un ultim paracetamol, m-am ridicat de pe scaun și, după câțiva pași, m-am prăbușit pe canapea.

1.
Miercuri, 13 octombrie 2010

A doua zi, m-am trezit târziu, dar odihnit și într-o dispoziție excelentă. De mult nu mai avusesem un somn atât de liniștit. Până și răceala mea era pe cale să treacă: respiram mult mai bine și, pentru prima oară de nu mai știu când, nu-mi mai simțeam capul strâns ca într-o menghină.

Hai, în picioare! Voiam să iau asta ca pe un semn și să mă conving cu orice preț că ceva se schimbase. Mi-am pregătit un espresso dublu și niște tartine pe care m-am dus să le mănânc afară. Micuța grădină era irezistibilă în culorile toamnei. Înainte de venirea iernii, vegetația încă abundentă își arunca ultimele săgeți de foc. Prunul era un rug aprins. Ferigile și ciclamele erau splendide. Lângă bătrânul sicomor, tufișul de ilex aștepta să fie tuns.

Expediția mea pe tărâmul imaginarului mă revigorase. Știusem să pun punctul pe *i* și mă eliberasem de sub dominația Florei Conway. Îmi reafirmasem autonomia și libertatea de romancier. Dar nu mă puteam mulțumi cu această victorie simbolică. Pentru a fructifica lovitura, trebuia să încerc o ofensivă în viața reală. Poate mai aveam de jucat o carte cu Almine? O ultimă tentativă pentru a încerca să-i bag mințile-n cap.

Am urcat la etaj ca să mă spăl și să mă aranjez. Am deschis radioul din baie și am intrat la duș. Sub jetul de apă, cu urechile pline de șampon, am auzit doar frânturi din știrile de la France Inter:

Miercurea aceasta, o nouă manifestație de amploare împotriva proiectului guvernamental privind reforma pensionarilor. Frontul sindical speră să adune mai mult de trei milioane de persoane din întreaga Franță./M-am străduit să

mi-o imaginez pe Almine fără toate gândurile negative — un eufemism — pe care le nutream față de ea./*Liderul confederației sindicale Forța muncitorească, Jean-Claude Mailly, deplânge o reformă făcută pentru a mulțumi pielele financiare. După instaurarea scutului fiscal, CGT-ul*[11] *denunță politica ultraliberală și injustă a „președintelui celor bogați" care vrea să stabilească vârsta de pensionare la șaizeci și doi de ani.*/Bineînțeles, regretam amarnic că nu fusesem mai prudent și că-mi lăsasem telefonul pe te-miri-unde, fără o parolă pe care să o știu doar eu. De ce, din moment ce cunoșteam foarte bine caracterul impulsiv și abuziv al soției mele, avusesem nechibzuința să cred că n-ar merge până într-acolo?/*Ministrul Economiei, Christine Lagarde, estimează că fiecare zi de grevă costă economia franceză în jur de 400 de milioane de euro și încetinește semnificativ producția.*/Fără supărare, un scorpion rămâne un scorpion „pentru că este în natura lui". Fiind atât de naiv, îmi pusesem fiul într-o situație foarte gravă./*...există riscul de a se produce un deficit de carburant, în ciuda afirmațiilor liniștitoare ale ministrului Energiei, Jean-Louis Borloo.*/ Crezusem întotdeauna că instituțiile din țara mea mă vor proteja dacă într-o bună zi aveam să fiu atacat pe nedrept. Dar nici poliția, nici justiția nu mă apăraseră. Nimeni nu încercase să afle adevărul./*Așa ceva nu s-a mai văzut de la marile greve din 1995 împotriva planului Juppé!*/ În ciuda acestor piedici, eram oare capabil să-mi iau din nou viața în propriile mâini? Îmi plăcea să cred că da. În definitiv, la început, eu și Almine trăiserăm momente fericite împreună. Și eram părinții unui băiețel formidabil./*Potrivit sondajelor, greviștii beneficiază de susținerea*

[11] CGT — abreviere de la *Confédération générale du travail*, sindicat francez al salariaților. (*N.t.*)

*totală a opiniei publice și 65% dintre persoanele interogate dezaprobă poziția fermă a lui Nicolas Sarkozy împotriva frondei./*Chiar și în crizele prin care trecuserăm, existase mereu un moment în care rațiunea avusese întâietate. Acum, în ce o privea pe Almine, adevărul dintr-o zi nu era același cu cel din ziua următoare./*...intrarea neașteptată a liceenilor în mișcare și posibila prelungire a blocajului rafinăriilor...*

Odată ieșit de la duș, m-am bărbierit, m-am parfumat și mi-am luat pe mine niște blugi curați, o cămașă albă și un sacou. Mi-am adresat chiar cel mai frumos zâmbet în oglindă. Metoda autosugestiei pentru a mă convinge că revenisem în marele joc al vieții.

Prim-ministrul François Fillon respinge orice concesie și denunță tentația extremei stângi și a socialiștilor de a...

Am părăsit casa și am ieșit în plin soare. Începusem să-mi schițez în minte un plan. Pe strada Cherche-Midi era oarecare agitație. Din cauza grevei, era imposibil să iau metroul de la Saint-Placide. Întrucât toate taxiurile erau asaltate, am mers până la cea mai apropiată stație Vélib'[12]. De departe, am crezut că mai erau biciclete, dar ajuns la fața locului, mi-am dat seama că toate rablele erau moarte: cauciucuri sparte, jante plesnite, frâne defecte. Nu m-am descurajat și am alergat până la stația următoare, unde situația era aceeași. Un tip din cartier își adusese chiar propria cutie cu unelte ca să repare una dintre biciclete. *Welcome to Paris.*

Ajuns la capătul răbdării, am hotărât să traversez Sena pe jos. Pe strada Vaugirard, mici grupuri de manifestanți urcau spre bulevardul Raspail cu drapelele și vestele lor

[12] Stație pentru închirierea de biciclete. (*N.t.*)

în culorile CGT. Pe bulevard, lumea bătea din picioare, nerăbdătoare. Plecarea cortegiului nu era prevăzută înainte de ora paisprezece, dar acesta era în plină repetiție. Se încercau trompetele și megafoanele, se regla sonorizarea, se repetau cântecele („Fillon, dac-ai știi, reforma ta, reforma ta, Fillon, dac-ai știi reforma ta unde ne-o băgăm"), se testa eficacitatea unor sloganuri: „Sarkozy, tiranule, taxează-ți prietenii", „Tocurile nu-i fac mari pe oameni", „Uită-te bine la Rolexul tău, e ora revoltei!" La standul SUD Rail[13], se lua deja gustarea. Voluntarii frigeau cârnăciori andouille, merguez și chipolata într-un cort mare în culorile sindicatului. Vârât într-o baghetă și asezonat cu multă ceapă, cârnăciorul era vândut la prețul propagandistic de 2 euro. Pentru un euro în plus, obțineai și un pahar cu bere sau o cană de vin fiert. Cu o căciulă peruană pe cap, o geantă pusă de-a curmezișul pieptului și o insignă rotundă cu inscripția „SUD Éducation" prinsă de geacă, o manifestantă a întrebat foarte serios, de parcă ar fi fost la restaurant, dacă era posibil să primească „un sendviș veggie".

În mijlocul mulțimii, nu mă puteam abține să nu fotografiez mental aceste imagini, să fixez fiecare detaliu: replicile, zgomotele din jur, mirosurile, cântecele pe care le difuzau boxele. Apoi clasam toate aceste elemente într-un dosar depozitat într-un ungher al creierului. Era documentația mea mentală. O bibliotecă pe care o purtam mereu cu mine. Peste un an, peste zece ani, dacă scrierea unui roman mi-o cerea, scoteam acest dosar pentru a descrie o scenă de manifestație. Acest efort mă costa, dar devenise o a doua natură împotriva căreia mi-era greu

[13] SUD Rail — sindicat francez (SUD este un acronim de la *„solidar, unit, democratic"*). (*N.t.*)

să lupt. Un mecanism epuizant căruia nu reușeam să-i găsesc butonul de *Off*.

2.

Am reușit să ies din convoi și am ocolit grădina Luxemburg până la Teatrul Odéon. În ritmul pașilor mei pe trotuar, vedeam defilându-mi prin fața ochilor filmul anilor petrecuți cu Almine și încercam cu greu să găsesc în el o coerență. Se născuse în Anglia, în apropiere de Manchester, dintr-un tată englez și o mamă irlandeză. Pasionată de dans clasic, studiase la Royal Ballet din Londra, dar, la vârsta de nouăsprezece ani, avusese un grav accident de motocicletă împreună cu prietenul ei de atunci, un pretins chitarist care atingea mai mult halbele de Guinness decât coardele chitarei lui Gibson. Almine stătuse mai bine de șase luni în spital și nu mai fusese capabilă să facă dans de performanță. După accident, rămăsese cu sechele, mai ales o durere cronică de spate care o făcuse dependentă de analgezice. Era adevărata dramă a vieții ei și vorbea mereu despre ea suspinând. Ăsta era și motivul pentru care multă vreme îi scuzasem unele comportamente. La douăzeci și doi de ani, la mijlocul anilor '90, și-a croit drum în lumea modei și a devenit rapid un fotomodel cu frecvente apariții pe *catwalk*.

[Strada Racine, bulevardul Saint-Germaine.]

1,74 m. 85–60–88. În afara dimensiunilor ei, în această perioadă, Almine este recunoscută și după părul blond platinat, tuns scurt și ciufulit, ca și după pistruii adorabili care o scot în evidență în concurența nemiloasă din acest mediu. Ajunge o mică celebritate în domeniu și, în reviste, își creează un stil rock și sexy: zâmbet seducător,

bluză marinărească, blugi rupți, bocanci Dr. Martens. Își inventează și o pasiune pentru *metal* și hard-rock și pretinde că a traversat deja Statele Unite pe motocicletă. Îi merge destul de bine: la apogeul notorietății ei — anii '98 și '99 —, apare de trei ori pe coperta revistei *Vogue*, devine imaginea unui parfum Lancôme și pozează pentru o campanie de promovare a colecției toamnă–iarnă 1999 a casei de modă Burberry.

Când o întâlnesc eu, în 2000, Almine a părăsit deja podiumul. A găsit mici roluri în reclame publicitare și în filme. E la fel de frumoasă. Și această frumusețe mă face să accept totul. Sunt într-o perioadă în care, din cauza faptului că am stat prea mult timp închis în casă și am lucrat întruna la calculator, există un gol în existența mea pe care vreau să-l umplu. După ce am încercat ani în șir să pun viață în ficțiunile mele, am nevoie să pun ficțiune în viața mea. Am ajuns la capătul promisiunilor unei existențe trăite prin alții. Vreau și eu să încerc sentimentele pe care le descriu în romanele mele. Vreau și eu să fiu personajul unei cărți de Romain Ozorski. Vreau pasiune, aventuri, călătorii, neprevăzut. Iar cu Almine voi avea parte de toate astea. Dacă în capul meu este uneori confuzie, în al ei este haos total. Clipa este mai importantă decât orice. Mâine pare departe, poimâine nu există. La început, sunt vrăjit. Povestea noastră de dragoste este o paranteză în programul meu regulat. O paranteză care se prelungește din cauza vanității mele, fiindcă, văzuți din exterior, „formăm un cuplu frumos" și fiindcă Théo apare în cele din urmă în viața noastră și ne dedicăm în totalitate creșterii lui.

[Institutul Lumii Arabe, podul Sully, Biblioteca Națională a Franței.]

Și apoi trenul deraiase brusc. În timpul crizei financiare din 2008, Almine avusese o revelație: trăiam în Franța sub un regim autoritar, iar Nicolas Sarkozy era un dictator. Eram împreună de aproape opt ani și niciodată nu știusem că Almine avea conștiință politică. Sub influența unui fotograf, începuse să frecventeze mediile anarhiste autonome. Ea care, înainte, consacra mult timp (și bani) pentru a-și cumpăra toale, își golise dressingul de pe o zi pe alta și își donase toate hainele la Emmaüs[14].

Își tunsese părul și își tatuase în grabă niște desene dizgrațioase pe brațe și pe gât. A-ul încercuit al anarhiștilor, o pisică neagră hămesită care urlă înnebunită și faimosul acronim ACAB: *All Cops Are Bastards.*

Noii ei prieteni — care își organizau uneori reuniunile revoluționare în apartamentul nostru — îi insuflaseră și un sentiment de culpabilitate pe care îl exploatau cu nerușinare. Almine se autoflagela de dimineața până seara și își dădea banii — care de altfel erau și ai mei — ca să încerce să-și ispășească păcatele.

În toată această perioadă, Théo nu mai exista cu adevărat pentru ea. În principal, eu și Kadija aveam grijă de băiețel. Bineînțeles, îmi făceam griji pentru Almine și încercam s-o ajut. Dar de fiecare dată eram pus la punct: era viața *ei*, n-avea să-și lase soțul să-i dicteze cum să trăiască, se terminase cu societatea patriarhală.

După câteva luni, am crezut că amenințarea trecuse. În cele din urmă, Almine o lăsase mai moale cu anarhiștii. În schimb, se împrietenise cu Zoé Domont, o învățătoare din Lausanne care o inițiase în ecologie. Din nefericire, se pusese în mișcare același angrenaj. O idee fixă o înlocuise

[14] Asociații caritabile care luptă împotriva sărăciei prin diverse mijloace, printre care revalorificarea produselor strânse din donații. (*N.t.*)

pe alta: după dorința de a combate mondializarea, urmase neliniștea permanentă provocată de schimbările climatice. La început, era o conștientizare salutară, pe care o împărtășeam. Apoi, foarte repede, devenise o deprimare aprigă, o obsesie fără nicio nuanță: lumea se prăbușea, viitorul nu mai exista. Niciun proiect nu mai avea sens, căci urma să murim cu toții mâine-poimâine. Almine trecuse de la detestarea burgheziei la detestarea civilizației occidentale în ansamblul ei (n-am înțeles niciodată prea bine de ce, în mintea soției mele, China, India și Rusia aveau dreptul să continue să polueze).

Drept urmare a acestei fixații, viața noastră cotidiană devenise un infern. Fiecare gest banal — a lua un taxi, a face un duș cu apă caldă, a aprinde lumina, a mânca o friptură de vită, a cumpăra o haină — era evaluat prin prisma „amprentei lui de carbon" și ducea la tensiune și la discuții fără sfârșit. Începuse să mă urască, reproșându-mi că sunt rupt de problemele lumii și că trăiesc în romanele mele — ca și cum eu eram singurul care distrusese planeta.

Și o nouă vinovăție o rodea pe soția mea: aceea de a fi „dat viață unui copil care avea să cunoască războiul și masacrele". Erau cuvintele pe care le folosea în fața lui Théo fără să-și dea seama că-i transmitea neliniștea ei. De asemenea, povestea pe care i-o citea seara lăsase loc unor explicații confuze și dezlânate despre topirea ghețarilor, poluarea oceanelor și dispariția biodiversității. Fiul nostru în vârstă de cinci ani începuse să aibă coșmaruri populate cu mii de animale moarte și cu oameni care se omorau între ei pentru un pahar cu apă potabilă. Dacă aveam vreo vină, aceea era de a fi acționat cu întârziere. Ar fi trebuit să i-o iau înainte și să cer eu primul divorțul.

3.

Pe cerul senin, se profila silueta Coloanei din Iulie, înălțându-se în depărtare. Ajuns pe bulevardul Morland, am trecut de clădirea Bibliotecii Naționale a Franței pentru a o lua pe strada Mornay până într-unul dintre locurile cele mai insolite din Paris: bazinul Arsenalului, un mic port de agrement care lega Sena de canalul Saint-Martin. Aici se mutase Almine după ce părăsise domiciliul conjugal.

De-a lungul cheiurilor, se înșirau zeci de ambarcațiuni de toate dimensiunile, de la barjă la velier, trecând prin vechiul berrichon[15] recondiționat sau *tjalk*-ul olandez[16].

Eram pe pasarela metalică ce se întindea peste bazin când am zărit-o pe Almine de cealaltă parte a cheiului, nu departe de scara din piatră care ducea în bulevardul Bastiliei. Am strigat-o ca să-mi semnalez prezența și am alergat în direcția ei.

— Bună, Almine.

Am fost întâmpinat de furia întruchipată:

— Ce naiba cauți aici, Romain? Știi foarte bine că n-ai dreptul să te apropii de mine.

Și-a scos telefonul ca să mă filmeze. O nouă probă împotriva mea în procesul ce avea să vină. Neclintit, am măsurat-o din priviri. Își continuase transformarea fizică: capul ras, siluetă slăbănoagă, geacă de camuflaj, piercinguri peste tot. Avea un rucsac marinăresc și un nou tatuaj pe gât.

---

15 Barjă tractată, de gabarit redus, destinată în trecut navigației pe canalul Berry. (*N.t.*)

16 Ambarcațiune cu vele și coca în formă de arc de cerc. (*N.t.*)

— O să plătești scump! m-a amenințat ea, după ce a oprit filmarea.

Eram sigur că o trimisese imediat pe e-mail la cabinetul franco-american Wexler și Delamico care o reprezenta.

Niște avocați foarte buni, pe care îi cunoscuse mulțumită... mie.

— Mergi la gara Lyon? am întrebat-o, arătând spre rucsac.

— Mă întâlnesc cu Zoé la Lausanne, dar asta nu te privește.

Acum, că eram mai aproape de ea, descifram citatul pe care și-l tatuase: vorba de spirit a lui Victor Hugo preferată de anarhiști. *Poliție peste tot, justiție nicăieri.*

I-am ținut calea.

— Mi-ar plăcea să avem o conversație normală, Almine.

— N-am nimic să-ți spun.

— Nu sunt dușmanul tău.

— Atunci, cară-te!

Ajunsă în capul scărilor, a traversat bulevardul ca să o ia pe strada Bercy.

— Hai să găsim o soluție amiabilă. Nu poți să-mi interzici să-mi văd fiul.

— Ba uite că pot. De altfel, te anunț că-l iau cu mine în Statele Unite.

— Știi bine că lucrul ăsta nu e de dorit pentru nimeni. Nici pentru el, nici pentru tine, nici pentru mine.

Mergea cu pași repezi, ignorându-mă. M-am ținut scai de ea.

— Ai de gând să te stabilești în cătunul ăla din Ithaca?

Almine n-a încercat să nege.

— O să-l creștem amândouă, a zis, eu și Zoé. Lui Théo îi va fi foarte bine cu noi.

— Ce vrei de la mine? Și mai mulți bani?

A izbucnit în râs.

— N-ai niciun sfanț, Romain. Sunt mai bogată ca tine.

Din păcate, așa era. A continuat să meargă în același ritm rapid. Cu pași apăsați, ca un soldat.

— Dar Théo este și fiul meu.

— Doar pentru că mi-ai tras-o?

— Nu, pentru că l-am crescut și pentru că îl iubesc.

— Théo nu este copilul tău. Copiii aparțin femeilor. Ele îi poartă în pântec, ele le dau viață, ele îi hrănesc.

— Eu m-am ocupat mai mult de Théo decât tine. Și îmi fac griji pentru el. Tu îi bagi imagini apocaliptice în cap și de nenumărate ori ai spus în fața lui că regreți că ai un copil.

— Încă mai cred asta. E o dovadă de iresponsabilitate să ai un copil în ziua de azi.

— Tocmai, atunci lasă-l să stea cu mine. Pentru mine, Théo este cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat în viață.

— Tu nu te gândești decât la umila ta persoană. La micile tale dureri, la micul tău confort psihic. Nu te gândești niciodată nici la alții, nici la el.

— Ascultă-mă. Nu mă îndoiesc că îl iubești pe Théo.

— Îl iubesc în felul meu.

— Atunci, trebuie să recunoști că e mai bine pentru el să rămână la Paris. Aici merge la școală, aici sunt prietenii și tatăl lui, aici și-a format niște obiceiuri.

— Dar toate astea o să se ducă naibii, băiete. Schimbările care se anunță vor fi fără precedent. Terra va deveni un câmp de luptă.

Mi-am adunat toată voința pentru a-mi păstra calmul.

— Știu că te preocupă mult asta, și ai dreptate. Dar nu văd legătura directă cu fiul nostru.

— Legătura este că Théo trebuie să se călească. Trebuie să-l pregătesc pentru ce-i mai rău, înțelegi? Trebuie să-l pregătesc pentru revoluții, epidemii, război.

Se terminase. Pierdusem. Ajungeam în curând la destinație. Cu cele patru orologii enorme ale sale, turnul înalt al gării Lyon domina piața Louis-Armand. Fără să cred cu adevărat că mai aveam vreo șansă, mi-am încercat norocul cu o ultimă mărturisire, sperând să-i înmoi inima.

— Știi bine că Théo este viața mea. Dacă mi-l iei, o să mor.

Almine și-a potrivit rucsacul în spate și, înainte să intre în gară, mi-a răspuns:

— Dar asta și vreau, Romain: vreau să crăpi!

4.

În orele care au urmat, m-am întors pe jos în Montparnasse, oprindu-mă de mai multe ori în cafenele, fie ca să iau prânzul, fie ca să beau o bere. Eram terminat, mă aflam într-o situație mult mai rea decât în toate coșmarurile mele. Almine trecuse mereu prin faze de exaltare care alternau cu depresia, dar astăzi sănătatea ei mintală mi se părea îngrijorătoare. Totuși, eram singurul care-mi dădeam seama de asta și ultimul care să poată trage semnalul de alarmă, întrucât eu urma să fiu cel judecat în curând.

Dar, chiar și după toate loviturile ei de pumnal, reușisem până acum să n-o urăsc, pentru că îmi iubeam fiul și pentru că, dacă nu ne-am fi întâlnit, Théo n-ar fi existat. Pentru prima dată însă, în după-amiaza aceea, mă pomenisem că-mi doream ca Almine să dispară din viețile noastre.

În apropierea bulevardului Raspail, am dat peste un mic grup de manifestanți pe care-i întâlnisem dimineață și care aparent nu plecaseră cu restul convoiului. Puneau țara la cale bând vin fiert. La picioarele lor, o pancartă colorată proclama: *Pentru bogați, bani cu carul! Pentru săraci, doar amarul!* M-am gândit la ceea ce-mi spusese Almine despre lipsa mea de angajament în viața reală. În privința asta, nu greșea. Lupta colectivă îmi părea adesea zadarnică. În orice caz, mi-era greu să-mi găsesc locul. Mai ales ideea de grup mă speria. Eram educat la școala lui Brassens: de îndată ce ne adunăm mai mult de patru, nu suntem decât o șleahtă de idioți. Comportamentele de turmă îmi provocau stupoare, haita mă scârbea.

La patru și douăzeci, eram pe bulevardul Observatoire. Kadija mă aștepta în fața școlii. I-am făcut un rezumat ușor îndulcit al discuției mele cu Almine și i-am propus să petrecem seara acasă, cu Théo.

— Théo poate chiar să rămână să doarmă la tine, mi-a zis ea. Almine nu se întoarce mai devreme de mâine-seară.

Mi-am văzut fiul ieșind de la școală și alergând spre noi și imediat o descărcare de dopamină mi-a cuprins inima zdrobită.

Am profitat de drumul de întoarcere pentru a ne opri la două–trei magazine ca să ne aprovizionăm pentru cină. Acolo, printre pere și ultimii castraveți de sezon, Kadija a izbucnit în lacrimi. Mi-a mărturisit că plângea în fiecare noapte, așa de îngrijorată era pentru Théo.

— M-am gândit la un mijloc de a o împiedica pe Almine să plece. Trebuie să-ți vorbesc.

Deși tonul ei foarte hotărât m-a speriat un pic, nu puteam decât să fiu de acord cu ea. Și-a șters repede lacrimile când Théo a venit la noi.

Ajuns acasă, am aprins focul în șemineu, i-am verificat temele fiului meu și am construit împreună cu el un circuit cu bile. În timp ce Kadija era cu el la duș, am gătit o omletă cu cartofi și ceapă și am curățat niște portocale ca să fac o salată marocană.

După cină, Théo ne-a oferit un spectacol de magie care ne-a făcut să râdem cu poftă și seara s-a terminat cu a nu știu câta lectură din *Max și Maximonștrii* (cărțulia era atât de terfelită, încât de fiecare dată aveam impresia că paginile aveau să se facă ferfeniță în mâinile mele).

Când m-am întors în living, am ajutat-o pe Kadija să strângă masa și să facă un ceai de mentă pe care l-am savurat în fața șemineului fără să scoatem o vorbă. Ea a fost cea care a rupt tăcerea:

— Trebuie să ACȚIONEZI, Romain. Acum, nu te mai poți mulțumi să-ți plângi de milă.

— Ce vrei să fac?

Cu gesturi încete, bona (de fapt, acest termen nu prea i se potrivea) a luat o gură de ceai, apoi mi-a pus la rândul ei o întrebare:

— Ce-ar fi făcut tatăl tău dacă ar fi fost în locul tău?

Întrebarea m-a surprins. Nu mi-l imaginasem pe Krysztof Ozorski intervenind în această conversație, dar în punctul în care ne aflam...

— N-am avut ocazia să-l cunosc, s-a cărat înainte, abandonându-ne, pe mine și pe mama mea, pe când locuiam în Birgmingham. Dar am auzit că era violent și nu stătea prea mult la discuții.

Ea a prins ideea din zbor:

— Tocmai...

— Ce?

— Cunosc niște oameni în Aulnay-sous-Bois. Niște oameni care ar putea s-o sperie.

— Pe cine?

— Pe soția ta.

— Serios, Kadija. Societatea nu poate funcționa așa.

Pentru prima oară, am văzut-o enervându-se.

— Ești bărbat, ce naiba! Nu te lăsa! Ia hățurile în mână! a strigat, ridicându-se de pe scaun.

Am încercat s-o calmez, dar a pus capăt discuției noastre.

— Urc în camera mea.

Citeam în ochii ei o imensă dezamăgire.

— Stai, o să-ți pun în priză caloriferul electric.

— Nu, n-am nevoie de ajutorul tău.

În timp ce urca primele trepte, s-a întors spre mine și mi-a zis:

— În definitiv, meriți ceea ce ți se întâmplă.

Și am înțeles că tocmai îmi pierdusem ultimul sprijin.

5.

Am stins toate luminile. Acum, nu mai aveam pe nimeni care să mă susțină. Editor, prieteni, familie. Fuseseră acolo în momentele de glorie, când era ușor să-mi fie alături. Până și cititorii mă abandonaseră. Cu ajutorul lor, numele meu ajunsese în fruntea listelor de bestselleruri, dar dezertaseră unul câte unul. Din conformism. Pentru că o înregistrare video de doi bani, în care eram văzut dând cu piciorul într-un frigider, circulase pe internet și pentru că o pseudospecialistă în colapsologie[17] care

[17] Știință care studiază fenomenul colapsului, al prăbușirii civilizației industriale și al urmărilor pe care le-ar implica. *(N.t.)*

citise trei cărți în toată viața ei își trimisese singură niște SMS-uri stupide și exagerate.

Simțul realității și rațiunea dispăruseră din lume. Și curajul la fel.

Crezusem întotdeauna că soluțiile la problemele noastre se aflau în noi înșine. Dar în seara aceasta, nu mai aveam nimic în mine. În orice caz, nimic care să mai aprindă vreo scânteie. Eram gol. Sau mai degrabă, plin de noroi, de rahat, de furie, de ură și neputință.

Instinctiv, m-am așezat în fața tastaturii. Adorata și detestata mea tastatură. Am deschis calculatorul. Lumina albăstruie mi-a înțepat ochii, ca întotdeauna, dar niciodată nu reduceam luminozitatea ecranului. Îmi plăcea să fiu iradiat, aproape orbit, hipnotizat de el. Îmi plăcea senzația aceea paradoxală de introspecție și de pierdere progresivă a cunoștinței. Acel moment de renunțare când reperele devin neclare, preludiu al absenței, al disoluției. O ușă deschisă spre necunoscut. O altă lume, o altă viață. Zece alte vieți...

Când eram nefericit, când nu mai aveam cu cine să vorbesc, îmi rămâneau personajele mele. Unele erau, o știam, mai nefericite decât mine. Ceea ce era departe de a fi o consolare, ci mai degrabă un sentiment de fraternitate.

M-am gândit la Flora. Ce oră era acum la New York? Am numărat pe degete, calculând decalajul orar. Era cinci după-amiaza. Și asta am scris pe ecranul meu.

New York — 5 P.M.

În liniștea nopții, apăsam pe tastele iluminate din spate. Ca la începutul unei piese pentru pian. Înainte de

a vedea literele — „culoarea vocalelor", umbra consoanelor —, ascultam sunetul scos de tastatură. Un mârâit ușor, aproape melodic. Zgomotul libertății.

New York — 5 P.M.

În spatele pleoapelor, zbaterea unei perdele de lumină. În jurul meu, un murmur ușor. Am deschis ochii. Un halou portocaliu învăluia totul. Pluteam pe un cer de culoarea șofranului. Inundată de soare, cabina...

9

Firul poveștii

De mult timp își găsea fericirea într-o lume plăsmuită de propria sa imaginație.

John IRVING

1.

New York — 5 P.M.

În spatele pleoapelor, zbaterea unei perdele de lumină. În jurul meu, un murmur ușor. Am deschis ochii. Un halou portocaliu învăluia totul. Pluteam pe un cer de culoarea șofranului. Inundată de soare, cabina telefericului survola East River și clădirile din Midtown. Nacela — care transporta câțiva turiști și niște newyorkezi care-și încheiaseră ziua de lucru — și-a început coborârea spre Roosevelt Island.

Cu mintea încețoșată și picioarele slăbite, gata să mă lase, n-aveam nici cea mai vagă idee ce făceam acolo. Din nou, am simțit acea senzație de sufocare pe care o avusesem în timpul primei mele vizite. Poate că presiunea aerului nu era aceeași în lumea ficțiunii. A urmat imediat acea senzație dureroasă de foame, ca și cum nu pusesem nimic în gură de mult timp și îmi scăzuse glicemia.

Cabina a ajuns la capăt. Cunoșteam Roosevelt Island. Era o insulă minusculă, o fâșie îngustă de pământ cam anostă între Manhattan și Queens. Voiam să vorbesc cu Flora Conway, dar habar n-aveam unde se află.

Totuși, tu ești șeful, mi-a șoptit o voce din mintea mea. Da, fără îndoială. Știu că textul se scrie pe măsură ce ideile ajung în cealaltă parte a creierului meu, acel alter ego care mă ghidează, așezat în fața ecranului, cu ceașca lui de ceai și pledul în care e înfășurat.

În căutare de indicii — sau de inspirație —, m-am uitat în jurul meu. Printre oamenii care ieșeau din teleferic, am reperat un tip tânăr — barbă roșcată, cămașă în carouri, pălărie moale de fetru — care ducea o cameră video profesională în mână și o geantă mare pentru echipament pe umăr. Probabil un jurnalist. M-am decis să mă iau după el.

Insula era mică și de formă pătrată. În mai puțin de zece minute, ajunsesem în partea de sud. Acolo unde se afla Blackwell Hospital, o unitate de asistență medicală pe care toată lumea o numea Pentagonul din cauza formei ei — avea cinci fațade. Abia am intrat în clădire că foamea a început să mă chinuie și mai rău. O amețeală bruscă m-a obligat să mă opresc și l-am scăpat din ochi pe jurnalist.

De data asta, chiar mă simțeam rău, eram pe punctul de a ceda. O durere cumplită îmi străpungea stomacul, îmi simțeam sângele înfierbântat curgându-mi prin vene și aveam membrele înțepenite. Trebuia să mănânc ceva ca să mă ancorez în lumea ficțiunii. M-am întors la intrare pentru a studia planul clădirii pe care-l văzusem acolo. Harta menționa prezența unui *diner* al lanțului de restaurante Alberto's, ceea ce era destul de nepotrivit, având

în vedere că firma era mai degrabă specializată în genul de mâncare ce îți provoacă o explozie a colesterolului.

Fast-foodul era instalat într-un vagon mare, cromat. M-am cățărat pe unul dintre taburetele roșii aliniate la bar și am comandat felul „care poate fi servit cel mai repede". Aproape instantaneu, în fața mea au aterizat două ochiuri pe o felie de pâine prăjită pe care le-am devorat ca și cum fusesem vreo zece zile în greva foamei.

O coca-cola și o cafea mi-au redat cu adevărat energia. Revenindu-mi complet, am scrutat cu privirea interiorul *coffee shopului*. Lângă mine, pe tejgheaua barului, se afla un exemplar din *The New York Post*. Privirea mi-a fost atrasă de un titlu de pe prima pagină. Am luat ziarul și l-am desfăcut ca să citesc articolul.

Romanciera Flora Conway spitalizată după o tentativă de sinucidere

Brooklyn — Poliția și serviciile de intervenție rapidă pentru cazuri de urgență au descins pe 12 octombrie, marți seara, în jurul orei 22, la domiciliul scriitoarei Flora Conway. Descoperită fără suflare, cu venele tăiate, ea a fost transportată la Blackwell Hospital din Roosevelt Island într-o stare critică.

Îngrijorată că nu mai primea vești de la doamna Conway, Fantine de Villate, editoarea și prietena ei, a fost cea care a alertat autoritățile, luând legătura cu paznicul clădirii Lancaster, un imobil din Williamsburg aflat în coproprietate.

Potrivit unei surse medicale contactate în cursul serii, romanciera și-a recăpătat cunoștința și se află în afara oricărui pericol. O informație confirmată de

doamna de Vilatte: „După acest gest nefericit, Flora este în curs de recuperare. După cum știm, ea trece de câteva luni printr-o perioadă extrem de dificilă. Personal, voi face tot ce-mi stă în putință pentru ca prietena mea să depășească aceste încercări". Amintim că tentativa de sinucidere survine la șase luni de la dispariția fiicei scriitoarei Flora Conway, micuța Carrie, care...

2.

Am ridicat ochii din ziar. Știam în sfârșit unde se afla Flora și de ce era acolo. În timp ce mă pregăteam să ies din *diner*, mi s-a părut că recunosc o figură familiară în partea din spate a restaurantului. Mustață grizonantă stufoasă, chelie, burtă: Mark Rutelli era așezat la o masă dintr-un separeu, prăbușit pe o banchetă din moleschin. M-am dus la el. Absorbit în gânduri, își lăsase hamburgerul și cartofii prăjiți să se răcească, dar golise deja mai multe halbe de bere.

— Ne cunoaștem? m-a întrebat el suspicios în timp ce luam loc în fața lui.

— Oarecum.

„Eu sunt cel care ți-a dat viață, dar e inutil să mă numești tată."

Instinctul lui de polițist m-a ghicit imediat.

— Nu ești de pe-aici, nu-i așa?

— Nu, dar suntem în aceeași tabără.

— Ce tabără?

— Sunt un prieten al Florei Conway, i-am explicat eu.

Neîncrezător, m-a fixat cu privirea pentru a încerca să înțeleagă cine sunt cu adevărat. M-am gândit la fișele biografice pe care le elaborasem înainte de a mă apuca de scris povestea asta. Îl cunoșteam bine pe Rutelli: un tip

de treabă, un polițist conștiincios. Toată viața lui se luptase să scape din ghearele depresiei și ale alcoolismului care-i distruseseră cariera, familia, iubirile. Sensibilitatea lui exagerată îl omora încetul cu încetul. Un nume în plus pe lunga listă a victimelor blestemului celor delicați, această lege nemiloasă care-i strivea pe cei care nu erau înarmați pentru a înfrunta ferocitatea și cinismul.

— Vă fac cinste cu o bere? am întrebat, chemând chelnerul cu un semn.

— De ce nu? Cel puțin, n-ai mutră de păduche. Sau te prefaci bine.

— De păduche?

A arătat cu capul spre fereastră. Am mijit ochii ca să văd prin ea. Vreo zece bărbați și o femeie, stând pe trepte. Era grupul de „jurnaliști" pe care-i întâlnisem în Williamsburg, în fața apartamentului Florei. Pur și simplu se mutaseră în Roosevelt Island.

Ne-a sosit berea și Rutelli a dat pe gât cam un sfert din halbă înainte de a-mi pune o întrebare încuietoare:

— Știi ce-așteaptă?

— Ieșirea Florei, îmi închipui.

— *Moartea* Florei, m-a corectat. Așteaptă ca ea să sară.

— Nu exagerați.

Și-a șters spuma de pe mustață.

— Uită-te la camerele video! Sunt îndreptate spre salonul ei, la etajul șapte.

Pentru a-și confirma spusele, s-a ridicat și a învârtit în toate părțile mânerul ferestrei. A reușit s-o facă să alunece pe axa orizontală și a întredeschis-o în partea de sus. Am reușit astfel să distingem frânturi din conversația celor de pe trepte. Într-adevăr, nu era prea plăcut să auzi așa ceva. „Dacă vrea să-și pună capăt zilelor, s-o facă odată!

M-am săturat s-aștept ca prostu'", zicea un idiot cu bărbie ascuțită și urechi clăpăuge. Înfășurat într-un mantou negru pe care-l purta ca pe o capă, o făcea pe misteriosul. „Lumina este perfectă, fir-ar să fie! Cu soarele în spate, pot să-ți fac un plan à la Scorsese!" perora cameramanul pe care-l urmărisem de la gară. Singura femeie din grup nu rămânea nici ea mai prejos. „În plus, ne îngheață scula", a zis ea izbucnind într-un râs zgomotos, mândră nevoie mare de poanta făcută. Apoi a început să intoneze un cântecel: „O să sară! O să sară!", preluat repede în cor de confrații ei: „O-să-sară! O-să-sa-ră!"

Trecuseră dincolo de limita decenței, dar continuau să sape. *Infotainment*[18] pornografic. Am simțit că mi se face greață.

— Încă de la început, s-a plâns Rutelli, asta speră: ca Flora să se sinucidă. Moartea pentru a închide cercul. Cu imagini în direct dacă e posibil. Un mic clip de treizeci de secunde, un *gif* cu căderea ei. Perfect pentru *like*-uri și redistribuiri pe Twitter.

— Știți numărul salonului în care e internată Flora?

— 712, dar personalul nu m-a lăsat să intru.

Și-a terminat berea și s-a frecat la ochi. Îmi plăcea privirea lui în care se citea o imensă oboseală, dar se vedeau și câteva scântei care puteau să se reaprindă.

— Veniți, am zis eu, pe mine mă vor lăsa să trec.

3.

Liftul ne-a dus la etajul șapte. Traversaserăm fără probleme holul spitalului. Nimeni nu ne întrebase nimic,

[18] Termen din mass-media, format din cuvintele *information* și *entertainment*, care desemnează o combinație de informații și divertisment. (*N.t.*)

ca și cum am fi făcut parte dintre angajați. Rutelli oscila între uimire și admirație.

— Cum faci asta? Ești magician cumva?

— Nu, magician e fiul meu. Eu sunt altceva.

— Nu înțeleg.

— Cred că se poate spune că sunt *stăpânul*.

— Stăpân peste ce?

— Peste toate. În fine, stăpânul acestei lumi.

Cu sprâncenele încruntate, m-a înfruntat cu privirea.

— Te crezi Dumnezeu?

— Adevărul este că sunt *un fel* de Dumnezeu.

— Aha...

— Dar să nu credeți totuși că e ușor în fiecare zi.

A scuturat din cap, evident imaginându-și că eram complet sărit de pe fix. I-aș fi spus mai multe, dar ușile s-au deschis și am pătruns pe un culoar lung și îngust păzit de un infirmier ciudat: o namilă cu mușchi de culturist care avea jumătate de față complet arsă.

— Am venit s-o vedem pe doamna Conway, salonul 712. Cum se simte?

— Prințesa n-a vrut să mănânce nimic, s-a mulțumit să răspundă Față-Dublă arătându-ne o tavă din metal.

Mâncarea părea totuși delicioasă: castraveți scăldați într-un soi de apă dubioasă, pește cenușiu al cărui miros invada culoarul, ciuperci cauciucate, un măr zbârcit.

În ciuda staturii tipului, Rutelli l-a dat la o parte din drum ca un buldozer, iar eu am intrat în urma lui în salonul 712.

Mobilierul era auster: un pat îngust, un scaun Bertoia din oțel și un mic birou din placaj, deasupra căruia se afla un vechi telefon de perete din bachelită roșie, pentru urgențe.

Flora Conway era întinsă pe pat, privind în gol, cu bustul ridicat, sprijinit pe două perne.

— Bună seara, Flora.

S-a uitat la noi fără să pară surprinsă. Preț de o clipă, am avut chiar impresia stranie că ne aștepta.

Rutelli era aproape jenat. Părea stingher în camera aceea îngustă, ca și cum nu mai știa în ce parte să stea.

— Trebuie să-ți fie foame, a zis el în cele din urmă. Haleala nu e prea grozavă în închisoarea asta.

— Contam pe tine să-mi aduci ceva de mâncare, Mark! Unde sunt faimoasele tale clătite cu brânză de la Hatzlacha?

Ca prins asupra faptului, Rutelli i-a propus să coboare ca să-i ia ceva comestibil de la Alberto's.

— Au o mare varietate de salate, a zis el.

— Mă gândeam mai degrabă la un cheeseburger în sânge într-o chiflă crocantă, a răspuns Flora.

— De acord.

— Cu ceapă...

— OK.

— ... castraveciori...

— Da.

— ... și cartofi sote.

— Mi-am notat comanda, a asigurat-o el înainte de a pleca.

Rămas singur cu Flora, o vreme n-am scos niciun cuvânt. Apoi mi-am luat inima în dinți și i-am spus, arătând spre încheieturile ei bandajate:

— Poate că nu trebuia să mergi atât de departe.

— E tot ce mi-a venit în minte ca să te oblig să te întorci.

M-am așezat pe scaun lângă ea în timp ce mă privea insistent.

— Nici tu nu pari prea odihnit.

— Am avut și zile mai bune.

— Când ai început să-mi scrii povestea, transpuneai un episod din viața ta, nu-i așa?

— Un episod mai puțin tragic: o să pierd în curând orice legătură cu fiul meu. Soția mea a tras sforile pentru a avea custodie totală și acum vrea să-l ducă să trăiască într-o sectă ecologistă din statul New York.

— Ce vârstă are fiul tău?

— Șase ani.

Am căutat în telefon ca să-i arăt o fotografie a lui Théo cu pelerină de magician, pălărie înaltă, mustață subțire desenată cu creion dermatograf și baghetă magică.

Flora mi-a arătat și ea poze din vremurile fericite: Carrie jucând șotron, Carrie dându-se în călușei în Coney Island, Carrie și zâmbetul ei poznaș, cu gura și jumătate din față pline de spumă de ciocolată. Un amestec de nostalgie și de infinită tristețe punctată de hohote de râs amestecate cu lacrimi.

— M-am gândit la ceea ce mi-ai spus de curând, a rostit Flora după un moment. Când scriu, și mie îmi place să-mi pun personajele pe marginea prăpastiei și să le privesc cum se zbat.

— Ăsta-i jocul, am zis eu. Tremurăm împreună cu ele, sperând că se vor salva chiar și atunci când nu au nicio ieșire. Cu toate că situația e disperată, sperăm mereu că vor găsi o cale de scăpare. Dar rămânem la comandă. Un scriitor nu-și poate permite să abdice în fața personajelor sale.

Încăperea era supraîncălzită. Apa care circula prin radiatorul din fontă făcea un zgomot infernal. Ca și cum încălzirea centrală era pe punctul de a digera un festin prea îndelungat.

— Dar chiar și într-un roman, știi foarte bine că libertatea creatorului nu este totală, a obiectat Flora.

— În ce sens?

— Există un *adevăr* specific doar personajelor. Odată ce ele au intrat în scenă, nu le poți ignora identitatea, adevărata lor natură, viața lor secretă.

M-am întrebat unde voia să ajungă.

— Există un moment, a continuat ea, în care iluziile trebuie să se risipească, iar măștile să cadă.

Înțelegeam mai bine vorbele ei, dar nu eram sigur că voiam să o urmez în direcția aceea.

— Există ceva ce un romancier le datorează personajelor sale, Romain. E partea lor de adevăr. Promite-mi partea mea de adevăr!

M-am ridicat ca să mă uit la razele soarelui care apunea în spatele clădirilor colorate ale cartierului Astoria. Era atât de cald, încât mi-am permis să deschid fereastra. Atunci am auzit niște strigăte care veneau dinspre intrare. Aplecându-mă, l-am văzut pe Mark Rutelli războindu-se cu grupul de jurnaliști. Tocmai îi dăduse un pumn celui care visa să fie Scorsese. În acel moment, șase, apoi șapte dintre colegii lui au încercat să-l apere, aruncându-se asupra polițaiului. Dar Rutelli, în ciuda kilogramelor în plus, își respingea atacatorii ca pe muște. În timp ce niște infirmieri interveneau pentru a pune capăt altercației, telefonul de alertă din salon a început să sune. O alarmă stridentă care-ți spărgea timpanele. Flora a luat receptorul, l-a ascultat pe interlocutorul de la celălalt capăt al firului și mi-a întins telefonul.

— E pentru tine.

— Vorbești serios?

— Da, e soția ta.

4.

— E pentru tine.
— Vorbești serios?
— Da, e soția ta.

Paris, ora trei dimineața

În semiîntunericul din living, telefonul meu vibra pe tăblia din lemn de nuc a biroului. Pe ecran, numele ALMINE lumina agresiv. Înapoi la realitate. Mi-am luat capul în mâini. Se anunțau alte probleme grave. Din nu știu ce motiv, Almine se întorsese probabil de la Lausanne în toiul nopții și observase absența lui Théo. Apoi, deodată, motivul evident mi-a sărit în ochi: greva transporturilor. Am decis să nu răspund la apel și, în loc de asta, am intrat pe site-ul SNCF-ului. Site-ul se încărca greu, anunțându-te laconic că nu erai decât un utilizator, și nu un client. În cele din urmă, am găsit informația pe care o căutam pe pagina gării Lyon-Part-Dieu. TGV-ul spre Lausanne nu mersese mai departe de Lyon. Probabil că Almine așteptase mult și bine un alt tren și hotărâse să se întoarcă la Paris. Când am ieșit de pe internet, am văzut că îmi lăsase un mesaj audio lung.

Am pornit înregistrarea, dar nu conținea nimic altceva decât zgomotul vag al unei respirații și o frază confuză din care n-am înțeles niciun cuvânt. Poate că îmi făceam griji degeaba. Poate că Almine găsise un alt mod de a merge în Elveția și acest apel nu era decât unul involuntar, făcut în timp ce-și punea telefonul în geantă. Dar n-am reușit să mă liniștesc pe deplin. Presimțind că se întâmplase ceva rău, m-am decis să o sun înapoi pe Almine, dar a intrat mesageria vocală.

Ce să fac?

Am luat o haină pe mine și am ieșit din casă prin spate. Ploaia reîncepuse. Deasă și măruntă. Aveam o mașinuță lăsată într-un garaj care dădea pe o stradă perpendiculară cu strada mea. O Mini Cooper pe care n-o foloseam aproape deloc, dar care a pornit foarte repede. Am făcut același traseu ca mai devreme. La ora trei dimineața, Parisul era gol și am traversat Sena în mai puțin de zece minute. Ajuns în Port de l'Arsenal, am găsit cu ușurință un loc de parcare pe bulevardul Bourdon, chiar la intrarea în port.

Ținându-mi haina deasupra capului, am coborât scara care ducea la chei. Spălate de ploaie, pietrele albe luceau de parcă ar fi fost date cu lac. Am ajuns rapid în fața unui grilaj metalic care îmi bloca trecerea. Agățată pe poartă, o pancartă mare din lemn anunța că accesul în port era interzis publicului în timpul nopții și că un paznic și câinele lui supravegheau zona.

Nu se vedea nici țipenie de om. Nimeni nu era așa de idiot încât să scoată nasul afară pe o asemenea vreme. M-am cățărat pe gard și am căzut înapoi pe partea cealaltă. Nu-mi mai aminteam exact locul de pe chei unde se afla barca. În orice caz, era posibil să-și fi schimbat locul de când venisem eu aici ultima oară. În lumina slabă a felinarelor, mi-a luat mai bine de cinci minute să găsesc ambarcațiunea. Când mă părăsise, Almine se refugiase într-un *tjalk*, un velier olandez fără catarg pe care mi-l ceruse drept cadou pentru cei cinci ani de mariaj. Nu mă simțisem niciodată prea bine pe această barcă și rar pusesem piciorul pe-acolo.

Am sărit pe punte. Barca era luminată slab, dar lumina indica o prezență.

— Almine?

Am bătut la ușa timoneriei, fără să obțin vreun răspuns.

De pe pasarelă, am intrat în încăperea principală. Un living destul de confortabil, cu o măsuță joasă, canapea, televizor și o mică scară care ducea la acoperișul amenajat ca terasă. Barca se legăna. Prin geamuri, vedeam apele noroioase ale Senei. Avusesem întotdeauna rău de mare, chiar și pe o barcă.

— Almine, ești aici?

Am aprins lanterna telefonului și m-am îndreptat spre cele două camere situate la una dintre extremități. Și chiar înainte de a ajunge la ele, am văzut corpul soției mele întins de-a curmezișul micului culoar.

M-am lăsat pe vine lângă capul ei. Își pierduse cunoștința. Buzele îi erau albăstrii, unghiile violete. Avea pielea jilavă și înghețată.

— Almine, Almine!

Lângă ea, telefonul mobil, o sticlă de votcă Grey Goose și un tub de oxicodonă[19]. Am reconstituit cu ușurință scenariul serii. Almine se întorsese supărată, cu dureri de spate și fără îndoială deja un pic beată. Poate că nu-și dăduse seama de absența fiului său. Amestecase oxicodona cu votcă și eventual cu un somnifer. Rețeta sigură spre insuficiență respiratorie.

Am zgâlțâit-o, i-am deschis pleoapele. Pupilele i se micșoraseră, parcă erau niște gămălii de ac. Mi-era imposibil s-o scot din somnolența ei profundă. I-am verificat pulsul. Bătea cu încetinitorul. Respirația îi era slabă, dar hârșâită.

Îi atrăsesem atenția de mai multe ori: consumul ei de opioide depășea mult prea des dozele prescrise.

---

[19] Analgezic opioid utilizat în tratamentul durerilor severe. (*N.t.*)

În plus, obișnuia să le amestece cu alcool, somnifere și antidepresive. O văzusem de asemenea pisând pastilele, transformându-le în pulbere pentru a le spori și mai mult efectul.

Nu era la prima supradoză. Își mai pierduse cunoștința în urmă cu doi ani și tot eu o salvasem cu ajutorul unui spray cu naloxonă. De atunci, păstrasem mereu unul în trusa noastră de medicamente. N-aveam decât să sper că Almine îl luase cu ea când plecase. M-am dus în baie și am scotocit peste tot. Până la urmă, l-am găsit.

Am rupt folia protectoare a kitului. Naloxona nu era un medicament miraculos, dar putea pe termen scurt să stopeze acțiunea morfinei până la venirea paramedicilor.

Deodată, m-am oprit din ce făceam și s-a produs un fenomen straniu. M-am detașat de acțiune și am devenit un spectator îndepărtat.

Timpul s-a dilatat și am avut o revelație. Puteam s-o salvez pe Almine, dar puteam și să nu fac nimic. Să mă mulțumesc s-o las să moară. Și toate problemele mele ar fi dispărut odată cu ea. Théo ar fi mers în continuare la școală la Paris și până la urmă eu aș fi primit înapoi custodia lui. Moartea Alminei prin supradoză ar fi discreditat acuzațiile pe care le adusese împotriva mea și n-aș mai fi avut probleme judiciare și financiare. Viața mi-ar fi oferit pe tavă o răsturnare de situație neașteptată.

Inima a început să-mi bubuie în piept. Eram în sfârșit la comandă, ca în romanele mele. *În definitiv, meriți ceea ce ți se întâmplă.* Revedeam figura severă a Kadijei care mă făcea laș. De data asta, nu trebuia să mă înmoi. Almine se pusese singură în situația asta. Eram stăpânul destinului meu, unicul care hotăra dacă viața mea o lua într-un sens sau în altul. Aveam să-mi cresc fiul, să-i fac ciocolată

caldă în fiecare dimineață, să-i citesc o poveste în fiecare seară, să plec cu el în vacanță. Să nu-mi mai fie teamă că o să-l pierd. În sfârșit.

5.

Am ieșit pe punte. Ploaia se întețise. Era pustiu. Nu vedeai nici la zece metri în față. Nimeni nu mă văzuse intrând aici. Poate existau camere de supraveghere în această zonă a portului, dar era puțin probabil. Și cine ar verifica? Supradoza era clară. Nu eu o omorâsem pe Almine. Ci ea singură. Comportamentul ei, nebunia ei, dorința ei de a face rău.

Alergam prin ploaie. Chiar aveam să fac asta. Știam că n-o să mă întorc. Am descuiat ușa mașinii de la distanță și am urcat la volan. Am pornit motorul fără să mai aștept, dornic să mă îndepărtez cât mai repede posibil de barca aceea. Am făcut manevra de a da înapoi și am scos un urlet.

— Fir-ar să fie! M-ai speriat!

Flora Conway era așezată pe scaunul pasagerului. Cu părul ei uscat tuns drept, cu ochii ei verzi care te străpungeau, cu rochia din lână cu broderie și cu geaca de blugi.

— Cum ai intrat în mașină?

— Nu mai e nimeni altcineva în această mașină, Romain. Totul se întâmplă în mintea ta, o știi prea bine. Vorbești tot timpul în interviurile tale despre personajele care vin să-l bântuie pe scriitorul care le-a dat viață.

Am închis ochii pentru câteva secunde și am tras adânc aer în piept, sperând că atunci când îi voi deschide, Flora Conway va fi dispărut. Dar nu era cazul.

— Cară-te, Flora!

— Am venit să te împiedic să comiți o crimă.

— N-am ucis pe nimeni.

— Dar ești pe cale s-o faci. Ești pe punctul de a-ți ucide soția.

— Nu, nu putem vedea lucrurile așa. Ea e cea care vrea să-mi facă felul.

— Dar în momentul de față este pe cale să se înece cu propria-i vomă.

O perdea de ploaie acoperea parbrizul. Unul după altul, două fulgere au sfâșiat cerul, urmate în curând de un bubuit puternic de tunet.

— Nu-mi complica sarcina, te rog. Întoarce-te de unde ai venit. Fiecare cu problemele lui.

— Problemele tale sunt și ale mele, ale mele sunt și ale tale, după cum bine știi.

— Tocmai, moartea lui Almine mi-ar rezolva toate problemele.

— Tu nu ești așa, Romain.

— Toate ființele umane sunt niște potențiali asasini. Chiar tu ai scris despre asta: un copil poate ucide, o străbunică poate ucide.

— Dacă o lași pe Almine să moară, o să fii înghițit de partea întunecată a ființei tale. O lume din care nu te mai întorci.

— Astea sunt niște clișee.

— Nu! Nu vei mai fi niciodată Romain Ozorski cel de dinainte. Viața nu-și va mai relua cursul normal.

— N-am de ales, dacă vreau să-mi păstrez fiul. Chiar și dacă o salvez pe Almine, scorpia asta n-o să-mi fie în niciun fel recunoscătoare. Dimpotrivă. Se va grăbi s-o șteargă în Statele Unite.

— În caz contrar, vei fi un criminal și asta te va bântui zi și noapte.

Furtuna se înteţise şi mai tare. Aveam impresia că ploaia care bătea în acoperişul maşinii avea să facă ţăndări parbrizul. În interior, aerul devenise irespirabil, aşa încât am hotărât să schimb tactica.

— Îmi pun destinul în mâinile tale, Flora. Dacă o abandonez pe Almine, o s-o recuperezi pe Carrie. Dacă o salvez pe soţia mea, n-o să-ţi mai vezi fiica. Tu decizi.

Nu se aştepta la asta. Expresia feţei i s-a schimbat şi chipul şi-a recăpătat instantaneu duritatea pe care i-o cunoşteam.

— Eşti într-adevăr un ticălos.

— Acum e rândul tău să-ţi asumi răspunderea.

De furie, a dat cu pumnul în geam.

N-am slăbit presiunea:

— Hai, hotărăşte-te! Preferi şi tu *partea întunecată*?

A plecat ochii, sleită de puteri, epuizată.

— Eu vreau pur şi simplu adevărul.

M-a mai privit o dată, apoi a deschis portiera şi a ieşit din maşină. Eram amândoi în acelaşi impas. În ochii ei, citeam durerea mea. În epuizarea ei, propria-mi disperare. Am ieşit în ploaie ca să o opresc, dar dispăruse. Şi am înţeles că era fără îndoială ultima dată când o vedeam pe Flora Conway.

Învins, m-am întors la scara din pietre albe care cobora spre bărci şi, odată ajuns pe chei, mi-am scos telefonul ca să sun la 112.

10

Imperiul durerii

Viața, această povară care ne este impusă, este prea grea pentru noi, ne aduce prea multe suferințe, decepții, probleme insolubile. Ca s-o suportăm, n-am putea să ne lipsim de sedative.

Sigmund FREUD

1.

Cape Cod, Massachusetts

Ambulanța gonea pe drumul de pământ care șerpuia printre dune, ridicând în urma ei nori de praf. Soarele care asfințea la orizont alungea umbrele pinilor și ale arbuștilor și colora vegetația în portocaliu.

Cu amândouă mâinile încleștate pe volan, cu privirea hotărâtă, Flora suporta zgâlțâiturile fără să reducă viteza. Extremitatea nordică a Winchester Bay se prelungea până la un fost far octogonal de vreo doisprezece metri înălțime construit pe o colină mică. 24 Winds Lighthouse: Farul celor 24 de Vânturi. Lângă turn, o casă albă, drăguță, cu

fațadă din lemn și acoperiș ascuțit din ardezie dădea spre ocean. Reședința de vacanță a lui Fantine.

Flora a urcat aleea de pietriș care ducea până la căsuță și a parcat lângă decapotabila editoarei sale mașina pe care o furase cu câteva ore înainte. Înconjurat de valuri și stânci, locul trezea sentimente contradictorii. Atunci când soarele strălucea, te aflai într-un peisaj bucolic de carte poștală sau în picturile marine pe care proprietarii de la Martha's Vineyard sau Cape Cod le afișau în cabanele lor. Dar când norii și vântul luau în stăpânire locul, decorul căpăta un aspect mai zbuciumat și mai dramatic. Cum era la ora aceasta, când soarele tocmai dispăruse. Învăluite în întuneric, falezele de granit făceau ca priveliștea să pară încremenită și deformau perspectiva ca în unele tablouri ale lui Hopper care îți dau fiori.

Flora venise deja aici de două ori înainte ca Fantine să înceapă lucrările de restaurare a casei. Hotărâtă, a urcat șirul de trepte până la intrarea în casa adăpostită sub un mic pridvor. A bătut la ușă și n-a așteptat decât câteva secunde până să vină Fantine să-i deschidă.

— Flora? Eu... Nu m-ai anunțat că vii.

— Te deranjez?

— Dimpotrivă. Sunt fericită să te văd.

Jeanși skinny, cămașă albastră cu nasturi sidefați, balerini de lac: Fantine era elegantă în toate împrejurările. Chiar și când stătea singură, la început de weekend, în această casă ruptă de lume.

— De unde vii? a întrebat, aruncând o privire suspicioasă spre ambulanță.

— De acasă. Îmi oferi ceva de băut?

Editoarea a avut o secundă de ezitare care nu i-a scăpat Florei, apoi și-a revenit.

— Bineînțeles, intră!

Casa fusese frumos renovată: traversat de grinzi aparente și dotat cu ferestre panoramice, livingul oferea o priveliște infinită asupra oceanului. Totul era de bun gust, asemenea stilului proprietarei: parchetul cu stinghii mari din lemn de stejar lăcuit, piesele de mobilier în nuanțe estompate din lemn ceruzat, bancheta Florence Knoll din material textil roz-pudrat. Flora și-o imagina foarte bine pe Fantine pe această canapea, înfășurată într-un pled din cașmir, citind manuscrise pretențioase și bând cu înghițituri mici ceaiul bio de fructe cumpărat de la noul artizan din Hyannis Port.

— Ce ți-ar plăcea? Tocmai mi-am făcut un ceai cu gheață.

— E foarte bine.

În timp ce Fantine se ducea în bucătărie, Flora s-a apropiat de fereastră. Foarte departe, la orizont, un velier solitar împins de valuri părea pe punctul de a dispărea. Pe cer, niște nori se învolburau. A avut din nou impresia că realitatea e nestatornică și s-a simțit claustrată, în pofida faptului că stătea într-o casă cu deschidere către ocean. Falezele abrupte, freamătul valurilor care se loveau de țărm, țipătul pescărușilor o amețeau.

S-a dat înapoi și s-a adăpostit lângă șemineu. Ca și restul încăperii, spațiul de „lângă foc" era plăcut și bine amenajat: un coș cu lemne, foale aproape noi, un recipient pentru ustensile din metal lucios în care se aflau un vătrai și un clește. Pe brâul de deasupra căminului, o sculptură în bronz „Pomme Bouche" de Claude Lalanne și o placă de aramă pe care Flora o văzuse altă dată prinsă de micul zid care înconjura casa. O rază a vânturilor gravată în metal care enumera diverse vânturi cunoscute în

Antichitate. Sub rozetă, o inscripție în latină ce avertiza: *După suflarea celor douăzeci și patru de vânturi, nu va mai rămâne nimic.* Un întreg program...

— Ți-am adus ceaiul.

Flora s-a întors brusc. La un metru de ea, Fantine îi întindea un pahar mare cu câteva cuburi de gheață. Nu părea prea liniștită.

— Ești sigură că te simți bine, Flora?

— Mă simt foarte bine. Tu, în schimb, pari îngrijorată.

— Ce faci cu vătraiul ăla în mână?

— Ți-e frică de mine, Fantine?

— Nu, dar...

— Ei bine, greșești, ar trebui să-ți fie.

Editoarea a făcut un pas înapoi și a încercat să-și ducă mâinile la față pentru a se proteja de lovitură, dar n-a fost destul de rapidă. Diavolul tocmai îi trăsese o cortină neagră prin fața ochilor. A avut impresia foarte stranie că aude zgomotul corpului său care se prăbușea pe parchet și și-a pierdut cunoștința.

2.

Când Fantine a deschis ochii, se lăsase deja noaptea. De mult timp, fără îndoială, căci era întuneric. Simțea o arsură în spatele gâtului, pornind de la claviculă și urcând până la ceafă. Nu putea s-o vadă, dar își închipuia că este o umflătură, o bășică imensă care îi deforma pielea. Pleoapele îi erau grele, ca și cum s-ar fi trezit dintr-o anestezie, și i-a luat ceva timp până să înțeleagă unde se află: în vârful turnului farului. În spațiul străMt unde se găsea altădată felinarul. Încheieturile și antebrațele îi erau legate de scaunul Adirondack[20] care se afla de obicei

[20] Scaun din lemn, cu spetează și brațe, pentru grădină sau terasă. (*N.t.*)

pe verandă. Nu putea să-și miște picioarele, care îi erau imobilizate cu o plasă de pescuit.

Acoperită de propria sudoare înghețată, Fantine a încercat să-și ducă puțin capul într-o parte, dar o durea prea tare. Vântul zgâlțâia geamurile turnului. Semiluna a apărut deodată din nori, sus pe cer, reflectându-se pe suprafața oceanului.

— Flora! a strigat ea.

Dar n-a obținut niciun răspuns.

Fantine era îngrozită. Spațiul strâmt era cam împuțit. Mirosea a sare, a transpirație și a pește, chiar dacă fără îndoială nimeni nu urcase până acolo. Era un loc pe care nu-l renovase, în care nu se simțea bine și unde nu punea niciodată piciorul, în ciuda priveliștii care-ți tăia răsuflarea.

Deodată, parchetul a scârțâit și Flora a apărut în fața ei, cu chipul împietrit și având în ochi o sclipire de nebunie.

— De-a ce te joci, Flora? Dezleagă-mă!

— Gura! Nu vreau să te aud.

— Dar ce faci? Sunt prietena ta, Flora, întotdeauna am fost.

— Nu, ești doar o femeie care nu are copii și care nu poate să mă înțeleagă.

— Toată chestia asta n-are niciun sens.

— Gura, am zis! a urlat Flora, dându-i o palmă editoarei.

De data asta, Fantine a tăcut și lacrimile au început să-i curgă pe obraji. Flora s-a sprijinit de balustrada din lemn și a început să scotocească în trusa medicală de urgență pe care o luase din ambulanță. După ce a găsit ce căuta, s-a apropiat de Fantine.

— Știi, m-am tot gândit de șase luni încoace...

Lumina lunii a scos la iveală ceea ce ținea Flora în mână: un bisturiu cu mâner plat de vreo douăzeci de centimetri.

— M-am tot gândit și iată ce cred: cred că, dincolo de ifosele tale de mare doamnă, ești o nebună. O nebună diabolică.

Fantine a simțit cum îi crește pulsul și cum panica pune stăpânire pe ea. Ar fi putut încerca să urle, dar nimeni n-ar fi auzit-o. Acolo, erai oarecum în afara timpului, de parcă nu mai exista nicio graniță între trecut, prezent și viitor. Vântul șuiera cu un zgomot infernal, iar cel mai apropiat vecin se afla la mai mult de un kilometru și avea optzeci și cinci de ani.

Flora a vorbit mai departe cu înflăcărare, ca și cum ar fi fost posedată:

— De când s-a născut Carrie, mă tot bați la cap că sunt lipsită de vlagă, că mi-am pierdut forța, vigoarea, creativitatea. Așa că uite ce cred eu mai exact: că mi-ai răpit fata ca să-mi provoci o suferință imensă.

— Nu!

— Ba da, ăsta a fost mereu crezul tău, metoda Lobo Antunes: „Omul suferă și scriitorul se întreabă cum să folosească această suferință în munca lui". Cărțile pe care le preferi sunt cele scrise cu o pană înmuiată în sânge și lacrimi. Voiai să-mi hrănesc suferința pentru a scrie un roman. Un roman despre durerea pură. O carte care n-a fost niciodată scrisă până acum. Căci, în definitiv, de la bun început, n-ai urmărit decât asta: să scoți din mine emoții pentru ca eu să fac din ele cărți.

— E curată nebunie ce spui, Flora. Ți-ai pierdut mințile.

— Bineînțeles, toți creatorii adevărați sunt nebuni. Creierul lor este hiperactiv în permanență, tot timpul

pe punctul de a face implozie. Așa că, ascultă-mă bine, o să-ți pun *o singură* întrebare la care nu vreau decât *un singur* răspuns.

Și-a apropiat bisturiul la câțiva centimetri de ochii lui Fantine.

— Dacă răspunsul tău nu-mi convine, cu atât mai rău pentru tine.

— Nu, lasă ăla jos. Te implor!

— Gura! Iată întrebarea: unde ai sechestrat-o pe fiica mea?

— Nu i-am făcut nimic lui Carrie, Flora, ți-o jur!

Cu o forță surprinzătoare, Flora a apucat-o de gât și a început s-o strângă furibund cu o singură mână, scrâșnind din dinți.

— Unde ai sechestrat-o pe fiica mea?

După câteva secunde, Flora și-a slăbit strânsoarea, dar, în timp ce Fantine își recăpăta suflul, romanciera a lovit cu bisturiul, urlând de furie. Lama a străpuns mâna femeii și s-a înfipt în brațul de lemn al scaunului.

Un moment de liniște. Apoi un urlet îngrozitor. Cu fața schimonosită de durere, Fantine își privea cu oroare mâna țintuită de scaun.

— De ce *mă obligi* să fac asta? a întrebat-o Flora.

Și-a șters sudoarea de pe frunte și, în elanul ei, a scotocit din nou în trusa medicală de urgență pentru a scoate un alt scalpel, mai scurt și mai ascuțit.

— Următorul o să-ți spintece mai întâi timpanul, apoi îți va ciopârți creierul, a amenințat ea, agitând bisturiul prin fața ochilor terorizați ai editoarei.

— Oprește... oprește-te, a gâfâit Fantine, gata să leșine.

— Unde ai sechestrat-o pe fiica mea? a repetat Flora.

— Bine, o să... O să-ți spun adevărul.

— Nu-mi zice că *o să* mi-l spui. Spune-mi-l! Unde este Carrie?

— Într-un si... sicriu.

— Ce?

— Într-un sicriu, a gemut Fantine. La cimitirul Green-Wood din Brooklyn.

— Nu, minți!

— Carrie a murit, Flora.

— Nu!

— Sunt șase luni de când a murit. Șase luni de când ești internată la Blackwell, pentru că refuzi să accepți asta!

3.

Flora a primit ultima veste dându-se înapoi și clătinându-se ca și cum tocmai încasase un glonț în burtă. Și-a pus mâinile la urechi, incapabilă să mai asculte urmarea acestui adevăr pe care și-l dorise totuși cu atâta ardoare.

A lăsat-o pe Fantine în voia sorții, a coborât scara până la parter și a ieșit în beznă. Odată ajunsă afară, a făcut câțiva pași spre faleză. Noaptea era acum magnifică, de o limpezime desăvârșită, uimitoare. Vântul se dezlănțuia, valurile se izbeau de stânci. Imagini insuportabile, prea mult timp refulate, îi treceau fulgerător prin fața ochilor.

Toate digurile din mintea ei erau pe punctul de a ceda, înghițindu-i ultimul refugiu, înecându-i și ultima fărâmă dintr-un teritoriu pe care reușise să-l păstreze în afara zonelor inundabile. Valul seismic a măturat totul în calea lui, aruncând în aer zidurile mentale de apărare ridicate de șase luni încoace și făcând să sară siguranța care îi menținea creierul la adăpost de cea mai cruntă realitate: propria-i responsabilitate pentru moartea copilului său.

Ajunsă aproape de marginea coastei stâncoase și abrupte, un halou de culoarea ambrei a apărut în spatele ei. Omul-iepure în costum de valet a ieșit din cercul luminos. Strălucirea lunii făcea să-i sclipească galoanele și nasturii aurii de la haina roșie. Capul îi era diform și mai înspăimântător decât ultima oară. Flora s-a gândit că o fi îngrozit-o pe micuța Carrie cu dinții lui imenși și cu urechile păroase și pleoștite. Dar Carrie fusese probabil și mai îngrozită când simțise cum cade de la etajul șase.

Iepurele nu încerca să-și ascundă zâmbetul triumfător.

— Ți-am zis: orice ai face, nu vei putea niciodată să schimbi sfârșitul poveștii.

De data asta, Flora nici măcar nu s-a mai chinuit să-i răspundă. A lăsat capul în jos. Își dorea ca toate astea să se termine. Foarte repede. Satisfăcut de victoria lui, iepurele a insistat:

— Realitatea o să te facă să plătești, întotdeauna.

Apoi a întins laba mare și păroasă spre Flora și i-a arătat din cap prăpastia care se căsca sub picioarele lor.

— Vrei să sari cu mine?

Aproape ușurată, Flora a încuviințat și l-a apucat de mână.

La lumina zilei

Draga mea Carrie,

Pe 12 aprilie 2010, era o după-amiază frumoasă, senină și însorită, ca multe altele pe care ți le oferă New Yorkul primăvara. Ca de obicei, m-am dus pe jos să te iau de la școală.

Când am ajuns acasă, în Lancaster Building, pe Berry Street, numărul 396, ți-ai scos din picioare tenișii pentru a-ți pune papuceii preferați, cei roz cu pompoane pufoase pe care ți-i făcuse cadou nașa ta Fantine. Te-ai ținut după mine până la comoda pe care se afla combina muzicală și mi-ai cerut — bătând din palme — să-ți pun muzică. M-ai ajutat să scot rufele din mașina de spălat și să le întind la uscat, după care ai vrut să ne jucăm de-a v-ați ascunselea.

— Nu trișa, mami! m-ai certat tu, însoțindu-mă în camera mea.

Te-am sărutat pe năsuc. Apoi, cu mâinile la ochi, am început să număr cu voce tare, nici prea lent, nici prea repede.

— Unu, doi, trei, patru, cinci...

Îmi amintesc lumina aproape ireală din acea după-amiază. Un halou portocaliu colora apartamentul nostru care îmi plăcea atât de mult și în care eram atât de fericite.

— ... șase, șapte, opt, nouă, zece...

Îmi amintesc foarte bine zgomotul înăbușit al pașilor tăi micuți pe parchet. Te-am auzit traversând livingul și răsturnând fotoliul Eames care trona în fața unui imens perete de sticlă. Era atât de plăcut! Mintea mea, ușor amorțită de căldura din apartament și de melodie, hoinărea aiurea.

— ... unsprezece, doisprezece, treisprezece, paisprezece, cincisprezece...

Nu fusesem niciodată atât de fericită ca în ultimul an. Îmi plăcea să trăiesc cu tine, să mă joc cu tine, îmi plăcea complicitatea dintre noi. În epoca noastră apocaliptică, în presă apăreau tot mai multe reportaje despre cupluri care mărturiseau că, din pricina problemelor de mediu și a suprapopulării, făcuseră alegerea „rațională" de a nu avea copii. Era o alegere pe care o respectam, dar care nu era a mea.

— ... șaisprezece, șaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece, douăzeci.

Am deschis ochii și am ieșit din cameră.

— Atenție, atenție! Cine nu-i gata îl iau cu lopata!

Nimic nu mi-a plăcut mai mult pe lume decât să împart aceste momente cu tine, iar simplul fapt de a fi trăit aceste clipe scuză și justifică tot restul.

Îi dă un sens.

— Carrie nu este sub perne... Carrie nu este în spatele canapelei...

O adiere de gheață a străbătut dintr-odată încăperea, ca un curent de aer. Am urmărit cu privirea o rază de soare care urca pe parchetul gălbui. Unul dintre marile panouri vitrate ale peretelui de sticlă fusese deschis, lăsând un spațiu căscat spre neant.

Mi-am simțit stomacul sfâșiat, un nod de spaimă mi-a urcat în gât și mi-am pierdut cunoștința.

Fiica romancierei Flora Conway moare după ce cade de la etajul șase

Associated Press, 13 aprilie 2010

Carrie Conway, în vârstă de trei ani, fiica scriitoarei galeze Flora Conway, a decedat ieri după-amiază după ce a căzut de la etajul șase al unui imobil din Brooklyn. La puțin timp după ce s-a întors de la grădiniță, fetița a aterizat pe trotuarul de pe Berry Street, în fața intrării în Lancaster Building unde locuia împreună cu mama ei din luna ianuarie. În stare foarte gravă, ea a decedat în ambulanță ca urmare a rănilor suferite.

După primele cercetări, fetița ar fi căzut de la o fereastră a apartamentului care ar fi rămas în mod accidental deschisă după ce angajații unei firme de curățenie au trecut pe-acolo.

„În acest stadiu al anchetei, se pare că moartea fetiței este un accident tragic", a declarat detectivul Mark Rutelli, primul polițist care a ajuns la locul dramei.

În stare de șoc, Flora Conway a fost internată la Blackwell Hospital din Roosevelt Island. Tatăl fetiței, balerinul Romeo Filippo Bergomi, nu se afla în Statele Unite când s-a produs accidentul.

*

Flora Conway vinovată de neglijență

New York Post, 15 aprilie 2010

Astăzi, circumstanțele morții micuței Carrie Conway devin mai clare. [...]

Încă din seara producerii accidentului, locotenentul Frances Richard, care supervizează ancheta poliției, arătase că omologii ei de la Health Department preluaseră partea administrativă a investigațiilor. Fusese demarată o procedură prin care să se verifice dacă imobilul era în conformitate cu legile municipale de urbanism. Lancaster Building, o frumoasă clădire din fontă, situată pe Berry Street, funcționa pe vremuri ca depozit pentru o fabrică de jucării. Înainte de a fi foarte elegant renovată, fusese abandonată timp de aproape trei decenii.

Birourile dezvoltatorului imobiliar care a comercializat apartamentele au fost percheziționate marți. Documentele găsite cu această ocazie arată că actele de vânzare au fost semnate și cheile au fost înmânate doamnei Conway înainte de terminarea lucrărilor de reabilitare și mai ales înainte de securizarea deschiderilor. Totuși, tranzacția a fost realizată conform legii, doamna Conway semnând un act de asumare a răspunderii. Prin acesta, ea se angaja să securizeze conform normelor și pe cheltuiala sa toate deschiderile vitrate, îndeosebi prin adăugarea de balustrade interioare. „După o inspecție a serviciilor noastre, securizarea conform normelor n-a fost realizată de doamna Conway", a declarat în acea zi Renatta Clay, patroana NYC Law Dpt[21], în timpul

[21] New York City Law Department — Departamentul de drept al orașului New York. (*N.t.*)

unei scurte intervenții în fața presei. Așadar, propria-i neglijență, și nicidecum intervenția dezvoltatorului sau a firmei de curățenie, a provocat moartea tragică a fiicei sale, de care este în mod direct răspunzătoare. „Această concluzie", adaugă doamna Clay, „nu repune în discuție caracterul accidental al morții lui Carrie Conway", precizând că nu va fi făcută nicio acuzație de crimă împotriva celor implicați în acest caz.

Înhumarea fetiței va avea loc vineri, 16 aprilie, în cimitirul Green-Wood din Brooklyn, în cea mai strictă intimitate.

11

Liturghia orelor

Numai cel care coboară în Infern își salvează iubita.

Søren KIERKEGAARD

Trei luni mai târziu
14 ianuarie 2011

Nu s-a întâmplat niciun miracol, dimpotrivă. Imediat ce Almine a scăpat cu bine, primul lucru pe care l-a făcut a fost să-și grăbească plecarea la New York. Prevăzută inițial de Crăciun, călătoria a avut loc la începutul vacanței de Toussaint[22]. Și de atunci n-aveam decât foarte puține vești de la fiul meu. Sătucul eco din Pennsylvania unde Almine o urmase pe Zoé Domont se mândrea cu faptul de a fi o zonă fără Wi-Fi, cu o rețea telefonică oscilantă, așa că era foarte comod să nu mi se răspundă la apeluri.

[22] Sărbătoarea Tuturor Sfinților – Sărbătoare religioasă catolică, celebrată pe 1 noiembrie. În Franța, cu acest prilej, elevii au o vacanță de o săptămână. (*N.t.*)

Azi — de ziua lui — Théo fusese pentru scurt timp spitalizat în Manhattan pentru o intervenție benignă, montarea unui dren transtimpanic în urechea dreaptă la care făcea în mod repetat otită. Putusem să vorbesc cu el câteva minute prin *video call* pentru a-l liniști înainte să intre în sala de operație.

După ce închisese, rămăsesem mai multe minute nemișcat, uitându-mă în gol, năucit, și gândindu-mă la trăsăturile fine ale chipului fiului meu, la privirea lui radioasă care exprima poftă de viață și de aventură. Almine nu reușise încă să-i distrugă această latură candidă și curioasă în același timp.

Ningea întruna de dimineață. Amețit de durere și de o bronșită de care nu mai scăpam, am hotărât să mă culc la loc. De când mi-l luase pe Théo, mă dădusem bătut. Sistemul meu imunitar era la pământ. Gripă, sinuzită, laringită, gastrită: nimic nu mă cruțase. Învins, petrecusem sărbătorile de sfârșit de an retras în mine însumi. Nu mai aveam familie, iar prieteni adevărați nu avusesem niciodată. Agentul meu literar încercase să mențină o legătură amicală cu mine, dar până la urmă i-am zis vreo două și l-am trimis la plimbare. Nu mai voiam compasiune. În rest, „marea familie a editorilor de carte" mă lăsase baltă. Ceea ce nici nu mă surprinsese, nici nu mă afectase. Știu de mult timp și mai ales de când l-am citit pe Albert Cohen că „fiecare om este singur și nimănui nu-i pasă de nimeni, iar durerile noastre sunt o insulă pustie". Iar distanța lașă pe care o luaseră față de mine era consecința disprețului pe care această mocirlă mi-l provocase întotdeauna.

M-am trezit pe la șapte seara, arzând din cauza febrei și sufocându-mă. Înghițisem un sfert de litru de sirop

de tuse de ieri încoace și mă simțeam tot rău în ciuda paracetamolului și a antibioticelor. M-am chinuit să mă așez pe pat și am comandat un taxi prin telefon.

Întrucât nu avusesem niciodată medic de familie, m-am târât la pediatrul care-l îngrijise pe Théo încă de la naștere. Un excelent pediatru de modă veche care avea cabinetul în arondismentul 17. Doctorului îi plăceau cărțile mele și, văzând în ce hal eram, i s-a făcut probabil milă de mine. M-a consultat pe îndelete și m-a trimis imediat să fac o radiografie la plămâni, după ce m-a pus să-i promit că o să mă duc chiar luni să mă vadă un confrate de-al său pneumolog. M-a asigurat că-l va suna pentru a-mi face o programare.

M-am dus așadar de îndată la Institutul de Radiologie din Paris, unde am așteptat mai bine de două ore până să ies cu o radiografie a stării alarmante în care se găseau alveolele mele pulmonare.

Cu capul vraiște, am făcut câțiva pași pe trotuarul înghețat, la intersecția dintre bulevardul Hoche și strada Faubourg-Saint-Honoré. Temperaturile se menținuseră toată ziua sub zero grade. Se înserase de mult și cred că niciodată nu-mi fusese atât de frig. Febra care revenise mă făcea să mă clatin pe picioare și îmi dădea senzația că o să îngheț pe loc. Etern distrat, îmi uitasem prostește mobilul acasă, ceea ce mă împiedica să comand un taxi. Cu privirea încețoșată, am pândit așadar un taxi liber în noapte. După două minute, am decis să-mi continui drumul până în piața Ternes, unde aș fi avut mai multe șanse să găsesc o mașină. Nu era tocmai ceață, dar zăpada care continua să cadă îngreuna circulația. La Paris, sunt de ajuns doi centimetri de pulbere albă pentru ca lumea să se oprească-n loc.

După o sută de metri, am luat-o la dreapta ca să mă îndepărtez de monstruosul ambuteiaj care paraliza cartierul. Străduța Daru pe care mă aflam acum îmi era necunoscută. Departe de a mă face să mă întorc din drum, fulgii argintii care veneau din față mă hipnotizau și mă ghidau în direcția unei lumini aurii care părea să plutească sub cerul murdar. După alți câțiva pași, am descoperit o biserică rusească în buricul Parisului.

Știam de existența catedralei Saint-Alexandre-Nevsky — un vechi locaș de cult al comunității rusești din capitală —, dar nu pusesem niciodată piciorul pe-acolo. Din exterior, edificiul era o mică bijuterie în stil bizantin: cinci fleșe în vârful cărora se aflau cupole și cruci aurii, cinci săgeți albe din piatră care se proiectau pe fundalul negru într-o armonie celestă.

Clădirea mă magnetiza. Ceva m-a tras în interior. O curiozitate, o speranță, promisiunea căldurii.

Mirosul puternic de ceară topită, de tămâie și de smirnă fumegândă m-a vrăjit încă de la intrare. Edificiul fusese construit după un plan în formă de cruce greacă, fiecare extremitate deschizându-se spre o mică absidă care se ridica asemenea unui turnuleț.

Ca un turist, am observat mai întâi elementele decorative tipice bisericilor ortodoxe: abundența de icoane, dominația cupolei centrale care te trăgea spre înalt, dar și acel melanj inexplicabil de austeritate și poleire. În ciuda candelabrului monumental care dădea impresia că se umple de praf, în ciuda mulțimii de lumânări aprinse cu flacără tremurândă, luminozitatea era redusă. Iar locul, aproape pustiu și străbătut de curenți de aer. Un naos-fantomă primitor, învăluit în parfumul pătrunzător de rășină și de tămâie.

Am înaintat până la un sfeșnic impozant a cărui lumină aureola o mare pictură academică: *Iisus propovăduind pe lacul Tiberiada*. Semiîntunericul invita la reculegere. Nu știam prea bine de ce eram acolo, dar mă simțeam brusc în elementul meu. Totuși, nu fusesem niciodată credincios. Mult timp, singurul zeu în care crezusem fusesem eu. Să spunem mai degrabă că, în fața tastaturii mele, ani de-a rândul mă considerasem Dumnezeu. Sau, mai exact, sfidasem un zeu în care nu credeam, construind o lume — lumea mea — nu în șase zile, ci în douăzeci de romane.

Da, de atâtea ori mă considerasem un demiurg. În comportamentul meu față de ceilalți, o făceam pe scriitorul umil, în ciuda succesului. Dar nu și în actul de a scrie. De când mă știu, am avut această predispoziție să pun în scenă personaje plăsmuite de imaginația mea, să mă răzvrătesc împotriva realității, s-o trimit la dracu' și s-o zugrăvesc după bunul meu plac.

Căci, în esență, asta înseamnă să scrii: să sfidezi ordinea lumii. Să-i înlături prin scris imperfecțiunile și absurditatea.

Să-l sfidezi pe Dumnezeu.

Dar în seara asta, în această biserică, tremurând din cauza febrei, pierdut în deliruri, nu mă simțeam în largul meu. Mă simțeam strivit de înălțimea bolții. Încă puțin și aș fi făcut o plecăciune, a fost cât pe ce. Precum fiul rătăcitor întors acasă, eram gata să fac orice pentru a fi iertat. Pentru a-l regăsi pe Théo, eram gata să mă lepăd de tot, să renunț la tot.

Brusc, am fost cuprins de un soi de vertij și m-am sprijinit de una dintre coloanele de marmură neagră. Toate astea nu puteau fi luate în serios, febra mă făcea să

delirez. Am simțit un șuvoi de acid urcând din stomac. Întreaga mea ființă se disloca. Nu mai aveam oxigen. Inima necrozată și cangrenată de durere bătea când accelerat, când prea rar. Toată energia mă părăsise. Corpul meu era o câmpie aridă și pustie, un pământ pârjolit acoperit cu zăpadă.

Am făcut câțiva pași spre ieșire. Visam pur și simplu la un pat pe care să mă arunc pentru a mă cufunda într-un somn veșnic. Viața mea se oprise de când îl pierdusem pe Théo. Viitorul nu era decât un lung tunel de gheață căruia n-aveam să-i văd niciodată capătul. Până la urmă, n-aveam nevoie nici de pat, nici de pătură. Voiam doar să mă culc oriunde pe jos, așteptând să vină să mă prindă ca pe un câine.

Când eram aproape de ieșire, m-am întors, călăuzit de o mână invizibilă, și m-am dus înapoi până la statuia din lemn a unui Crist aureolat. Ca și când ar fi fost rostită de altcineva, o interpelare, între promisiune și sfidare, mi-a ieșit din gură cu voce tare:

— Dacă îmi dai fiul înapoi, n-o să mă mai cred drept Tine. Dacă îmi dai fiul înapoi, n-o să mai scriu!

Eram singur în liniștea bisericii. Lângă sfeșnice și lămpi cu ulei, am simțit din nou căldura străbătându-mi venele.

Afară, ningea.

La New York, un băiețel francez de șapte ani a reușit să ia avionul singur și fără bilet!

Le Monde, 16 ianuarie 2011

Vineri seara, un băiețel de șapte ani, spitalizat la New York, a reușit să scape de sub supravegherea mamei lui și a personalului din aeroportul Newark pentru a urca la bordul unui avion cu destinația Paris.

Romain Ozorski n-ar fi îndrăznit niciodată să pună povestea asta în scenă în vreunul dintre romanele sale. Până și cititorii lui cei mai fideli ar fi considerat-o improbabilă. Și totuși...

Pe la sfârșitul după-amiezii de vineri, Théo, în vârstă de șapte ani, fiul celebrului scriitor, care trăiește actualmente împreună cu mama lui în Pennsylvania, a reușit mai întâi să fugă de personalul spitalului Lenox din statul New York (Upper East Side Manhattan), unde era internat pentru o intervenție benignă. Prevăzător, copilul a comandat un VTC[23] pe aplicația Uber cu ajutorul unui telefon pe care l-a furat de la o infirmieră. Odată urcat în mașină, l-a convins pe șofer că părinții săi îl așteaptă la aeroportul Newark.

---

23 Abreviere de la *Véhicule de Tourisme avec chauffeur*, mașină cu șofer care, spre deosebire de taxi, nu are semne distinctive și oferă condiții de călătorie mai confortabile. (*N.t.*)

Ajuns acolo, băiețelul a reușit performanța de a trece succesiv prin nu mai puțin de patru puncte de control înainte de a urca la bordul unuia dintre aeronavele companiei New Sky Airways: verificarea pașapoartelor, controlul bagajelor, filtrul de securitate cu detector de metale și controlul biletelor de îmbarcare.

O securitate defectuoasă

Camerele de supraveghere video arată tehnica ingenioasă a copilului care, în aglomerația provocată de plecările în weekend, reușește să se piardă în mulțime pentru a trece neobservat și mai ales să se alăture din când în când unei familii numeroase ca să dea de înțeles că este unul dintre membrii ei. Odată urcat în avion, copilul s-a ascuns în două rânduri în toalete pentru a evita numărarea pasagerilor, după care a revenit și s-a așezat pe locurile neocupate, distrându-i pe călători cu trucurile lui de magie. Abia cu trei ore înainte de aterizare, o stewardesă a descoperit înșelătoria, în timp ce avionul survola Atlanticul și nu mai putea face cale întoarsă.

În anul acesta, când se vor comemora zece ani de la atentatele din 11 septembrie 2001, iar teoretic călătorii vor fi supuși unor controale de securitate tot mai stricte, acest incident vine într-un moment foarte nepotrivit. Un episod demn de un roman, care nu l-a amuzat deloc pe Patrick Romer, șeful securității de la aeroportul Newark: „Acest incident este rezultatul unui neplăcut concurs de împrejurări și arată că sistemul nostru de securitate mai trebuie îmbunătățit, ceea ce o să ne străduim să facem în cel mai scurt timp". Ray LaHood, ministrul Transporturilor în administrația Obama, a considerat și

el acest eveniment ca „foarte regretabil", afirmând că totuși siguranța pasagerilor n-a fost nicio clipă pusă în pericol.

La rândul său, compania New Sky Airways i-a concediat deja pe angajații însărcinați cu îmbarcarea, precizând că obligația de a controla pasagerii înainte de îmbarcare nu ținea de datoria sa, ci de cea a aeroportului.

Viața bate ficțiunea

La sosirea pe aeroportul Roissy, Théo Ozorski a fost preluat de poliția de frontieră și încredințat apoi temporar bunicului său din partea mamei.

Théo și-a justificat fuga prin faptul că nu mai dorea să trăiască împreună cu mama lui în Statele Unite. „Vreau să locuiesc din nou cu tata și să mă întorc la școala mea din Paris", le-a repetat el polițiștilor. [...]

Intervievat de ziarul nostru, Roman Ozorski a declarat că „admiră și e mândru" de gestul fiului său, salutându-i „curajul și ingeniozitatea" și văzând în asta cea mai puternică dovadă de iubire pe care a primit-o vreodată. „Uneori, viața este mai plină de imaginație decât ficțiunea", a remarcat el, „și, când se întâmplă așa ceva, sunt momente care rămân întipărite în noi pentru totdeauna." [...] Revenind asupra conflictului cu soția lui, care durează de mai multe luni, Ozorski a arătat că acest nou episod îi va da un motiv în plus pentru a-și spăla onoarea și că va merge până în pânzele albe pentru a obține custodia exclusivă a fiului său. Contactată, Almine Ozorski n-a vrut să facă niciun comentariu.

A TREIA FAȚĂ A OGLINZII

12

Théo

Zilele noastre nu sunt frumoase decât prin viitorul lor.

Marcel PAGNOL

1.
Unsprezece ani mai târziu

18 iunie 2022, aeroportul din Bastia, Departamentul Haute-Corse

— Tu ești singura persoană care nu m-a dezamăgit niciodată, Théo. Singura persoană care mi-a întrecut așteptările.

Trebuie să recunosc că tatăl meu mi-a arătat întotdeauna multă afecțiune și că nu s-a zgârcit în a-și exprima recunoștința. Mi-a repetat de nenumărate ori aceste două fraze, încă din copilărie. Trebuie spus că, dacă stai să-l asculți, toată lumea l-a dezamăgit pe Romain Ozorski: soția lui, editorii, prietenii. Cred chiar că persoana care l-a dezamăgit cel mai mult pe Romain Ozorski este Romain Ozorski însuși.

— Hai, grăbește-te, băiete, mi-a zis el întinzându-mi geanta, până la urmă o să pierzi avionul!

Are mereu aceeași intonație când îmi vorbește. Aceleași apelative, „băiete", „dragul meu Théo", „fiule", ca atunci când aveam șase ani. Și îmi place asta.

Venisem să-l văd în Corsica unde se stabilise de când intrasem în primul an la Medicină. Petrecuserăm în pădurile din Castagniccia câteva zile plăcute, în timpul cărora încercase să facă impresie bună. Dar știam bine că era o perioadă complicată pentru el: în mai, îl pierduse pe Sandy, labradorul lui, și se plictisea îngrozitor în mijlocul caprelor și al castanilor. Îmi dădusem seama de-a lungul anilor că tatăl meu este un solitar căruia nu-i place singurătatea.

— Mă suni când ajungi, bine? mi-a cerut el punându-mi mâna pe umăr.

— Dar nu ai semnal acasă.

— Sună totuși, Théo, a insistat el.

Și-a scos ochelarii de soare. Avea o privire obosită. Mi-a făcut cu ochiul și a adăugat:

— Și nu-ți face griji pentru mine, fiule.

Mi-a ciufulit părul. L-am îmbrățișat, mi-am aruncat geanta pe umăr și am întins permisul de îmbarcare stewardesei. Înainte să plec, privirile ni s-au încrucișat pentru ultima oară. Complice, ca întotdeauna. Dar și pline de durerea încă vie a luptelor pe care le-am dus împreună altădată.

2.

Ajuns în sala de îmbarcare, m-am simțit dintr-odată singur. Cu adevărat singur. Cum mi se întâmpla de fiecare dată când îl părăseam. Înconjurat de o armată

de umbre albe care mă lăsau descumpănit și, în cele din urmă, uneori, chiar mă făceau să plâng.

Încercând să găsesc un motiv ca să mă liniștesc, am început să mă uit după *unul*. După un cititor care să aibă o carte a tatălui meu. Cu timpul, lucrul ăsta devenise mai puțin frecvent decât înainte. Când eram copil, îmi amintesc că într-adevăr cărțile lui erau peste tot. În biblioteci, în aeroporturi, în metrou, în sălile de așteptare ale cabinetelor medicale. În Franța, în Germania, în Italia, în Coreea de Sud. Tinerii, bătrânii, femeile, bărbații, piloții, infirmierele, casierele de la supermarketuri. Toată lumea citea Ozorski. Pe atunci, eram prea naiv ca să-mi dau seama. Cum nu cunoscusem mereu decât această situație, mi se părea normal ca milioane de oameni să citească povești imaginate de tatăl meu și mi-au trebuit mai mulți ani ca să conștientizez cu adevărat caracterul extraordinar al acestei situații.

Din fericire, în această sâmbătă de 18 iunie, în aeroportul Bastia-Poretta, o tânără așezată chiar pe jos, lângă automatul cu produse de vânzare — genul aventurier cu un rucsac mare, șuviță rasta, șalvari și *djembé* —, era absorbită de lectura romanului *Omul dispărut*, într-o veche ediție Livre de Poche cu o copertă uzată. Era unul dintre romanele tatălui meu care îmi plăcea mult. Îl scrisese în anul nașterii mele, în perioada când era „scriitorul preferat al francezilor". Încă mai simțeam o oarecare emoție când vedeam un cititor cufundat în lectura vreunui roman scris de el. Tatăl meu pretindea că asta nu-l mai atinge de mult timp, dar știam foarte bine că nu era adevărat.

Romain Ozorski, tatăl meu, a publicat nouăsprezece romane. Toate au fost bestselleruri. Primul, *Mesagerii*,

a fost scris când avea douăzeci și unu de ani, în timp ce era și el student la Medicină. Ultimul a apărut în primăvara lui 2010, când aveam șase ani. Dacă tastați numele lui pe Wikipedia, veți putea citi că romanele lui Ozorski au fost traduse în peste patruzeci de limbi și vândute în treizeci și cinci de milioane de exemplare.

Acest elan creator s-a oprit brusc în iarna lui 2010, la puțin timp după ce mama mea a hotărât să-l părăsească și să mă ia cu ea în Statele Unite. Începând din acea zi, tatăl meu a renunțat la stilourile lui, și-a închis calculatorul și a început să-și urască toate cărțile. Din câte spune, câteva dintre motive au fost problemele conjugale și consecințele dureroase ale acestora. Vorbea mereu despre asta ca despre ceva care n-avea legătură cu el. Ca și cum niște potențiali dușmani ar fi putut pătrunde în casa noastră pentru a ne ataca și a ne distruge căminul.

Motivul real al îndepărtării sale de scris mi-a scăpat mereu. „Să trăiești sau să scrii, trebuie să alegi", îmi repeta de fiecare dată când abordam subiectul. În copilărie, nu-mi dădusem seama cu adevărat cât de trist era acest lucru. În mod egoist, eram mulțumit să-l văd pe tatăl meu acasă, bucuros că vine să mă ia de la școală în fiecare zi, că are o disponibilitate inepuizabilă, că mergem în Parc des Princes o dată la două săptămâni, la cinematograf în fiecare miercuri, că plecăm în călătorie în toate vacanțele școlare, că facem turnee de ping-pong ore în șir, că jucăm partide prelungite de FIFA, de Guitar Hero sau de Assassin's Creed.

O voce a anunțat începerea îmbarcării. Am lăsat turma să dea din coate pentru a se repezi spre cele două stewardese ca și cum n-ar fi avut toată lumea loc în avion. Melancolia mea se transformase în îngrijorare. Îmi făcea

rău să-l văd pe tata îmbătrânind, stăpânit de această oboseală profundă. Întotdeauna crezusem că până la urmă roata avea să se învârtă din nou. Că își va recăpăta bucuria de a trăi, ba chiar că o nouă iubire îi va aduce puțină lumină în viață. Dar nu se întâmplase așa. Dimpotrivă, de când eu părăsisem Parisul pentru a-mi face studiile la Bordeaux, iar el se exilase aici, episoadele de melancolie se intensificaseră.

Tu ești singura persoană care nu m-a dezamăgit niciodată, Théo.

Cuvintele lui îmi răsunau în minte și îmi spuneam că nu făcusem mare lucru ca să merit această favoare.

Cuprins de o presimțire rea, am făcut drumul înapoi pentru a ieși din zona de îmbarcare în ciuda protestelor personalului. Tatăl meu avea cincizeci și șapte de ani, nu era bătrân. Degeaba îmi spunea să nu-mi fac griji pentru el, asta nu mă împiedica să fiu îngrijorat. Când eram mic, mă supranumea „Magicianul" sau „Houdini", pentru că primul referat pe care-l făcusem la școală era despre iluzionistul de origine maghiară, pentru că îmi petreceam timpul exersând diverse scamatorii, adesea el fiind singurul spectator, și pentru că reușisem să păcălesc camerele de supraveghere ale unuia dintre aeroporturile cele mai securizate din Statele Unite ca să mă întorc la el la Paris. Dar vremea aceea trecuse. Nu mai eram „Magicianul", n-aveam nici măcar puterea de a-l împiedica să se afunde în nisipurile mișcătoare ale depresiei.

Am traversat holul aeroportului alergând și am dat buzna în parcare. Aerul era uscat și cald ca în toiul lunii august. I-am zărit de departe silueta înaltă. Era în picioare, îndoit de spate, nemișcat lângă mașina lui.

— Tată? am strigat, luând-o la fugă spre el.

S-a întors încet, a ridicat mâna pentru a-mi face semn, a schițat un zâmbet.

Și s-a prăbușit, doborât de o săgeată invizibilă care tocmai îl nimerise fix în inimă.

Scriitorul Romain Ozorski victimă a unui atac de cord

Corse Matin, 20 iunie 2022

Romancierul Romain Ozorski este internat de sâmbătă, 18 iunie, la centrul spitalicesc din Bastia după ce a suferit un atac de cord. Cuprins de o violentă stare de rău, scriitorul s-a prăbușit în parcarea aeroportului Poretta, unde tocmai își condusese fiul.

Din fericire, niște pompieri ai serviciului de ajutor de urgență care se aflau la fața locului pentru o altă intervenție i-au făcut un masaj și au utilizat un defibrilator așteptând sosirea ambulanței.

Încă de la primirea lui în spital, echipa medicală a depistat grave leziuni ale arterelor coronariene care au impus o operație imediată. „Am început intervenția la ora 16 și am terminat-o puțin după ora 20", a precizat medicul chirurg Claire Giuliani. Operația a presupus efectuarea unui triplu bypass coronarian.

„Când s-a trezit, domnul Ozorski era într-o stare satisfăcătoare", a continuat doamna Giuliani. „Pentru moment, viața nu-i mai este în pericol", a declarat aceasta, dar este încă prea devreme pentru a ști dacă scriitorul va rămâne cu sechele neurologice în urma intervenției. „Ozorski este un autor pe care l-am citit mult când eram mai tânără", ne-a mărturisit Claire Giuliani,

care are de gând să-i ceară o dedicație pacientului său după ce acesta va fi definitiv în afara pericolului.

Altădată foarte prolific, Romain Ozorski n-a mai publicat niciun roman de doisprezece ani. El a fost căsătorit cu fostul model britanic Almine Alexander, decedată din cauza unei supradoze într-o clădire abandonată în Italia, în 2014. Singurul lor copil, Théo, se află acum la căpătâiul tatălui său.

13

Gloria tatălui meu

Mă săturasem să nu fiu decât eu însumi. Mă săturasem de imaginea Roman Gary care mi se lipise pe spate o dată pentru totdeauna în urmă cu treizeci de ani.

Romain GARY

1.

Două zile mai târziu

Paris

Am împins ușa care s-a deschis fără să scârțâie. Trecuseră doisprezece ani de când nu mai pusesem piciorul în acest apartament. O eternitate.

Tatăl meu mă minți se. În toți acești ani, pretinsese că vânduse biroul la care avea obiceiul să scrie când eram mic. Nu numai că îl păstrase, dar locul — care mirosea plăcut a floare de portocal și a lămâie neagră — nu era deloc abandonat. Cât despre birou, era un apartament la mansardă, situat în Place du Panthéon, în care el și mama locuiseră înainte de nașterea mea. Trei camere la mansardă unite pe care, după aceea, el le transformase

într-un atelier, unde mersese să scrie aproape în fiecare zi până la începutul anului 2010.

„Vreau să-mi faci un serviciu, Théo..." La spital, după ce își recăpătase cunoștința în urma operației grele pe care o suferise, acestea au fost primele cuvinte pe care le-a rostit. „Aș vrea să te duci la biroul meu de lângă Panthéon și să-mi aduci ceva."

Așa cum îmi indicase tata, recuperasem cheia de la portar, care mă asigurase că nu-l mai văzuse pe domnul Ozorski de cel puțin zece ani, chiar dacă cineva venea să se ocupe de curățenie o dată la trei săptămâni.

Am ridicat storurile de pe peretele de sticlă. Interiorul era ca în amintirile mele. Un frumos parchet din lemn de stejar, o decorațiune minimalistă — scaun Barcelona, canapea din piele, măsuță joasă din lemn pietrificat, birou din lemn de nuc ceruit —, precum și câteva opere de artă la care tatăl meu ținuse înainte de a-și pierde interesul față de toate, în afară de mine: un mic mozaic al lui Invader, o sculptură Pomme Bouche de Claude Lalanne, un tablou înfricoșător de Sean Lorenz reprezentând un om-iepure hilar din cauza căruia aveam coșmaruri când eram mic.

În bibliotecă, autorii pe care îi aprecia: Georges Simenon, Jean Giono, Pat Conroy, John Irving, Roberto Bolaño, Flora Conway, Romain Gary, François Merlin. Într-o ramă, o fotografie cu noi trei pe plaja din Golful Maimuțelor. Sunt pe umerii tatălui meu și mama merge alături de el. Este frumoasă și pare îndrăgostită. Simțim nisipul, sarea, iar soarele ne pune paiete în păr. Părem fericiți. Sunt mulțumit că a păstrat această fotografie. Asta dovedește că ceva frumos și puternic a existat o vreme între ei, în ciuda a ceea ce s-a petrecut pe urmă. Și că eu sunt fructul acestui ceva.

Înrămată alături de un desen pe care i-l făcusem de ziua lui, era faimoasa pagină din *Le Monde*, care data din 16 ianuarie 2011: **La New York, un băiețel francez de șapte ani a reușit să ia avionul singur și fără bilet!**

Privesc fotografia, un pic decolorată de timp, din mijlocul articolului. Încadrat de doi polițiști, fac V-ul victoriei cu degetele. Zâmbetul radios îmi dezvăluie dinții de lapte spațiați. Port ochelarii mei rotunzi cu rame colorate, o geacă parka roșie și niște jeanși de cureaua cărora e agățat un inel Goldorak pentru chei.

Este momentul de glorie al vieții mele. Pe atunci, această imagine a fost difuzată în mod repetat pe CNN și în deschiderea principalelor jurnale de știri. Un ministru al lui Barack Obama a fost cât pe ce să demisioneze. Ca urmare a acestui episod, mama a bătut în retragere și a acceptat să urmez școala la Paris și să trăiesc cu tatăl meu. Îl ajutasem să-și reintre în drepturi, îi spălasem onoarea și chiar constrânsesem acest ziar, care nu vorbise niciodată laudativ despre cele nouăsprezece romane ale lui, să-l pună pe Ozorski pe prima pagină. Știam sfârșitul articolului pe de rost, dar îl recitesc, pentru că, de fiecare dată, îmi face și rău, dar îmi face și bine:

> Intervievat de ziarul nostru, Roman Ozorski a declarat că este „plin de admirație și mândru" de gestul fiului său, salutându-i „curajul și ingeniozitatea" și văzând în asta dovada cea mai puternică de iubire pe care a primit-o vreodată.

Pe când abia porneam în viață, fusesem acel magician formidabil, capabil să-mi folosesc inima și inteligența pentru a adapta realitatea la dorințele mele. Îngenuncheasem realul și făcusem posibil imposibilul.

Parchetul strălucea în lumina soarelui. Venisem de mai multe ori aici sâmbăta sau miercurea după-amiază când Kadija nu putea să aibă grijă de mine. Tatăl meu cumpărase o masă de fussball și un aparat de jocuri mecanice ca să mă țină ocupat. Încă stau într-un colț al încăperii, alături de colecția lui de viniluri și de afișul filmului *Magnificul*[24].

„— Aș vrea să recuperezi două lucruri din apartament, Théo. Mai întâi un dosar cartonat pe care îl vei găsi în sertarul de sus al biroului meu.

— Pot să-l deschid?

— Faci cum vrei."

Am luat loc în scaunul rotativ din piele deschisă la culoare, acolo unde se așeza tatăl meu ca să scrie. În fața mea, pe birou, se afla un vas mare din lut ars cu stilourile luxoase primite în dar de la editorul său, dar pe care nu le folosea niciodată. În sertar, faimosul dosar. Am desprins elasticul ca să fac inventarul conținutului. Un pachet de coli A4 numerotate pe care era imprimat un text. Capitolele, punerea în pagină nu lăsau loc de îndoială: aveam în mâini un text inedit de Romain Ozorski! În orice caz, era adnotat pe margini cu scrisul ilizibil al tatălui meu și avea corecturile lui.

Textul printat nu avea titlu, dar era compus din două părți distincte. Prima se intitula *Fata în Labirint*, a doua, mai lungă, *Un personaj de Roma(i)n*. La început, am decis să las lectura pentru mai târziu, dar, dând paginile, niște nume familiare mi-au sărit în ochi, începând cu al meu! Precum și cel al tatălui meu, al mamei mele și al lui Jasper Van Wyck. Era ciudat. Tatăl meu nu ținuse niciodată

[24] Film din 1973 în regia lui Philippe de Broca, avându-i ca protagoniști pe Jean-Paul Belmondo și Jacqueline Bisset. (*N.t.*)

jurnal și nici nu scrisese autoficțiune. Romanele lui, care puneau accentul pe aventură și evadarea din cotidian, erau opusul narcisismului și al introspecției. O altă ciudățenie mi-a atras atenția: data la care se desfășura povestea. Acel dificil sfârșit de an 2010, care ne făcuse pe toți atât de nefericiți. Tentația era prea mare. Am luat manuscrisul, m-am așezat comod pe canapea și m-am apucat să-l citesc.

2.

Când am dat ultima pagină, o oră și jumătate mai târziu, aveam lacrimi în ochi și mâinile îmi tremurau. Lectura fusese când emoționantă, când greu de suportat. Păstram amintiri precise și dureroase despre acel episod, dar niciodată până acum nu-mi dădusem seama cât de mare fusese suferința îndurată de tata pe atunci. Și nici nu înțelesesem cât de diabolică putuse să fie mama. În anii care urmaseră, el avusese înțelepciunea să n-o învinovățească niciodată în fața mea, găsindu-i mereu circumstanțe atenuante. Descopeream de asemenea de ce încetase tatăl meu să mai scrie. Era din cauza acelei faimoase promisiuni făcute într-o seară cu ninsoare, într-o biserică ortodoxă. Toată chestia asta mă bulversa și mi se părea o imensă risipă.

Ceva, dimpotrivă, mă lăsa perplex: apariția în carte a scriitoarei Flora Conway. Îmi aminteam că tata îmi recomandase în urmă cu câțiva ani una dintre cărțile ei, dar din câte știam nu erau apropiați și niciodată nu auzisem de povestea tragică a fetiței ei care a murit căzând de la ultimul etaj al unei clădiri newyorkeze.

Am luat telefonul și am verificat pe Wikipedia. Așa cum citisem și în textul scris la calculator, nota biografică

a Florei o prezenta ca pe o romancieră misterioasă, cultă și adulată, laureată a premiului Kafka. Trăise mereu retrasă de pe scena literară și nu mai publicase nimic de ani de zile. Singura fotografie care exista era acel portret fascinant, ușor neclar, în care semăna vag cu Veronica Lake. N-am mai găsit mare lucru pe site-ul editurii Vilatte.

Stupefiat, m-am ridicat ca să-mi torn un pahar cu apă. Înțelegeam că tatăl meu nu încercase niciodată să publice acest text. Aborda un aspect prea intim al problemelor care ne distruseseră familia și al chinurilor creației și vieții de scriitor. Dar ce căuta Flora Conway în această poveste? De ce tatăl meu nu alesese o romancieră fictivă?

„— Și al doilea lucru pe care trebuie să-l recuperez ce este, tată?

— Sunt trei caiete groase.

— Tot în biroul tău?

— Nu, sunt ascunse în hota de deasupra plitei."

Venisem pregătit, cerându-i portarului să-mi împrumute trusa lui cu unelte. Timp de zece minute, m-am chinuit cu șurubelnițe de toate mărimile până să reușesc în sfârșit să deșurubez hota. Strecurându-mi brațul în conducta din inox, am dat peste caietele de care îmi vorbise tata. Erau mult mai impresionante decât îmi imaginasem. Niște carnete format foarte mare, cu coperte din piele granulată, marca de papetărie germană Leuchtturm. Legate prin fascicule cusute, conțineau trei sute de pagini numerotate, pline pe ambele fețe, chiar și pe margini, cu scrisul inconfundabil al lui Romain Ozorski.

Noi manuscrise inedite? Puțin probabil, totul era redactat în engleză. Fiecare caiet avea un titlu: *The Girl in the Labyrinth, The Nash Equilibrium, The End of Feelings*. În pofida evidenței, n-am înțeles imediat ce sens aveau toate

astea. Am parcurs primele rânduri ale fiecărui manuscris și apoi am început să mă uit la întâmplare din loc în loc. Era scrisul tatălui meu, dar nu era nici stilul lui, nici genul lui de roman. Gânditor, am pus cele trei caiete și textul printat în rucsac.

Înainte de a pleca, am pus hota înapoi la locul ei și, în timp ce mă pregăteam să părăsesc apartamentul, am trecut prin fața bibliotecii și mi-am aruncat privirea spre cărți pentru ultima oară. În momentul acela, totul s-a lămurit. Acele titluri aparțineau romanelor scrise de Flora Conway! Cuprins de uimire, am luat din nou caietele și am comparat pe îndelete textele. Cu excepția câtorva nuanțe, datorate traducerii din engleză în franceză, ele erau absolut identice.

L-am sunat pe tata ca să-i cer o explicație, dar a intrat căsuța vocală. L-am mai sunat de două ori, zadarnic. Nu-mi reveneam din uluire. De ce Romain Ozorski ascunsese aceste manuscrise originale, scrise de mâna lui și publicate sub numele Florei Conway? Nu erau multe variante. Eu nu vedeam decât două: fie tatăl meu era un *ghostwriter*, scriitorul-fantomă al Florei Conway.

Fie tatăl meu *era* Flora Conway.

3.

Am luat metroul din piața Monge. Pe drum, examinând cu atenție unul dintre romanele lui Conway, am găsit adresa editurii ei. În piața Italiei, am schimbat pentru a lua metroul de pe linia 6 până la Raspail.

Sediul editurii Fantine de Vilatte era un mic imobil de două etaje care dădea spre curtea de la numărul 13 al străzii Campagne-Première, artera pe care Belmondo este ucis de poliție la sfârșitul filmului *Cu sufletul la gură*, sub privirea lui Jean Seberg.

Spațiul exterior te invita la visare: o curte pavată, o fântână acoperită de iederă, o bancă drăguță de piatră, sculpturi reprezentând animale împrăștiate prin mijlocul ferigilor și al tufelor de păducel.

Am împins ușa și am intrat fără să știu realmente ce anume urmăream. Redacția editurii semăna cu un atelier de artist cu un plafon foarte înalt și un acoperiș din sticlă care domina birourile. După privirea pe care mi-a aruncat-o, am înțeles că tânăra de la intrare — care nu era deloc mai în vârstă decât mine — întrunea majoritatea trăsăturilor unei snoabe, mai ales „încrezută", „arogantă" și „disprețuitoare".

— Bună ziua, aș vrea să vorbesc cu Fantine de Vilatte.

— Fără programare, este imposibil.

— Atunci, aș vrea să-mi fac o programare.

— În ce chestiune o căutați?

— Aș vrea să-i vorbesc despre un text care...

— Manuscrisele se trimit pe e-mail sau prin poștă.

— Îl am la mine.

— Editura noastră publică foarte puține manuscrise noi...

— Sunt sigur că doamna de Vilatte va fi foarte interesată de acesta.

Am deschis rucsacul, arătând caietele groase scrise de tatăl meu.

— Bine, dați-mi-le, i le voi înmâna

— Vreau doar să i-l arăt, nu mă pot despărți de el. Vă rog.

— Atunci, la revedere! Închideți ușa după dumneavoastră.

Frustrare. Lehamite. Neputință. Furie. Demonii mei interiori. Cei pe care trebuia să încerc să-i stăpânesc ca să nu mă domine, dar și să-i mențin aprinși precum jăraticul,

căci erau adesea mijlocul prin care puteam rezolva o situație. Uneori mai bine, alteori mai rău. *Riscul de a trăi...*

Am plecat ochii. Nu din supunere, ci pentru a examina biroul interlocutoarei mele. Un laptop, niște teancuri de foi în dezordine, ultimele căști AirPods, o cartelă de metrou, o caserolă Tupperware goală, un telefon deschis pe Instagram, o ceașcă de cafea așezată pe o carte a lui Jean Echenoz cumpărată de ocazie cu eticheta galbenă „Gilbert Jeune", dar și un prespapier destul de voluminos din piatră, care semăna cu un Moaï, acei monoliți de pe Insula Paștelui. Am apucat sculptura și am aruncat-o cu toată puterea în acoperișul de sticlă.

Este una dintre regulile magicienilor: păstrează efectul de surpriză cât mai mult timp posibil. Și de data asta, auditoriul meu nu bănuise nimic.

Unul dintre panourile de sticlă s-a făcut țăndări cu un zgomot infernal, provocând un urlet al snoabei. Acum, nu mai era deloc arogantă, era pur și simplu terorizată. Secunde în șir, a fost liniște, apoi mai multe persoane au dat buzna în hol, cu privirea ațintită asupra mea.

Una dintre ele era Fantine de Vilatte. În metrou, îi căutasem poza pe internet, dar și fără asta, tot aș fi recunoscut-o. Era mai în vârstă decât în romanul tatălui meu, dar avea aceeași siluetă, aceeași aură discretă care când fascina, când enerva personajul Florei Conway.

Ea a fost cea care s-a apropiat de mine. Încet. Simțise fără îndoială un pericol, dar aveam impresia că incidentul cu geamul spart îi părea îndepărtat, ca și cum știa din instinct că avea de stins un conflict mai grav.

— Cred că îmi datorați niște explicații, am zis eu întinzându-i caietul pe care-l recuperasem de pe biroul de la recepție.

Fantine l-a luat cu un aer resemnat, ca și cum ar fi știut deja ce conține. Fără vreun cuvânt ori vreun gest către echipa sa, a ieșit în curte și s-a așezat pe banca de lângă fântână. Hipnotizată și absentă în același timp, având drept ecou doar murmurul fântânii arteziene, editoarea a răsfoit caietul minute în șir. A așteptat să vin și eu și să mă așez lângă ea, apoi și-a ridicat ochii din manuscris și mi-a mărturisit:

— De aproape douăzeci de ani, cred că m-am rugat în fiecare dimineață ca ziua asta să nu vină niciodată.

Am încuviințat din cap, prefăcându-mă că înțeleg și așteptând să aflu mai multe. Fantine m-a privit cu insistență. Ceva o tulbura în înfățișarea sau în privirea mea.

— În mod evident, ești prea tânăr ca să fi scris *tu însuți* acest manuscris.

— Într-adevăr, tatăl meu l-a scris.

S-a ridicat în picioare, strângând carnetul la piept.

— Ești fiul lui Frederik Andersen?

— Nu, sunt fiul lui Romain Ozorski.

S-a clătinat și s-a dat înapoi ca și cum i-aș fi implântat un cuțit în burtă.

— Ce? Ro... Romain?

Se schimbase la față. Era clar că tocmai îi dezvăluisem un lucru la care nu se aștepta. Apoi a fost rândul ei să mă tulbure:

— Deci tu ești... Théo.

Am schițat un „da" din cap și am întrebat-o:

— Mă cunoașteți?

Tatăl meu avea dreptate când îmi spunea să nu am încredere în romancieri. Chiar și atunci când nu scriu, presară pietricele și plantează semințe pentru ca, peste

ani, să provoace răsturnări de situație în propria-ți viață exact atunci când te aștepți mai puțin.

Poate că era ceea ce își spunea și Fantine de Vilatte chiar înainte de a-mi răspunde.

— Da, te cunosc, Théo. Tu ești cel pentru care m-a părăsit tatăl tău.

Editura Fantine de Vilatte sărbătorește cincisprezece ani de la înființare

Le Journal du dimanche, 7 aprilie 2019

Cu ocazia aniversării editurii, vă invităm la o întâlnire cu fondatoarea ei, discreta Fantine de Vilatte.

Fantine de Vilatte ne primește în sediul din Montparnasse, strada Campagne-Première nr. 13 bis, ascuns în spatele unei fermecătoare curți interioare. Ocazie pentru fondatoarea editurii care-i poartă numele de a face bilanțul celor cincisprezece ani de existență.

O editoare discretă

Încă de la început, lucrurile ne sunt explicate clar. „Nu mă aflu aici pentru a vorbi despre mine, ci despre cărțile pe care le public", ne previne editoarea, dându-și după ureche o șuviță blondă din părul ei tăiat scurt. Are în jur de patruzeci de ani, este elegantă și, în acest început de primăvară, poartă niște jeanși prespălați, un tricou marinăresc cu guler rotund și un sacou cambrat din tweed.

Dacă Fantine de Vilatte nu dorește să vorbească despre ea, mulți dintre confrații săi nu se lasă rugați să-i laude curiozitatea, flerul și intuiția. „Este o cititoare formidabilă", recunoaște directoarea unei edituri concurente, „dar și o persoană care adoră să

vândă cărți și care nu ezită să se ocupe și de aspectul comercial al meseriei." În cincisprezece ani, Fantine de Vilatte a alcătuit un catalog după gustul său. În fruntea unei mici echipe de patru salariați, ea publică până la douăsprezece romane în fiecare an.

În fiecare dimineață, este prima care ajunge la editură, înainte chiar de răsăritul soarelui. Timp de două ore, citește ea însăși manuscrisele sosite prin poștă sau e-mail. Seara, este ultima care pleacă de la birou. Identitatea editurii ei se sprijină pe două principii: să descopere noi talente și să redescopere texte uitate, de exemplu *Sanctuarul*, cartea românceі Maria Georgescu (premiul Médicis pentru literatură străină 2007), sau *Tehnica pedepsei prin însetare*, cartea foarte poetică a scriitorului maghiar Tibor Miklós, scrisă în 1953 și rămasă într-un sertar mai bine de jumătate de secol.

Fantine de Vilatte a manifestat această pasiune pentru literatură încă din copilărie. Fata care era pe-atunci se îndrăgostea de Cehov, Beckett și Julien Gracq în timpul vacanțelor de vară petrecute în casa bunicii ei din Sarlat.

Un debut remarcabil

Elevă silitoare, ea urmează, timp de doi ani, clasele pregătitoare[25], specializarea literatură, la liceul Bertran-de-Born din Périgueux, după care își continuă studiile la New York, unde obține mai multe stagii la edituri prestigioase precum Picador și Little, Brown. Se

[25] În Franța, clasele pregătitoare reprezintă primul ciclu de învățământ superior, în care studenții sunt pregătiți pentru admiterea la anumite instituții superioare de prestigiu, numite Grandes Écoles. (*N.t.*)

întoarce în Franța în 2001. După un nou stagiu la Fayard, devine asistenta redactorului-șef la editura Licornes.

Fantine de Vilatte are 27 de ani când își deschide propria editură, făcând un împrumut pe douăzeci de ani și investindu-și în ea toate economiile. Cu câteva luni înainte, a întâlnit pe cineva care i-a schimbat viața. E vorba de o tânără excentrică, de origine galeză, care are aproape vârsta ei. Se numește Flora Conway și e chelneriță într-un bar newyorkez și scriitoare în timpul liber. Fantine se îndrăgostește efectiv de manuscrisul primului roman al lui Conway. Ea îi promite că se va lupta trup și suflet pentru a-i face cunoscută cartea. Promisiune ținută. În octombrie 2004, la Târgul de carte de la Frankfurt, e bătaie pe drepturile de publicare a romanului *Fata în Labirint* — sunt vândute în peste douăzeci de țări. Este începutul gloriei pentru Flora Conway și un debut remarcabil pe piața de carte pentru editoarea sa.

Misterioasa Fantine de Vilatte

Fantine de Vilatte vorbește mereu cu ardoare și cu un entuziasm exuberant despre romanele pe care le publică. „O pasiune un pic exagerată", o atacă un confrate, care constată că, „în afară de Flora Conway care scrie în engleză și care n-a mai publicat nimic de zece ani", catalogul editurii de Vilatte este „la fel de plictisitor ca o zi ploioasă la Toledo". Editoarea are și critici din rândul foștilor săi autori: „Se pricepe foarte bine la asta: să te facă să crezi că ești unic, că va face totul pentru tine, dar, în cazul în care cartea ta n-are ecou în presă sau nu-și găsește publicul său, te va abandona fără nicio remușcare", mărturisește o romancieră. „Dincolo

de comportamentul ei, care denotă o mare modestie, ba chiar fragilitate, este o luptătoare care nu-ți face cadouri", confirmă o fostă angajată pentru care „Fantine rămâne un mister. Nimeni nu cunoaște cu adevărat nici viața ei de familie, nici cu ce-și ocupă timpul în afara serviciului, din simplul motiv că, pentru ea, nu există viață în afara editurii. Editura este casa ei".

O afirmație pe care principala vizată nu o contrazice nici pe departe. „Munca de editor este o meserie exigentă și pasionantă. O activitate meticuloasă și polivalentă care necesită să-ți sufleci mereu mânecile. Ești când mecanic auto, când dirijor, când călugăr copist, când agent de vânzări."

La întrebarea dacă în ziua de azi cărțile mai pot schimba viața, Fantine de Vilatte răspunde că „în orice caz, o carte poate schimba *o viață*" și că și pentru asta practică această meserie, având drept singură busolă dorința de a publica acele cărți care i-ar plăcea în calitate de cititoare. „Am impresia că, de-a lungul anilor, toate romanele pe care le-am publicat sunt tot atâtea pietre care jalonează un drum lung", afirmă ea. „Către ce?" întrebăm noi înainte de a ne lua rămas-bun. „Un drum lung pentru a ajunge la ceva sau la cineva", răspunde ea misterios.

Fantine de Vilatte în 6 date

— 12 iulie 1977: se naște la Bergerac (departamentul Dordogne).

— 1995–1997: clase pregătitoare specializarea literatură

— 2000–2001: lucrează în Statele Unite pentru editurile Picador și Little, Brown.

— 2004: înființarea editurii Fantine de Vilatte. Publicarea romanului *Fata în Labirint*.

— 2007: premiul Médicis pentru literatură străină pentru romanul *Sanctuarul* de Maria Georgescu.

— 2009: Flora Conway primește premiul Franz Kafka pentru întreaga operă.

14

Iubirea care ne urmărește

Iubirea care ne urmărește uneori
ne plictisește,
Dar îi mulțumim întotdeauna
pentru că este iubire.

William SHAKESPEARE

Fantine

Mă numesc Fantine de Vilatte.

În 2002, anul în care am împlinit 25 de ani, am început o relație cu romancierul Romain Ozorski. Nouă luni răvășitoare și clandestine. Ozorski era căsătorit, iar eu nu mă simțeam în largul meu în această situație. Dar au fost și nouă luni de fericire și armonie. Ca să petreacă timpul cu mine, Romain accepta toate propunerile pe care le primea pentru a-și promova cărțile în străinătate. N-am călătorit niciodată atât de mult ca în aceste câteva luni: Madrid, Londra, Cracovia, Seul, Taipei, Hong Kong.

„Mulțumită ție, pentru prima oară, viața mea este mai interesantă decât romanele mele", îmi tot repeta Romain.

Îmi spunea că aduc „fantezie" în viața lui. Îmi închipuiam că era genul de declarație pe care le-o făcea probabil tuturor femeilor, dar trebuia să recunosc că Romain Ozorski avea ceva special: știa să descopere la oameni niște calități de care ei înșiși habar n-aveau și să-ți insufle încredere în tine.

Era pentru prima dată când privirea unui bărbat îmi dădea forță și mă făcea să mă simt frumoasă. Pentru prima dată când, ca să nu-mi fie teamă că pierd pe cineva, preferam să mă conving că nu-l găsisem încă. Când mă gândesc la acea perioadă din viața mea, mă trec fiorii și mă apucă amețeala. Un mănunchi de amintiri ies la iveală. Anul războiului din Irak, moartea lui Daniel Pearl[26], frica de Al-Qaida. Anul faimoasei fraze „Casa noastră arde și noi ne uităm în altă parte"[27] și al acelei teribile luări de ostatici într-un teatru din Moscova.

Încetul cu încetul, am ajuns să mă dau bătută și să recunosc că eram îndrăgostită de Romain. Da, adevărul e că trăiam cu el acel gen de poveste care te marchează pentru totdeauna. „Imensa dereglare a tuturor simțurilor" de care vorbește Rimbaud. Și chiar în momentul în care trăiam această pasiune, știam deja că niciodată în viața mea nu voi mai nutri sentimente atât de puternice. Că ele constituiau apogeul vieții mele amoroase. Măsura potrivit căreia tot ceea ce voi trăi după aceea va fi considerat în mod inevitabil fad și tern.

Așa că, în cele din urmă, am crezut și eu în această iubire.

---

[26] Jurnalist american de la *Wall Street Journal*, răpit și ulterior decapitat de teroriști în Pakistan. (*N.t.*)

[27] Cuvinte cu care președintele Franței, Jacques Chirac, își începe discursul la Summitul mondial de la Johannesburg, făcând referire la încălzirea climatică. (*N.t.*)

Mi-am dat frâu liber sentimentelor atunci când am acceptat să-mi fac planuri împreună cu el. Când mi-am permis să cred că povestea noastră ar putea probabil să meargă până la capăt și când i-am dat lui Romain acordul pe care mi-l cerea de mai multe luni, acela de a-și anunța soția că mariajul lor era terminat și că avea intenția să divorțeze.

Ceea ce nu prevăzusem era faptul că Almine avea și ea un anunț de făcut soțului ei în seara aceea: aștepta un copil. Un băiețel. Pe micuțul Théo.

Romain

De la: Romain Ozorski
Către: Fantine de Vilatte
Subiect: Adevărul despre Flora Conway

21 iunie 2022

Dragă Fantine,

După douăzeci de ani de tăcere, mă decid să-ți scriu astăzi de pe patul unui salon de spital. Dacă e să le dau crezare medicilor, probabil că n-o să mor în zilele următoare, dar sănătatea mea este fragilă și, dacă va fi să se întâmple asta, aș vrea să știi anumite lucruri.

La sfârșitul anilor '90, după ce am publicat peste douăsprezece romane, am decis să scriu texte sub pseudonim. Cărțile mele se vindeau (foarte) bine, desigur, dar receptarea lor intrase pe un făgaș cunoscut. Nu mai constituiau un eveniment, ci în cel mai bun caz o întâlnire anuală. Obosisem să aud mereu aceleași lucruri despre mine, să răspund la aceleași întrebări în interviuri, să mă justific că am succes, cititori, imaginație.

În căutarea unei noi libertăți artistice, am decis așadar să-mi lansez o provocare: să scriu mai multe cărți în engleză. Să schimb limba, stilul, genul. Perspectiva de a-mi crea un dublu literar avea o latură ludică — îmi continuam jocul cu cititorii mei, punându-mi o mască —, dar aducea la viață și o veche fantasmă pe care o mai avuseseră și alții înaintea mea, aceea de a renaște devenind un altul.

Să trăiesc prin procură fragmente din viețile altora era deja sarcina mea cotidiană de romancier. Acum, procedeul de dedublare ar fi funcționat doar într-o altă dimensiune și la o scară mai mare.

Astfel, între 1998 și sfârșitul anului 2002, am scris trei romane în engleză pe care le-am păstrat la sertar, așteptând să găsesc momentul oportun pentru a le publica. Nu ți-am vorbit niciodată despre acest proiect când eram împreună, Fantine. De ce? Fără îndoială, pentru că eram foarte conștient de faptul că dădeam dovadă de multă vanitate prin acest demers. Odată cu Émile Ajar, Vernon Sullivan sau Sally Mara[28], giganți ai literaturii mi-o luaseră cu mult înainte prin crearea unui dublu literar. La ce bun să-i imit? Poate ca să-mi iau revanșa. Dar pentru ce și asupra cui?

Fantine

Aflând că soția sa este însărcinată, Romain a pus capăt brusc relației noastre. Părinții lui se despărțiseră la puțin timp după nașterea lui. Nu-și cunoscuse niciodată tatăl și îi simțise lipsa toată viața. Ca să-i ofere un mediu familial stabil fiului său, a luat decizia să facă totul pentru

[28] Pseudonime literare utilizate de Romain Gary, Boris Vian și, respectiv, Raymond Queneau. (*N.t.*)

a da o a doua șansă cuplului lor. Cred mai ales că era terorizat de perspectiva că, în cazul unei despărțiri, Almine nu-i va permite să-și vadă fiul crescând.

Când Romain m-a părăsit, m-am afundat în pădurea întunecată a depresiei. Timp de mai multe luni, am asistat ca o spectatoare la propria-mi prăbușire interioară, fără să fiu în stare să fac ceva ca să nu mă împotmolesc și mai mult.

Rolul pe care-l jucasem fără să vreau în sfârșitul poveștii noastre de iubire, întârziind momentul în care Romain urma să-i vorbească soției sale, menținea deschisă rana profundă care mă chinuia. Corpul îmi era fără vlagă, inima zdrobită, sufletul pustiit. Mi se părea peste puterile mele să merg mai departe. Eram o străină pentru mine însămi. Viața mea nu mai avea sens, nu mai avea lumină și nici orizont.

În perioada aceea, lucram ca asistentă la secția de manuscrise a unei edituri de pe strada Senei. Biroul meu era o mansardă minusculă, prost izolată fonic, aflată la ultimul etaj al unui imobil cu fațadă cenușie. Un spațiu pe care trebuia să-l împart cu porumbeii și cu sutele de manuscrise care colonizau parchetul, se urcau pe biroul meu, își făceau loc pe rafturi și reușeau uneori să atingă tavanul.

Editura primea peste două mii de manuscrise pe an. Sarcina mea era să fac o primă triere a textelor. Să elimin genurile pe care editorul nu le publica (document, poezie, teatru) și să dau un prim aviz asupra textelor de ficțiune. Transmiteam apoi observațiile mele altor editori mai experimentați. Visasem mult la acest post, dar de un an de când aveam slujba asta, îmi pierdusem iluziile.

Era o perioadă ciudată. Oamenii citeau din ce în ce mai puțin și scriau din ce în ce mai mult. La Los Angeles,

toată lumea are un scenariu pe stickul USB, de la băiatul care-ți face plinul la mașină până la barmanul dintr-un club de noapte. La Paris, toată lumea are un manuscris într-un sertar sau o idee de roman în cap. Ca să fiu cinstită, jumătate din textele pe care le primeam erau foarte proaste: scriitură modestă, sintaxă defectuoasă, stil inexistent, narațiune confuză. Cealaltă jumătate erau texte plictisitoare, care nu-ți trezeau niciun interes, autorii lor împărțindu-se între femeile care se credeau Marguerite Duras și tipii care îl plagiau pe Dan Brown (*Codul lui Da Vinci* tocmai apăruse în Statele Unite și era la originea unor creaturi ficționale monstruoase). Fără a pune la socoteală capodoperele sau textele promițătoare, niciodată nu primisem vreun roman despre care să pot spune cu mâna pe inimă că îmi plăcuse.

Și apoi a venit acea zi de la sfârșitul lui septembrie. Ajunsesem la opt și jumătate în micul meu birou înghețat. Pornisem radiatorul (care nu scuipa decât un aer călduț), băgasem în priză cafetiera (care nu scuipa decât o zeamă lungă) și, așezându-mă la masa de lucru, am văzut pe jos un plic mare, maro, ieșind pe jumătate din spatele dulapului. M-am ridicat să-l iau. Probabil căzuse de pe mobila care gemea sub greutatea manuscriselor.

Mă pregăteam să-l pun din nou pe teancul instabil când am remarcat că îmi era adresat personal. Eu care eram un nimeni în această meserie, încă eram mișcată de genul acesta de atenție și mi-l imaginam pe autor căutând pe forumurile de pe internet sau în altă parte numele cuiva care părea interesat cu adevărat de munca lui. Am deschis așadar plicul. În interior se afla un text bătut la mașină și scris în engleză.

„În engleză, ce naiba... Oamenii ăștia n-au nicio jenă."

Eram pe punctul de a-l arunca direct în cutia cu manuscrise refuzate când titlul mi-a trezit curiozitatea. *The Girl in the Labyrinth*. Fără prea mare atenție, am citit prima pagină în picioare, în fața dulapului. Apoi pe următoarele două. M-am dus să mă așez la biroul meu ca să citesc primul capitol. Apoi pe următoarele două, apoi... La prânz, am renunțat la masă pentru a continua să citesc și, când am dat ultima pagină, se înserase.

Inima îmi bătea nebunește. Eram în stare de șoc, uluită, cu un zâmbet întipărit pe buze, ca și cum mă îndrăgostisem. Poftim, aveam în sfârșit manuscrisul care reușise să-mi meargă *drept la inimă*. Această carte diferită, care nu semăna cu nimic din ceea ce citisem înainte. O carte unică, inclasabilă, care mă captivase, mă prinsese în mreje. O gură de aer proaspăt, atât de departe de acest banal mediu editorial înțepenit.

Scotocind în plic, am descoperit o scrisoare destul de laconică ce însoțea textul:

> Paris, 2 februarie 2003. Doamnă, binevoiți să primiți manuscrisul romanului meu, *Fata în Labirint*, care ar putea interesa editura Licornes. Mijloacele mele fiind limitate, nu trimit acest text decât editurii dumneavoastră cu rugămintea de a-mi răspunde într-un interval de timp rezonabil și de a mi-l trimite înapoi în plicul alăturat dacă nu vi se pare satisfăcător. Cu cordialitate, Frederik Andersen.

Semnătura m-a surprins — pe parcursul lecturii, îmi imaginasem că autorul era o femeie —, dar dorința mea de a-l cunoaște pe Andersen a fost și mai mare. În scrisoare se menționa o adresă — strada Lhomond —, precum și

un număr de telefon. Am sunat fără să mai pierd timpul. Scrisoarea data de peste șase luni, nu-mi rămânea decât să sper că autorul nu se plictisise așteptând și nu trimisese textul altui editor. Dar chiar și în acest caz, aveam o șansă ca niciunul să nu fi descoperit textul înaintea mea, dat fiind că era scris în engleză. Nu mi-a răspuns nimeni și n-am avut nici posibilitatea de a lăsa un mesaj.

M-am întors acasă fără să fi spus nimănui despre descoperirea mea. Încă de când terminasem de citit, în pofida nerăbdării de a împărtăși cuiva entuziasmul pe care îl simțeam, nu mă pierdusem cu firea și păstrasem tăcerea. La Licornes, eram fantoma de la etajul șase. Mimoza. Puțini oameni îmi respectau munca și majoritatea nici măcar nu știau de existența mea. Eram „fata cu manuscrisele", „asistenta". Într-adevăr, îi detestam pe acei idioți din alt secol și pe acele femei snoabe care se mâncau între ele. De ce le-aș fi făcut cadou acel manuscris? De ce le-aș fi oferit *Fata în Labirint*? În definitiv, îmi fusese adresată mie, personal. L-am sunat din nou pe Frederik Andersen la șapte seara și din oră în oră până la miezul nopții. Întrucât nu obțineam niciun răspuns, i-am tastat numele pe Google și ceea ce am descoperit m-a devastat.

Cartierul Val-de-Grâce: corpul neînsuflețit al unui bărbat găsit în apartamentul său la patru luni după ce a decedat

Le Parisien, 20 septembrie 2003

Este o dramă pricinuită de singurătate cum se întâmplă din păcate din ce în ce mai des în capitală și în suburbia pariziană. Trupul neînsuflețit al domnului

Frederik Andersen a fost găsit joi în micul său apartament din arondismentul 5.

Cei care au sunat la 112 au fost vecinii, un cuplu de tineri întorși recent dintr-o călătorie în America de Sud, alertați de miros și de corespondența îndesată în cutia de scrisori. Seara, pompierii Companiei a treia din cadrul detașamentului pentru intervenții și-au instalat scara pe strada Lhomond până la balconul garsonierei și au spart un geam pentru a pătrunde înăuntru. Însoțiți de polițiști, ei au descoperit trupul în stare de descompunere. Nu erau urme de efracție, iar ușa de la intrare era încuiată pe interior. Totul indică o moarte naturală, dar a fost cerută o autopsie pentru a se exclude suspiciunea de crimă. Legistului îi va reveni așadar sarcina de a stabili data precisă a decesului acestui bărbat în vârstă de 67 de ani. Deces care, potrivit probelor strânse de la fața locului, ar fi avut loc la începutul lunii mai, corespondența nemaifiind ridicată de atunci.

Celibatar, Frederik Andersen a locuit mereu singur și își plătea majoritatea facturilor prin transfer bancar. Suferind de numeroase probleme de sănătate, fostul profesor se deplasa de câțiva ani într-un scaun cu rotile și ieșea foarte puțin în oraș. Absența lui din ultimele luni n-a atras în mod deosebit atenția vecinilor săi cu care nu avea deloc relații.

Oamenii din cartier își amintesc de el ca de un bărbat rezervat și distant, adesea cufundat în gândurile lui și care stătea foarte mult în casă. „Nu dădea mereu bună ziua când ne întâlneam în lift", povestește Antonia Torres, portăreasa imobilului.

Fantine

N-am putut dormi în acea noapte, mă simțeam posedată de manuscris. Pentru nimic în lume nu voiam să-mi scape. Acest roman era pentru mine. Exact pentru așa ceva îmi dorisem să fac această meserie: pentru a descoperi un text sau un autor. Mi-era greu să cred că un bărbat de șaizeci și șapte de ani ar fi putut să scrie un roman atât de modern, apoi mi-am amintit de cursurile de literatură și de acel profesor care îl cita mereu pe Bergson: „Nu vedem lucrurile în sine; ne limităm, cel mai adesea, să citim etichetele lipite pe ele". În timp ce mă foiam în pat, a început să-mi încolțească în minte un plan nebunesc, dar care avea nevoie de o adevărată muncă de investigație.

A doua zi, am sunat la editură ca să anunț că sunt bolnavă și că nu voi veni la birou. M-am dus apoi în strada Lhomond. Nu mersesem niciodată acolo. Dis-de-dimineață, artera care cobora spre magazinele de pe strada Mouffetard nu era deloc animată și avea un aspect liniștit. Parcă erai într-un film vechi din seria *Maigret*, redifuzat de France Télévisions. Clădirea în care Frederik Andersen își sfârșise zilele era una dintre cele mai urâte din cartier. O clădire „modernă" cu fațadă maronie din beton, cum ne-au fost lăsate multe moșteniri din anii '70. Am crezut mai întâi că nu are paznic, dar proprietatea includea de fapt trei clădiri diferite și ghereta se afla în imobilul adiacent.

Am bătut la ușa portăresei — faimoasa Antonia Torres pe care o menționa articolul — și am pretins că sunt în căutarea unei locuințe în zonă. I-am spus că citisem *Le Parisien* săptămâna trecută și că mă întrebam dacă garsoniera domnului Andersen fusese deja închiriată. Antonia era o sursă inepuizabilă în privința acestui subiect. Mai

întâi, mi-a confirmat că Frederik Andersen nu mai avea nicio legătură cu familia lui. Nimeni nu-și făcuse apariția de când murise. Administratorul îi golise deja locuința și îi depozitase toate lucrurile într-o încăpere mare din al doilea subsol, așteptând ca o firmă să vină să le ia. Mi-a dezvăluit de asemenea că Andersen fusese profesor la un liceu din arondismentul 13, dar că sănătatea lui fragilă îl obligase să se retragă cu mult timp înainte. „Era profesor de engleză?" „Poate", îmi răspunsese Antonia.

Știam suficient pentru a încerca să fac ceva. Mi-am petrecut restul dimineții într-o cafenea de pe strada Mouffetard, întorcând pe o parte și pe alta în mintea mea toate ipotezele. Eram convinsă că era în joc viața mea. Că o asemenea aliniere a planetelor nu va mai avea loc niciodată. Existau riscuri, desigur, și șansele de reușită erau mici, dar această aventură neașteptată dădea din nou un sens vieții mele.

Pe la ora prânzului, s-a iscat o furtună. M-am întors în strada Lhomond și am profitat de ploaie ca să mă strecor în urma unei mașini la al doilea nivel al parcării subterane pe care o avea reședința. Erau mai multe boxe închise, dar numai trei dintre ele aveau o ușă mult mai lată, or portăreasa vorbise de o „încăpere mare". Dintre cele trei, un loc era gol, iar altul ocupat de o mașină. Al treilea era încuiat cu un lacăt mare. Genul de lacăt folosit pentru a proteja scuterele sau motocicletele. Am rămas mult timp în fața ușii, uitându-mă fix la încuietoare. Asta e, până aici îmi fusese. N-aveam să reușesc niciodată să forțez lacătul. N-aveam nici uneltele, nici forța fizică pentru a o face.

Mintea mi-era asaltată de tot felul de idei nebunești. Am părăsit strada Lhomond și am mers prin ploaie până la agenția Hertz de pe bulevardul Saint-Michel. Am închiriat

prima mașină disponibilă și am parcurs cei o sută de kilometri care despărțeau Parisul de Chartres. Aveam un văr acolo — Nicolas Gervais alias „marele Nico" alias „marele gogo(man)" alias „micuțul Filică", chiar dacă asta nu rima — care era pompier. Nu era tipul cel mai isteț din Eure-et-Loir și nu-l mai văzusem de foarte mult timp, dar era săritor și ușor de manipulat. Chiar dacă toată lumea crede altceva, n-am fost niciodată nici drăguță, nici binevoitoare. Sunt invidioasă, geloasă, rareori mulțumită. Fără îndoială, induc în eroare cu chipul meu plăcut și felul meu rezervat de a fi. Oamenii mă cred liniștită, dar eu sunt zbuciumată. Mă cred blândă, dar sunt brutală. Mă cred inocentă, dar sunt perfidă. Romain Ozorski era singurul care mă cunoștea cu adevărat. El ghicise scorpionul care se ascundea în trandafir. Și totuși, mă iubea.

Am reușit să dau de Nico la mama lui. Am făcut-o pe disperata și i-am cerut ajutorul pentru a deschide ușa unui garaj unde fostul meu iubit încuiase niște lucruri care chipurile îmi aparțineau. A mușcat momeala, încântat că poate să joace rolul salvatorului. Cu puțin înainte de șase după-amiaza, am restituit mașina în bulevardul Courtille din Chartres și, când mândrul Nico a apărut la volanul SUV-ului său 4 x 4, se înarmase cu un clește de peste șaizeci de centimetri lungime, pe care pompierii îl foloseau ca să spargă lacătele în caz de urgență. Cel din strada Lhomond n-a opus nicio rezistență. I-am mulțumit prostovanului pentru ajutorul lui și l-am expediat fără a-i da ocazia să-și bage nasul sau să înțeleagă ce i se întâmplase.

Am petrecut o bună parte a nopții în boxă, inventariind, cu ajutorul unei lanterne pe care o furasem din SUV-ul 4 x 4, toate lucrurile găsite în garsoniera lui Frederik Andersen. Câteva piese de mobilier în stare

bună, un scaun cu rotile, o mașină de scris electrică Smith Corona, două valize mari din pânză plastifiată conținând viniluri și CD-uri care făceau marele salt de la Tino Rossi la Nina Hagen și de la Nana Mouskouri la Guns N' Roses. Am găsit de asemenea numere vechi din *The New Yorker* și, în trei cutii de carton, niște romane englezești în versiune originală: romane polițiste în *paperback* din colecția Penguin Classics, exemplare adnotate apărute la editura Library of America. Era interesant că nu se găseau nici fotografii, nici corespondență regulată. Într-un dulap metalic cu sertare, am dat peste ceea ce nici măcar nu îndrăznisem să-mi imaginez: două noi texte bătute la mașină. *The Nash Equilibrium* și *The End of Feeling*. Nerăbdătoare, m-am uitat pe primele pagini cu teamă. Nu erau nicidecum niște ciorne, ci romane terminate, iar paginile pe care le citeam erau la fel de captivante ca *The Girl in the Labyrinth*.

Am plecat din strada Lhomond la ora cinci dimineața. Îmi voi aminti mereu senzațiile pe care le resimțeam în dimineața aceea, mergând prin ploaie, udă din cap până-n picioare, epuizată, dar încântată, strângând la piept cele două noi manuscrise.

Romanele *mele*...

Romain

De la: Romain Ozorski
Către: Fantine de Vilatte
Subiect: Adevărul despre Flora Conway

[...] Lunile care au urmat despărțirii noastre au fost cele mai frumoase și totodată cele mai dureroase din viața

mea. Cele mai frumoase pentru că au însemnat venirea pe lume a lui Théo și fericirea de a deveni tată. Dar și cele mai groaznice, deoarece faptul de a nu te mai vedea era o suferință permanentă. Dorul de tine mă ținea treaz noaptea și îmi răscolea toți demonii interiori. Pentru a continua să trăiesc cu tine mi-a venit ideea să-ți trimit *Fata în Labirint*. Ca un cadou, ca o rugăminte de a mă ierta.

Dar pentru ca aventura să fie frumoasă, trebuia să fie credibilă și știam că tu nu erai ușor de păcălit. Mi-am imaginat mii de scenarii, dar niciunul nu-mi părea convingător. Declicul s-a produs într-o zi, pe la prânz, când stăteam la coadă la o brutărie în apropiere de piața Contrescarpe. Clienții din fața mea vorbeau despre corpul unui bărbat care fusese găsit la mai multe luni după deces în apartamentul său din strada Lhomond. M-am informat cu răbdare despre acest fapt divers. Andersen era un bărbat izolat, bolnav, fără moștenitori și fără legături sociale. Un fost profesoraș, anost și solitar, care trecuse prin lume fără să lase prea multe urme. Omul perfect pentru a întruchipa un scriitor mort în anonimat.

Ca și cum aș fi fost pe punctul de a construi intriga unui roman, am pus la punct o ambițioasă lovitură de biliard cu mai multe mante[29]. Imobilul din strada Lhomond era administrat de OPAC, Oficiul public pentru locuințe al orașului Paris. Ceea ce însemna nu numai că apartamentul urma să fie ocupat curând, dar și că lucrurile lui Andersen, stocate într-o boxă din parcarea subterană, n-aveau să rămână acolo la nesfârșit. Am spart lacătul pus de cei de la oficiul locuințelor sociale și,

[29] În biliardul franțuzesc (sau carambol), o lovitură în care bila lovită cu tacul trebuie să atingă de mai multe ori marginea interioară a mesei de biliard înainte de a lovi o altă bilă. (*N.t.*)

pentru a face credibilă versiunea unui Andersen perfect bilingv, am plantat câteva indicii false sub forma unor reviste americane și a unor romane scrise în engleză. Am lăsat de asemenea mașina de scris la care îmi bătusem textele și cele două manuscrise — *The Nash Equilibrium* și *The End of Feeling*. La sfârșit, am pus pe ușă un lacăt nou (destul de gros ca să nu-ți ușurez prea mult sarcina) și am trecut la a doua etapă a planului meu.

Venisem de câteva ori să te aștept pe strada Senei. Știam unde este biroul tău. Îți cunoșteam sentimentele ambivalente pe care le nutreai față de mediul editorial. Pentru a pătrunde în imobil, am acceptat o întâlnire cu patronul editurii. Era ușor: pe plan profesional, îmi trăiam anii de glorie și în acea perioadă toți editorii nutreau speranța să-l publice pe „autorul preferat al francezilor". Am făcut în așa fel ca întâlnirea să dureze până la ora 13:15 și, când am fost condus la lift, am urcat până la ultimul etaj în loc să cobor în hol. La ora aceea, culoarul era gol. Tu erai în pauza de prânz și biroul tău nu era încuiat: hoții fură rar manuscrise... Am plasat plicul maro în spatele unui dulap nu prea înalt, poziționându-l în așa fel încât să iasă în afară și să atârne.

Pusesem la punct toate detaliile. Acum, Fantine, era rândul tău să intri în scenă.

Fantine

Am împrumutat bani de la toată lumea ca să-mi înființez propria editură: de la părinții mei, de la prieteni, de la bunicile mele, de la Nico gogomanul. Câțiva euro de ici, câțiva euro de colo. Mi-am anulat planul de economii pentru locuință, mi-am lichidat asigurarea de

viață și am făcut un împrumut la bancă. Toată lumea mă credea nebună și se vorbea deja despre eșecul meu anunțat. Cărțile nu schimbă lumea, dar *Fata în Labirint* îmi schimbase viața. Grație acestui roman, devenisem o altă femeie, mai încrezătoare, mai hotărâtă. Iar această înflăcărare nouă i-o datoram și dublului meu: Flora Conway. Personajul pe care-l creasem pentru a-i atribui textul lui Frederik Andersen. O modelasem după dorințele mele. Flora Conway era romanciera ale cărei cărți aș fi vrut să le citesc. Departe de mediul închis și putred din Saint-Germain-des-Prés și de relațiile incestuoase ale oligarhiei literelor, îi inventasem o copilărie în Țara Galilor, o tinerețe punk la New York, un trecut de chelneriță în barul Labirint și un loft în Brooklyn cu vedere spre râul Hudson.

Pentru mine, Flora era definiția libertății: un spirit eliberat de prejudecăți, care nu se prostitua pentru a-și vinde cărțile, care nu lua în seamă presa, care, pe scurt, le spunea jurnaliștilor să se ducă dracului. O femeie căreia nu-i era frică de nimic, care se culca exact cu cine voia și când voia, care nu flata instinctele primare ale cititorilor săi, ci inteligența lor, care nu-și ascundea disprețul față de premiile literare, dar le obținea totuși. Așa s-a născut Flora, puțin câte puțin, în timp ce-i traduceam textele în franceză și mai târziu, de-a lungul succeselor ei literare, pe măsură ce mă așezam la rându-mi în fața calculatorului pentru a răspunde prin e-mail la cererile de interviu. Când a trebuit să găsesc un chip pentru Flora, am ales o poză din tinerețe a bunicii mele. O fotografie seducătoare în care seamănă cu mine. Flora este în mintea și în ADN-ul meu. Flora Conway sunt eu.

Eu în ceea ce am mai bun.

Romain

De la: Romain Ozorski
Către: Fantine de Vilatte
Subiect: Adevărul despre Flora Conway

[...] Trebuie să recunosc că m-ai impresionat. Serios. Scrisesem aceste texte cu bucurie, ba chiar uneori într-o stare de euforie, ceea ce nu mi se mai întâmplase de mult timp. Când intram în pielea acestui alter ego, magia scrisului funcționa din nou.

Am auzit vorbindu-se pentru prima oară de Flora Conway când editorii din întreaga lume și-au arătat entuziasmul față de romanul ei la Târgul de carte de la Frankfurt. Toți vorbeau de faptul că înființaseși o editură pe măsură pentru această nou-venită. Ți-am admirat simțul comercial care te făcuse să-l transformi pe profesorul cam șters pe care ți-l propusesem într-o misterioasă romancieră întâlnită într-un bar din New York.

La început, chiar am jubilat. Dintr-odată, o carieră nouă începea. Munca mea scăpa în sfârșit de etichete. Trăiam această primire călduroasă ca pe o renaștere, era o nouă sursă de inspirație în viața mea de creator. Era ca și cum m-aș fi îndrăgostit! Mă amuza absurditatea anumitor situații. Într-o emisiune literară, același critic mi-a desființat ultima carte și apoi a ridicat-o în slăvi pe a Florei. Peste câteva săptămâni, un cotidian mi-a cerut să scriu o cronică la *Fata în Labirint*. În opoziție cu tot ce se spunea despre ea, am emis o opinie negativă și toată lumea m-a acuzat, bineînțeles, că sunt invidios! Așadar, la început am fost mulțumit de acest succes,

dar plăcerea n-a durat mult. Mai întâi, nu aveam pe nimeni cu care s-o împart. Și apoi, dacă textele Florei Conway erau ale mele, personajul ei era creația ta. Nu eram singurul care trăgea sforile. Și, ca să fiu cinstit, eu nu mai trăgeam chiar nicio sfoară.

De-a lungul anilor, Flora Conway a ajuns deci să-mi scape complet de sub control și să mă agaseze. De câte ori mi se vorbea despre ea, de câte ori citeam un articol despre ea sau i se aduceau osanale în prezența mea, simțeam o frustrare care, cu timpul, s-a transformat în furie. De câte ori n-am vrut să dezvălui secretul și să strig lumii întregi: „Șleahtă de idioți ce sunteți, Flora Conway sunt eu!"

Dar am rezistat în această luptă cotidiană împotriva vanității.

Într-unul dintre momentele cele mai dureroase ale vieții mele, în toamna și iarna anului 2010, când fosta mea soție a încercat să-mi retragă custodia fiului meu și când m-am simțit singur și abandonat de toți, am vrut să-ți dezvălui secretul. Numai ție. Dat fiind că nu știam prea bine cum să reiau legătura cu tine, am apelat la singurul lucru pe care știu să-l fac: am încercat să-ți povestesc adevărul prin intermediul unui roman. Un roman care să-i prezinte pe Flora Conway și Romain Ozorski. Creatura și creatorul ei, personajul care se răzvrătește împotriva scriitorului „său". Un roman a cărui cititoare ai fi doar tu. Am început să-l scriu în iarna aceea, dar n-am reușit să-l termin niciodată.

Pentru că Flora este un personaj complex.

Pentru că am făcut o promisiune și n-am mai scris niciodată un rând.

Și poate și pentru că această poveste nu poate avea un epilog decât în viața reală. Căci, așa cum spune Henry Miller, pe care îți plăcea atât de mult să-l citezi: „La ce servesc cărțile, dacă nu ne aduc înapoi la viață, dacă nu reușesc să ne facă să ne înfruptăm din ea cu și mai multă aviditate?"

Spitalul din Bastia
Secția de cardiologie — Salonul 308
22 iunie 2022

Prof. dr. Claire Giuliani *(intrând în încăpere)*: Unde credeți că plecați așa?

Romain Ozorski *(închizându-și geanta)*: Unde voi crede de cuviință.

Claire Giuliani: E o aiureală, treceți înapoi în pat imediat!

Romain Ozorski: Nu, o șterg de-aici.

Claire Giuliani: Încetați cu circul, parc-ați fi băiețelul meu de opt ani.

Romain Ozorski: Nu vreau să mai rămân nicio secundă aici. Duhnește a moarte.

Claire Giuliani: N-o mai făceați așa pe șmecherul când v-au adus pe targă cu arterele înfundate.

Romain Ozorski: N-am cerut nimănui să mă reanimeze.

Claire Giuliani *(așezându-se în fața dulapului pentru a-l împiedica pe Romain să-și ia haina)*: Când vă văd așa, îmi spun că ar fi trebuit să-mi pun într-adevăr mai multe întrebări.

Romain Ozorski: Dați-vă la o parte!

Claire Giuliani: Fac ce vreau, sunt acasă la mine!

Romain Ozorski: Nu, sunteți la *mine.* Impozitele *mele* sunt cele care vă asigură salariul și care au permis construirea acestui spital!

Claire Giuliani *(dându-se la o parte)*: Cine vă citește cărțile își închipuie că sunteți simpatic, dar de fapt sunteți un idiot bătrân și arogant.

Romain Ozorski *(luându-și haina pe el)*: Toate complimentele fiind făcute, eu m-am cărat.

Claire Giuliani *(încercând să-l îmbuneze)*: Nu înainte de a-mi scrie o dedicație pe carte. Că doar nu v-am salvat viața degeaba, măcar atât.

Romain Ozorski *(mângâlind o pagină din romanul pe care i l-a întins doctorița):* Poftim, sunteți mulțumită?

Claire Giuliani: Serios acum, unde aveți de gând să plecați?

Romain Ozorski: Undeva unde nimeni n-o să mă frece la melodie.

Claire Giuliani: Foarte elegant, n-am ce zice. Știți că, fără asistență medicală, o să muriți.

Romain Ozorski: Cel puțin, voi fi liber.

Claire Giuliani *(ridicând din umeri)*: Ce folos să fii liber, dacă ai murit?

Romain Ozorski: Ce folos să trăiești ca-n pușcărie?

Claire Giuliani: Cred că nu avem aceeași definiție a pușcăriei.

Romain Ozorski: La revedere!

Claire Giuliani: Mai așteptați cinci minute. Deși nu este ora de vizită, cineva ar vrea să vă vadă.

Romain Ozorski: O vizită? În afară de fiul meu, nu vreau să văd pe nimeni.

Claire Giuliani: Fiul, fiul, n-aveți decât cuvântul ăsta pe buze. Mai lăsați-l să respire puțin!

Romain Ozorski *(grăbit să plece)*: Cine vrea să mă vadă?

Claire Giuliani: O femeie. O cheamă Fantine. Spune că vă cunoaște bine. OK, vreți să-i spun să urce, da sau ba?

Ultima dată când am văzut-o pe Flora

de Romain Ozorski

1.

Un an mai târziu

Lacul Como, Italia

Sala de mese a hotelului dădea impresia că plonjează direct în lac. Cu o boltă veche din piatră, mobilier din lemn deschis la culoare și suprafețe vaste de sticlă, minimalismul locului contrasta cu cel al marilor construcții neoclasice din împrejurimi.

La ora șapte dimineața, soarele nu răsărise încă. Mesele erau aranjate, așteptându-și oaspeții în liniștea de dinaintea furtunii.

M-am așezat pe un scaun înalt de la bar. M-am frecat la ochi pentru a-mi alunga oboseala, în timp ce în spatele tejghelei reflexiile albăstrii ale suprafeței lacului dansau pe dalele mari din *ceppo di gre*. Am comandat o cafea unui barman în smoching alb, care mi-a servit o cești cuță de nectar tare și catifelat acoperit cu o spumă fină.

De la postul meu de observație, aveam impresia că sunt la prora unui vas. Locul ideal pentru a privi cum se trezește lumea. Era ora ultimelor pregătiri: îngrijitorul termina de curățat piscina, grădinarul uda jardinierele

cu flori, iar pilotul lustruia barca hotelului, o Riva legată la ponton.

— *Signore, vuole un altro ristreto?*

— *Volentieri, grazie.*

Pe tejgheaua din lemn de nuc, un iPad îți permitea să citești presa online, dar trecuse deja mult timp de când devenisem imun la durerile lumii.

De un an totuși, începusem să trăiesc din nou. Uneori, aveam chiar impresia că reînnodasem firul după o simplă paranteză golită de orice prezență și de orice preocupare în afară de fericirea lui Théo. Viața se umple adesea de culoare atunci când o împarți cu cineva. Fantine se întorsese lângă mine. Părăsisem Corsica fără regrete și renovaserăm casa din apropierea grădinii Luxemburg, care semăna în sfârșit cu ceea ce sperasem de la ea. Théo, care era acum în al doilea an la Medicină, ne vizita destul de des. Cumplita iarnă a lui 2010 era departe. Cu aproape optsprezece ani întârziere, Flora Conway, creația mea — creația noastră comună, ar protesta Fantine —, ne reunise.

În ciuda frumuseții locului și a peisajelor, weekendul nostru de îndrăgostiți de la poalele Alpilor italieni nu începuse bine. Mă trezisem lac de sudoare la ora două noaptea, cu brațul înțepenit și inima strânsă. Îmi stropisem fața cu apă, luasem o aspirină și pulsul scăzuse progresiv, dar nu mai reușisem să adorm. Astfel de insomnii erau din ce în ce mai frecvente. Nu era vorba propriu-zis de coșmaruri, ci mai degrabă de întrebări obsedante care reveneau și mă chinuiau îngrozitor. Și una dintre ele era: ce se întâmplase cu Flora?

Ani de zile o considerasem moartă, dar chiar era cu adevărat? Apucase mâna întinsă a omului-iepure pentru

a se arunca în gol împreună cu el? Sau se desprinsese din strânsoarea lui în ultima clipă?

Flora Conway sunt eu...

Niciodată nu cedasem. Dar oare ce-aș fi făcut în locul ei? Eu și Flora părem niște ființe slabe. Dar de fapt suntem niște duri. Da, iată ce știm să facem cel mai bine: *să îndurăm*. Când crezi că ne-am înecat, căutăm în noi forța care să ne facă să țâșnim la suprafață. Chiar doborâți pe câmpul de luptă, avem întotdeauna pionii noștri bine plasați pentru ca *in extremis* cineva să vină să ne ridice. Asta ne caracterizează pe noi, romancierii. Pentru că a scrie ficțiune înseamnă să te răzvrătești împotriva sorții.

Fanfaronadă? Vorbe goale? Desigur, trecuse mult timp de când încetasem să scriu, dar dacă nu mai scrii, nu înseamnă că nu mai ești scriitor. Și, gândindu-mă bine, nu vedeam decât un mijloc de a afla ce se întâmplase cu Flora. Să scriu.

Am deblocat tableta așezată în fața mea și am verificat dacă avea un program de scriere. Nu era suportul meu preferat de scris, dar urma să-și facă treaba. Aș minți dacă aș spune că nu mi-era frică. De mai bine de zece ani, îmi respectasem cu sfințenie promisiunea de a nu mai scrie, promisiune pe care o făcusem într-o seară înghețată de ianuarie într-o biserică rusească, iar zeilor nu le place să revenim asupra promisiunilor noastre. Dar ceea ce aveam în minte constituia o abatere măruntă. Doar un capriciu. Voiam numai să aflu vești despre unul dintre personajele mele. Am comandat o a treia cafea și am deschis programul de scriere. Îmi făcea bine să simt din nou acel mic fior pe șira spinării înainte de a mă arunca în necunoscut.

Hai voluto la bicicletta? E adesso pedala![30]

Mirosurile, mai întâi. Cele care dau naștere imaginilor. Mirosuri îndepărtate din copilărie și din vacanțe. Cel de ulei parfumat al cremei de protecție solară.

2.

Mirosurile, mai întâi. Cele care dau naștere imaginilor. Mirosuri îndepărtate din copilărie și din vacanțe. Cel de ulei parfumat al cremei de protecție solară, cele nostalgice de vată de zahăr, gofre și mere glazurate. Cele puternice, dar care dau dependență, de *onion rings*, de *sausage pizza*. Fiecare cu madlena lui, cu Combray-ul lui, cu mătușa lui, Léonie. Apoi țipătul pescărușilor, strigătele copiilor, zgomotul valurilor, muzica populară a serbărilor câmpenești.

Am mers pe promenada de lemn a unei mici stațiuni balneare care se întinde de-a lungul oceanului. Un ponton, o plajă cu nisip alb și, în depărtare, silueta unei roți imense și acordurile muzicale înverșunate ale unui bâlci. Panourile publicitare care se înșiră pe lângă *boardwalk* nu lasă loc de îndoială: am aterizat la... Seaside Heights în New Jersey.

Vremea e frumoasă, soarele care scapătă la orizont va apune în curând, dar oamenii mai zăbovesc pe nisip. Cobor spre plajă. Un puști mă duce cu gândul la Théo când era mic. O fetiță care se joacă cu el îmi amintește de fata pe care aș fi vrut s-o am și pe care n-o voi avea niciodată. Atmosfera este plăcută, cam atemporală, se joacă

[30] Proverb italian: Ai vrut bicicletă? Acum, pedalează! (în lb. it., în orig.)

volei, badminton, se mănâncă hotdogi, se stă la plajă ascultând Bruce Springsteen sau Billy Joel.

Unele trupuri se revarsă din costumele de baie, dominate de suferință, vină sau indiferență. Altele atrag privirile. Eu privesc cu atenție chipurile, sperând s-o zăresc pe Flora, dar caut degeaba, n-o găsesc. Sunt câțiva cititori prin mulțime. Automat, scrutez numele de pe coperțile cărților: Stephen King, John Grisham, J.K. Rowling... Aceiași pe care cititorii îi preferă de zeci de ani. Fără să știu prea bine de ce, o copertă colorată îmi atrage atenția. Fac câțiva pași pe nisip pentru a mă apropia de salteaua pneumatică pe care stă cartea.

Life After Life de Flora Conway

— Pot împrumuta romanul dumneavoastră pentru câteva clipe?

— Da, bineînțeles! îmi răspunde cititoarea, o mamă care tocmai își îmbracă bebelușul. Luați-l, eu l-am terminat. Este foarte frumos, chiar dacă nu sunt sigură că am înțeles finalul.

Privesc ilustrația. Într-un New York stilizat și tomnatic, o tânără cu părul roșcat, cu picioarele atârnând în gol, se agață de muchia unei cărți uriașe. Întorc romanul ca să citesc prezentarea de pe spate:

Uneori, e mai bine să nu știi...

„Cuprins de panică, am închis laptopul, lăsându-i în jos capacul cu un pocnet brusc. Așezat pe scaunul meu, cu fruntea arzând, îmi simțeam corpul zguduit de frisoane. Ochii mă usturau și o durere ascuțită îmi

paraliza umărul și gâtul. Fir-ar să fie, era pentru prima dată că unul dintre personajele mele mă interpela direct în timpul scrierii unui roman!"

Așa începe cartea romancierului parizian Romain Ozorski. În plin eșec sentimental și familial și în timp ce scrie primele capitole din noul său roman, una dintre eroinele sale dă buzna în viața lui. Se numește Flora Conway. Fetița ei a dispărut în urmă cu șase luni. Și Flora tocmai a înțeles că cineva trage sforile vieții sale, că este victima unui manipulator, a unui scriitor care îi zdrobește inima și viața fără milă.

Așa că Flora se răzvrătește. Și între ei începe o periculoasă confruntare.

Dar cine este cu adevărat scriitorul și cine este personajul?

Romancieră apreciată, recompensată cu premiul Kafka pentru întreaga operă, Flora Conway și-a pierdut fetița de trei ani într-un tragic accident. În acest roman tulburător, ea ne oferă o mărturie unică asupra doliului și în același timp o odă adusă puterii izbăvitoare a scrisului.

Rămân pentru o clipă uluit descoperind că dacă în realitatea mea Flora este un personaj al romanului meu, într-a ei, eu sunt cel care joacă acest rol și sunt marioneta sa.

Realitatea... Ficțiunea... Toată viața am considerat că granița dintre cele două este foarte neclară. Nimic nu este mai aproape de adevăr decât ceea ce e fals. Și nimeni nu se înșală mai mult decât cei care își închipuie că nu trăiesc decât în realitate, căci, în momentul în care oamenii

consideră anumite situații ca fiind reale, ele *devin reale* în consecințele lor.

3.

Urc scara ca să mă întorc pe promenada din lemn care se întinde de-a lungul plajei. Bâlciul mă atrage ca un magnet. Mirosurile care emană din barăcile cu cartofi prăjiți mă torturează, simt din nou îngrozitoarea senzație de foame care mă apucă de câte ori o vizitez pe Flora. Merg pe lângă standurile buticurilor de suvenire și ale vânzătorilor de înghețată căutând de unde să-mi cumpăr un hotdog și, exact în momentul în care mă aștept cel mai puțin, îl zăresc pe Mark Rutelli. Așezat la o masă pe terasa unui restaurant de pe plajă, își termină espresso-ul contemplând marea. Fostul polițai este de nerecunoscut, ca și cum timpul s-ar fi scurs în sens invers: siluetă zveltă, fața atent bărbierită, privire liniștită, ținută sportivă.

În timp ce mă pregătesc să mă duc la el, cineva îl strigă:

— Uite ce am câștigat, tati!

Mă întorc și văd o fetiță blondă de vreo șapte–opt ani care, ținând în brațe un animal de pluș uriaș, vine în fugă de la standul de tir. Inima mi se strânge când o zăresc pe Flora Conway care merge în urma ei.

— Bravo, Sarah! zice Rutelli, luând-o în brațe pe fetiță și ridicând-o pe umerii săi.

Bineînțeles, nu e Carrie. Bineînțeles, nimeni n-o va înlocui niciodată pe Carrie, dar văzându-i pe toți trei părăsind terasa, mă încearcă o bucurie profundă. Acești doi oameni bătuți de soartă au fost, ca și mine, ajunși din urmă de viață. Așa încât și-au închinat-o unui copil.

În timp ce înaintează pe *boardwalk* și soarele își aruncă ultimele raze, Flora se întoarce spre mine. Preț de o clipă, privirile ni se încrucișează și un elan de recunoștință ne străbate pe amândoi.

Apoi pocnesc din degete și dispar în aerul serii.

Ca un magician.

Sâmbătă, 10 iunie, ora 9:30 dimineața

Roman terminat.
Mă întorc în viața reală.

Georges SIMENON,
Când eram bătrân

Referințe

Paginile 7 și 233 Georges Simenon, *Quand j'étais vieux*, Presses de la Cité, 1970; p. 17 Julian Barnes, *Une fille qui danse* (*Sentimentul unui sfârșit*), Mercure de France, 2013; p. 29 „L'écrivain écrit ce qu'il peut, le lecteur lit ce qu'il veut" („Scriitorul scrie ce poate, cititorul citește ce vrea"), Alberto Manguel citându-l pe Borges în cotidianul *Le Soleil*, 9 octombrie 2010; p. 34 Jonathan Coe, interviu în *Le Monde*, 2 august 2019; p. 44 Anaïs Nin, *Journal*, Stock, 1969; p. 46 Ray Bradbury, *Le Zen dans l'art de l'écriture*, Antigone14 Éditions, 2016; p. 48 despre rolul literaturii, vezi Alexandre Gefen, *Réparer le monde: la littérature française face au XXIe siècle*, José Corti, 2017; p. 48 Oscar Wilde, *Le Portrait de Dorian Gray* (*Portretul lui Dorian Gray*), A. Savine, 1895; p. 50 „Écrire c'est comme s'enfoncer au deuxième sous-sol sombre de l'âme" („A scrie e ca și cum te-ai cufunda în adâncul întunecat al sufletului"), Haruki Murakami, discurs la Universitatea din Kyoto, 6 mai 2013; p. 57 Virginia Woolf, Vita Sackville-West, *Correspondance*, Stock, 1985; p. 59 „You are at once both the quiet and the confusion of my heart", Franz Kafka, *Lettres à Felice* (*Scrisori*

către Felice); p. 62 Elfriede Jelinek, *Les Exclus* (*Exclușii*), J. Chambon, 1989; p. 68 Sir Arthur Conan Doyle, *Le Signe des 4* (*Semnul celor patru*), Le Livre de poche, 2015; p. 70 Jorge Luis Borges, *Fictions* (*Ficțiuni*), Gallimard, 1951; p. 77 Haruki Murakami, *Profession romancier* (*Meseria de romancier*), Belfond, 2019; pp. 78 și María Luisa Blanco, António Lobo Antunes, *Conversations avec António Lobo Antunes,* Christian Bourgois, 2004; p. 78 Gustave Flaubert, „Un livre est pour moi une manière spéciale de vivre" („O carte este pentru mine un mod special de a trăi"), scrisoare către Domnișoara Leroyer de Chantepie, decembrie 1859; p. 79 *Jean Giono, Jean Carrière,* dialoguri, La Manufacture, 1991; p. 91 Milan Kundera, *La vie est ailleurs* (*Viața e în altă parte*), Gallimard, 1973; p. 101 Stephen King, interviu în *Playboy*, 1983; p. 102 Mary Shelley, *Frankenstein*, Marabout, 2009; p. 104 Joan Didion, „Why I Write", *New York Times Book Review*, 5 decembrie 1976; p. 108 André Malraux, *Les Noyers de l'Altenburg*, Gallimard, 1948; p. 114 Vladimir Nabokov, *Intransigeances*, Julliard, 1986; p. 117 Philip Roth, *Pastorale américaine* (*Pastorala americană*), Gallimard, 1999; p. 133 Arthur Rimbaud, *Voyelles* (*Vocale*), 1871; p. 135 John Irving, *Le Monde selon Garp* (*Lumea văzută de Garp*), Éditions du Seuil, 1980; p. 152 Sigmund Freud, *Malaise dans la civilisation* (*Civilizația și neajunsurile ei*), Denoël et Steele, 1934; p. 166 Søren Kierkegaard, *Crainte et tremblement* (*Frică și cutremur*), Fernand Aubier, 1935; p. 167 Albert Cohen, *Le livre de ma mère* (*Cartea mamei*), Gallimard, 1954; p. 179 Marcel Pagnol, *La Gloire de mon père* (*Gloria tatălui meu*), Pastorelly, 1957; p. 182 „Il faut choisir: vivre ou raconter" („Trebuie să alegi: să trăiești sau să povestești"), Jean-Paul Sartre, *La Nausée* (*Greața*),

Gallimard, 1938; p. 187 Romain Gary, *Vie et mort d'Émile Ajar*, Gallimard, 1981; p. 203 William Shakespeare, *Macbeth*, 1623; p. 204 Arthur Rimbaud, *Lettres du Voyant*, Minard, 1975; p. 212 Henri Bergson, *Le Rire* (*Râsul*), F. Alcan, 1900; p. 221 Henry Miller, „Lire ou ne pas lire", revista *Esprit*, 1960; p. 231 despre percepția realității, vezi „teorema lui Thomas", formulată de R.K. Merton, în *Éléments de théorie et Méthode sociologique*.

Alți autori, artiști și opere evocate

Roberto Bolaño; Albert Camus, *Vara*; Colette, Pat Conroy, Marguerite Duras, Jean Echenoz, George Eliot, Zelda Fitzgerald, Edward Hopper, Victor Hugo, *Mâine, în zori* și discurs în fața Adunării Naționale, 1851; John Irving, Franz Kafka, Stephen King, *Misery*; Michiko Kakutani, Katherine Mansfield, Henry de Montherlant, Vladimir Nabokov, Luigi Pirandello, Marcel Proust, Marry Shelley, *Frankenstein sau Prometeul modern*; Pierre Soulages, William Styron, Mario Vargas Llosa.

Filme: *Magnificul, Cu sufletul la gură*.

Ilustrații: © Mattieu Forichon

Cuprins

Romanciera galeză Flora Conway 9

FATA ÎN LABIRINT 13

1 Ascunsă 17
Extras din interogatoriul doamnei Flora Conway 27
2 Un păienjeniș de minciuni 34
3 Hăul fără fund 46
4 Pușca lui Cehov 62

UN PERSONAJ DE ROMA(I)N 73

5 Concordanța timpurilor 77
6 O capcană întinsă eroului 91
7 Un personaj în căutarea autorului 104
8 Almine 117
9 Firul poveștii 135
10 Imperiul durerii 152
La lumina zilei 161
AP, 13 aprilie 2010 163

11 Liturghia orelor 166
Le Monde, 16 ianuarie 2011 172

A TREIA FAȚĂ A OGLINZII 175

12 Théo 179
Corse Matin, 20 iunie 2022 185
13 Gloria tatălui meu 187
Le Journal du dimanche, 7 aprilie 2019 198
14 Iubirea care ne urmărește 203
Centrul spitalicesc din Bastia, 22 iunie 2022 222

Ultima dată când am văzut-o pe Flora 225

Referințe 234

Născut în 1974 în Antibes, pe Riviera Franceză, **Guillaume Musso** s-a îndrăgostit de literatură de la o vârstă fragedă. Mare parte din timpul liber și-l petrecea citind cărți de la biblioteca unde lucra mama lui, iar concursul de povestiri la care a participat în gimnaziu l-a ajutat să descopere plăcerea scrisului, care nu l-a mai părăsit de atunci.

La 19 ani, a plecat în Statele Unite, unde a petrecut câteva luni la New York și în New Jersey, vânzând înghețată și locuind împreună cu muncitori din diverse țări. Cu mintea doldora de povești, s-a întors în Franța, și-a luat licența în științe economice și a fost o vreme profesor.

Cu 16 cărți traduse în peste 40 de limbi și vândute în peste 11 milioane de exemplare în întreaga lume, Musso este unul dintre cei mai apreciați autori francezi de thrillere.

La Editura Trei, de același autor au apărut romanele Fata și noaptea și Viața secretă a scriitorilor.

GUILLAUME MUSSO

PENTRU EL, TOTUL ESTE SCRIS DINAINTE
PENTRU EA, TOTUL URMEAZĂ SĂ FIE SCRIS

„Într-o zi de aprilie, fetița mea de trei ani, Carrie, a dispărut în timp ce ne jucam amândouă de-a v-ați ascunselea în apartamentul meu din Brooklyn."

Așa începe povestea Florei Conway, romancieră renumită pentru talentul și discreția ei. Carrie, fetița sa, a dispărut într-un mod inexplicabil. Ușa și ferestrele apartamentului erau închise, iar camerele de supraveghere ale imobilului newyorkez n-au înregistrat niciun intrus. Ancheta poliției n-a scos nimic la iveală.

În același timp, de partea cealaltă a Atlanticului, un scriitor cu inima frântă se izolează într-o casă dărăpănată.

Numai el deține cheia misterului. Iar Flora îl va scoate din vizuina sa, ceea ce va avea consecințe nebănuite pentru destinul fiecăruia în parte.

În trei acte și două lovituri de teatru, Guillaume Musso ne poartă într-o poveste tulburătoare a cărei forță stă în puterea cărților și în dragostea pentru viață a personajelor ei.

TREI

www.edituratrei.ro

ISBN 978-606-40-0942-5

9 786064 009425